

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 9/št. 86-87

februar–marec 2013

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Portret: Salman Rushdie; Benka Pulko o knjigah v svojem življenju; Knjiga meseca dr. Mance Košir; Fragmenti predsokratikov

buklaplus

Na naslovnici:

**Janja Vidmar in
Benka Pulko**

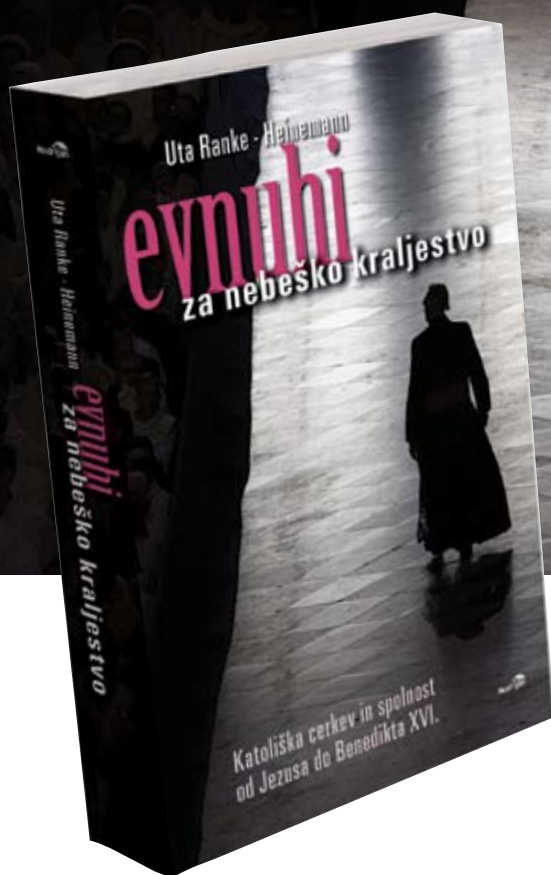
o skupni knjigi **Otroci sveta**

Preberite tudi:

- Literature sveta – Fabula 2013
- Dvanajst pogledov v »umetnost prihodnosti« plus trinajsti

Naslednja številka Bukle izide aprila 2013.

Pregled seksualne morale v katolicizmu od začetkov našega štetja do danes

Uta Ranke - Heinemann

Evnuhi za nebeško kraljestvo

Katoliška cerkev in spolnost od Jezusa do Benedikta XVI.

Prevod Tomo Virk in Aleš Učakar

160 × 235 mm

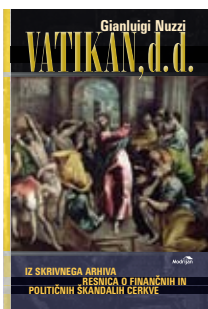
504 strani

43,90 €

»Evnuhi« Ute Ranke - Heinemann ponovno na voljo v slovenščini – dopolnjena in razširjena izdaja

Homoseksualnost, pedofilija, kontracepcija, celibat, zunajzakonska skupnost, samozadovoljevanje in splav – Katoliška cerkev je vse to pogosto ovijala v kopreno molka ali pa je te teme s skrajno zagrizenostjo obsojala. Kaj nam to lahko pove o odnosu cerkve do spolnosti? Kakšna je vloga ženske v cerkvenem miselnem svetu? Tem vprašanjem se posveča Uta Ranke - Heinemann, prva profesorica katoliške teologije na svetu. Pri tem ne prizanaša niti papežu Benediktu XVI., saj v zadnjem poglavju knjige odločno obračuna tako z njim kot z njegovim neizprosnim ravnanjem.

Kupcem Evnuhov za nebeško kraljestvo so všeč tudi knjige:

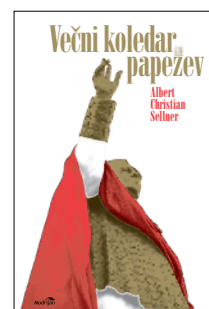
Resnica o finančnih in političnih škandalih Cerkve

Ozadje bliskovite beatifikacije Janeza Pavla II.

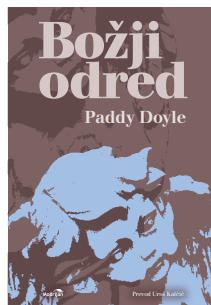
Zaupni dokumenti Benedikta XVI.

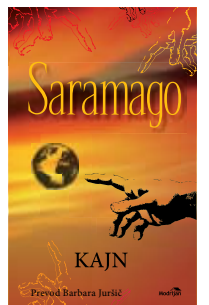
Dvatisočletna zgodovina papežev in protipapežev

Ali ima Evropa krščanske korenine?

Življenje v irskih vzgojnih ustanovah skozi otroške oči

Zgodovina ljudi je »zgodovina njihovih nesoglasij z bogom«

Roman o pedofiliji med katoliškimi duhovnik

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39, Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Tine Logar**Pisci:** Ana Geršak, Ajda Janovsky,
Maša Ogrizek, Tanja Petrič, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Kristina Sluga, Žiga Valetič,**Gostujoči pisci:** Sašo Dolenc, Manca Košir,
Ida Mlakar, Benka Pulko

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Grafična priprava za tisk in tisk:
Schwarz Print d. o. o., Ljubljana
Fotografija na naslovnici: osebni arhiv
Benka Pulko (foto: Luka Dakskobler)

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31, GSM: 041/670 666Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

bukla

Brezplačna revija o dobrih knjigah.
www.bukla.si

bukla plus

www
knjige na trgu .siPRED PREMIERAMI
www.premiera.si

dr. Samo Rugelj razmišlja

Knjige v šolah nekoč in danes

Zadnjič smo takole sedeli v družini založnikov in se menili o starih časih, ko nam je veteran neke večje založbe lepo povedal, kako je bilo s knjigami v šolah še dobrega četrto stoletja nazaj. »Takrat,« je rekel, »so bile po šolah redne razstave knjig.« Bil sem začuden: »Kakšne razstave, a prodajne?« Nasmehnil se je: »Seveda, prodajne. Na nekaterih šolah v manjših krajih so trajale tudi po dva tedna, starši so prihajali po službi in si ogledovali ter kupovali knjige. To je bila zanje edina priložnost, da so na preprost način prišli v stik z novimi knjigami, prijeli so jih v roko, prelistali in se potem odločili, ali bodo kaj kupili. In to v socializmu! Takrat knjig, videti je tako, niso šteli za tržno blago, zdaj v kapitalizmu pa v šole s knjigami na ta način ne moreš več.«

Ja, naše šole so bile s knjigami včasih tesno povezane, veliko bolj kot danes. V bistvu se je ta povezava začela že takoj z nastankom šol samih. Ko so na slovenskih tleh v sedemnajstem in osemnajstem stoletju ustanavljali prve gimnazije, v Ljubljani, Celovcu, Trstu, Gorici in Mariboru so jih vodili jezuiti, v Novem mestu pa frančiškani, so si učitelji pomagali s knjigami iz redovniških samostanskih knjižnic, tako pa je ostalo tudi po uvedbi obveznega javnega šolstva leta 1774. Leta 1849 je bilo z ministrsko uredbo vpeljano delovanje učiteljske (oziroma profesorske) in šolarske knjižnice, kar pomeni, da so bile na vseh srednjih šolah, na gimnazijah in realkah, predpisane obvezne šolske knjižnice za profesorje in za učence. Okoli leta 1870 so bile v vsakem šolskem okraju ustanovljene učiteljske strokovne knjižnice, postopoma pa tudi šolske knjižnice po osnovnih šolah. Novi predpisi v zvezi s šolskim knjižnicami so bili sprejeti leta 1929 v povezavi s sodasnimi zakoni o ljudskih (osnovnih), srednjih in učiteljskih šolah, še korak naprej pa je pomenilo leto 1972, ko je knjižnica dobila svoje poglavje v učnem načrtu osnovne šole, kjer so bili delno upoštevani tudi standardi in normativi za šolsko knjižnico. Knjižničarski zakon iz leta 1982 je šolske knjižnice kot posebno vrsto knjižnic vključil v knjižnični informacijski sistem Slovenije. S funkcijo in organizacijo šolskih knjižnic se je pri nas ukvarjala predvsem bibliotekarska stroka, izobraževalna dejavnost pa mnogo manj, saj je dejavnost šolskih knjižnic pogosto ostajala v obrobni in nezavezujoči sferi izobraževalnega sistema. Odtlej je prišlo še do nekaj idejnih načrtov razvoja slovenskih šolskih knjižnic, ki pa niso prinesli zelenih sprememb, čeprav je vloga šolskih knjižnic pri učnem uspehu otrok nedvoumna.

T. i. »prva koloradska študija« iz leta 1993, ki so jo še nadgradili z njenim nadaljevanjem leta 2000 in s katero so raziskovalci želeli oceniti učinek šolskih knjižnic na izobraževalne dosežke učencev, je namreč pokazala pozitivno povezavo tako v zvezi z višino investiranja v šolske knjižnice kot tudi s številom v knjižnici zaposlenega osebja in z obsegom/raznovrstnostjo knjižnične zbirke ter vlogo knjižničarja pri vključevanju knjižničnega gradiva v

pouk. Pri nas pa – kljub sorazmerno velikim kadrovskim vložkom v šolskih knjižnicah in kljub njihovem ogromnemu potencialu, da se, čeprav majhne, lahko dotaknejo življenja velikega števila učečih se ljudi (najhitreje in najenostavneje mladi pač prihajajo v stik s knjigami prek šolskih knjižnic) – financiranje teh knjižnic ni posebej urejeno, saj naj bi zanje skrbele kar šole same. V osnovnih šolah se stroški za knjige in drugo knjižnično gradivo tako jemljejo iz postavke za materialne stroške in učila, v srednjih šolah pa je menda le malo bolje.

To v praksi pomeni, da ima knjižničar na kaki manjši slovenski osnovni šoli, tako mi je pred časom zaupal eden od njih, včasih na razpolago proračun do sto evrov, da z njimi nakupi »čim več knjig na knjižnem sejmu«. Knjižni sejem zato v zadnjih letih doživlja tudi manjšo preobrazbo. V prvi vrsti je namenjen posameznikom, ki naj bi imeli možnost ob koncu leta priti do knjig s popustom, se pa v zadnjih letih spreminja tudi v priljubljeno nakupovališče različnih javnih institucij, ki si skušajo tako zagotoviti knjige po čim ugodnejši ceni. Posamezni založniki so se prodaji pravnim osebam s sejemskimi popusti že odpovedali. Nekatere šole novih knjig niso kupile že nekaj let.

Vse nižji šolski proračuni za knjižnice pa seveda načeno

najajo tudi sposobnost založnikov, da bi izdajali tiste knjige, ki sodijo v knjižnice, torej različno priročniško gradivo, pa tudi leposlovje, sploh mladinsko. Še pred nekaj leti je založnik tovrstnih knjig poleg njihove prodaje v splošnih knjižnicah in na prostem trgu lahko računal tudi na spodobno prodajo v šolskih knjižnicah – danes je slednjega veliko manj.

Potem je tu še splošna vsakdanja plat: ko učitelji učencem naročijo, naj v šolo prinesejo kako tiskano gradivo na temo, ki jo bodo obravnavali, učenci po navadi, če sploh, prinesejo nekaj »natisnjene« iz wikipedije ali iz kakega drugega spletnega vira, kar kaže na to, da imajo doma le malo knjig. Kriza pač tudi na tem področju dela svoje.

Cela slika je torej približno takšna: šole knjig v kontekstu širše zasnovane prodajne predstavitve ne spustijo več k sebi, ker gre za »komercialno blago«. Proračuni za šolske knjižnice so vse nižji, s čimer so knjižnice obsojene na kupovanje na razprodajah, kjer se seveda prodajajo starejše knjige. Znižani knjižničarski proračuni posredno spreminjajo in reducirajo tudi založniške programe v tem vsebinskem segmentu. Kriza pa udarja tudi prebivalstvo nasploh, zato starši kupujejo vse manj obučniškega gradiva, kljub temu da se na tem področju založniki trudijo z novimi sodobnimi izdajami. Da o problematiki učbenikov, o kateri je bilo zadnja leta veliko povedanega, na tem mestu niti ne govorim.

Reklo, da so izobraženi ljudje ključ do svetle prihodnosti vsake države in vsakega naroda, ob vsem tem za nas vse bolj (p)ostaja le še črka na papirju.

Foto: Borut Kraginc

... šolske knjižnice, čeprav
majhne, se lahko dotaknejo
življenja velikega števila
učečih se ljudi ...

Sto dvajset dni sodome

Markiz de Sade
prevod: Iztok Ilc

Center za slovensko književnost, zbirka Aleph,
2012, m. v., 400 str., 20 €, JAK

Sade je to knjigo – ki še danes velja za eno najbolj kontroverznih besedil – skrivoma ustvarjal, ko je bil zaprt v Bastilji; z drobno pisavo je popisal nekaj več kot dvanajst metrov dolg ozek trak, ki so ga našli v njegovi jetniški celici po padcu Bastilje, 14. julija 1789. Besedilo sestavljajo uvod in štirje deli, izpolnjeni z zgodbami pripovedovalk. Sade v njem kot kronist popisuje razvrat štirih ostarelih libertinskih oblastnežev – vojvode, škofa, predsednika in finančnika, ki se na začetku zgodbe navzkrižno poročijo s komaj doraslimi hčerami vsakega od njih, s čimer ekonomsko-kapitalske vezi okrepijo še s sorodstveno-klanovskimi. Za Sada se tako ekscesne orgije, katerih skupna os so poniževanje in podrejanje (spolno, seksualno, ekonomsko, socialno) šibkejših in oblastna

razmerja perverzno bogatih libertincev, zrcalijo druga v drugi. Pri tem je pomembno, da sami svoja nagnjenja oziroma ravnanja razumejo kot »naravna«; le Naravi namreč odrejajo mesto Absoluta, medtem ko je Stvarnik zanje le »odvrten nesmisel«, pred zakoni pa jih branita ugled in premoženje, saj »bič oblasti mlati le po navadnem ljudstvu«. > MAŠA OGRIZEK

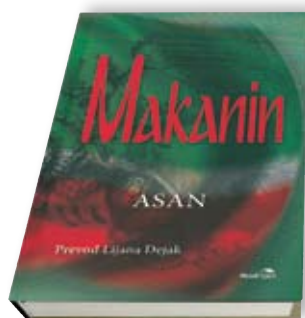
Sade v njem kot kronist popisuje razvrat štirih ostarelih libertinskih oblastnežev ...

razmerja perverzno bogatih libertincev, zrcalijo druga v drugi. Pri tem je pomembno, da sami svoja nagnjenja oziroma ravnanja razumejo kot »naravna«; le Naravi namreč odrejajo mesto Absoluta, medtem ko je Stvarnik zanje le »odvrten nesmisel«, pred zakoni pa jih branita ugled in premoženje, saj »bič oblasti mlati le po navadnem ljudstvu«. > MAŠA OGRIZEK

Asan

Vladimir Makanin
prevod: Lijana Dejak

Modrijan, 2012, t. v., 456 str., 26,80 €, JAK

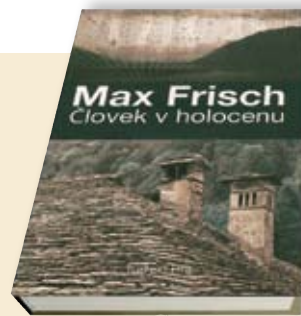
Z romanom o vojni v Čečeniji se ruski pisatelj vpisuje v linijo »kavkaških« zgodb Puškina, Tolstoja in Sorokina. Asan je starodavno, pogansko božanstvo, upodobljeno kot ogromna dvoroka ptica s krivim kljunom, »ki hoče človeško kri«. Ali denar. In ker je v vojni obojega v izobilju, začne major Žilin svojo tajkunsko kariero v hostah okrog Groznega. Na prvi pogled se zdi, da je Žilin oseba iz ozadja: ne bojuje se in

ne ubija, celo vojaškim materam rad pomaga najti izgubljene sinove. Vse, kar si želi, je dača ob reki za ženo in hčerko. Toda ravno njegova navidezna nevpletenost, pravzaprav že brezbriznost, je eden glavnih motorjev pripovedi, ki ironično preskakuje iz tretje- v prvoosebno perspektivo. Makanin je neprizanesljiv – ne le do vojne, ki jo literatura zmeraj znova razkrinka kot absurdno, človeka nevredno dejavnost, temveč predvsem do ciničnih vojnih dobičkarjev, trgovcev s trupli in gorivom, ki z navidezno neškodljivostjo v lastno korist vzdržujejo in podpihujejo konflikt. Politično in zgodovinsko ozadje romana dopolnjuje izvrstna spremna beseda Branka Sobana. > ANA GERŠAK

Človek v holocenu

Max Frisch
prevod: Renata Zamida

Študentska založba, zbirka Beletrina,
2012, t. v., 120 str., 27 €, JAK

Max Frisch, ob, kako mu je že ime, onem, ki je napisal *Fizike in Zaobljubo* (Friedrich Dürrenmatt op. ur.), je največji švicarski pisatelj. Rodil se je leta 1911, torej je imel ob pisanju *Človeka v holocenu* 70 let. Ali je sam doživljal težave s kratkotrajnim spominom, ne vem. Vsekakor so njegovi opisi spominskih zatemnitev vdovca Geiserja, ujetega v vikendu v Ticinski dolini, ki jo je plaz odrezal od sveta, izjemno prepričljivi – najbrž me ne bi smelo zabavati, a nekajkrat sem se na glas zasmel ob kaki nedoumljivi spremembi, kajti v nekoliko milejši obliki pojav že poznam. Geiser skuša vso to zemeljsko in možgansko erozijo pokrpati z izvlečki, navedki in izstrižki iz knjig, ki se nanašajo na krajevne razmere, zgodovino, bibliotiko, meteorologijo, fosilistiko itn. – s tem oblaaga stene hiše, kakor so že kdaj pred njim drugi ljudje v holocenu, recimo v starem Egiptu, oblagali stene s podobami, ki so se nanašale na krajevne razmere itn. Nazadnje se – iz dolgčasa, iz obupa? – odloči, da se bo prebil čez visok prelaz v drugo dolino. Kljub telesni krhkosti se mu posreči sestopiti dobršen del poti v novo dolino, po prenočitvi pa se, »ne da bi si povedal, /.../ kaj je sklenil sam pri sebi«, obrne in vrne v svoj oblepljeni brlog. Takih begov človeka, ki nazadnje odkrije, da nima kam ubežati pred samim sabo – »Kaj naj gospod Geiser počne v Baslu?« –, je Frisch napisal že precej: celotni okvir *Stillerja* je tak beg, *Gantenbeinova* slepčevska očala so tak beg, da ne omenjam tistega trupla ali krste, pozabil sem, katero od tega, ki je zaman odplavalo ali odplavala po – gotovo je tista reka imela svoje ime, a ga ne pomnim. Pa saj »narava ne potrebuje imen«, kakor nazadnje razume tudi Geiser, možganski kapi navkljub.

V noveli je kot nagrada za poskus bega čist, jasen, živ, odrešujoč, kompleksnih odvisnikov poln spomin na to, kako sta se g. Geiser in njegov (zdaj že dolgo mrtvi) brat zaplezala med sestopom z Matterhorna in se rešila – oziroma je brat rešil njega. A ta odlomek morda ni spomin, ampak le fosil tako mnogih pripovedovanj, da ga »niti vnuki nečejo več slišati«.

A tudi vse tisto, kar se utrne g. Geiserju v maniri golih povedi, je neskončno bolj zanimivo od znanja, ki so ga o holocenu zbrale knjige. Razne izstrižke bralec (g. Gradišnik) mirno preskoči. In je vseeno impresioniran nad gospodoma Geiserjem in Frischem. Prej novelo kot romančič je za Beletrino – pravzaprav zate – zgledno prevedla Renata Zamida. > BRANKO GRADIŠNIK

Trgovinica za samomore

Jean Teulé
prevod: Nadja Dobnik et. al.

Književno društvo Hiša poezije,
zbirka Ginko, 2012, m. v., 156 str., 12 €

Trgovinica za samomore je jednat roman francoskega pisatelja Jeana Teuléja, čigar zgodbe so večkrat našle pot do filmskih platen. Enako se je v pičlih petih letih zgodilo z mrakobno, a humorno pripovedjo o družini, ki tradicionalno, od generacije do generacije prodaja pripomočke za samomore. Že v lanskem letu je torej nastala privlačna celovečerna risanka, v kateri so oživeli čudaki liki družine Tuvache, ki v postapokaliptičnem svetu pomagajo hordam obupancev na drugo stran; toda v družini se pojavi novorojenček, najmlajši bratec, ki je »rojen optimist«, zaradi česar začne verodostojnost družinskega posla močno slabeti. Arhetipska zgodba o nenavadni trgovini, ki pa ni edina takšna na svetu ... > ŽIGA VALETIČ

Moje nagrade

Thomas Bernhard

prevod: Ana Monika Pirc, Urška Brodar,
Alenka Morel

Študentska založba, zbirka Beletrina,
2013, t. v., 116 str., 24 €, JAK

Thomas Bernhard

Nekateri literarne nagrade spoštujejo. Spet drugi jih prezirajo. Bernhard (1931–1989), kontroverzni avstrijski pisatelj, znan po dolgih, neprekinjenih, včasih tudi monotoni monologih prvoosebnega pripovedovalca v svojih delih brez odstavkov, pa je iz institucije nagrad, ki jih je prejel, zgradil še eno izvrstno prvoosebno literarno delo. Šaljivo groteskne podelitve, v katerih organizatorji ne prepoznajo nagrajenca, zaradi česar se jim

ta na svoj nedolžni način maščuje, denar kot posledica nagrade, ki bistveno vpliva na življenje nagrajenca (po prejetju ene nagrade se je, denimo, impulzivno odločil za nakup propadajoče kmetije, po prejemu neke druge pa nadstandardnega avtomobila, ki ga je potem razreščil ob jugoslovanski obali), nagrade, ki jih je prejel po naključju (recimo avstrijska državna, ki jo kot mlad pisec lahko dobiš tako, da sam prineseš izvod svoje knjige na ministrstvo, kar Bernhard seveda ni storil, je pa to namesto njega na skrivaj naredil njegov brat), in druge nenavadne dogodivščine, ki jih v drugem delu dopolnijo še Bernhardovi govori ob prejetju, so unikatna mešanica literature in norčevanja iz njenega vrednotenja, ki se (kot enkrat, ko je bil sam v žiriji za podeljevanje) včasih pač mora kar nenadoma in takoj končati, saj iz kuhinje pač zadiši kosilo za žirijo. > SAMO RUGELJ

1Q84 (tretja knjiga)

Haruki Murakami

prevod: Aleksander Mermal

Mladinska knjiga, Roman,
2013, t. v., 399 str., 34,96 €

Haruki Murakami

Če ste se v zadnjih dveh mesecih že uspeli prebiti skozi prvi dve knjigi slovenskega prevoda Murakamijevega *1Q84*, ste dodobra spoznali glavna junaka Aomame in Tenga, mladostni simpatiji, ki ju neuresničena ljubezen in splet usodnih okoliščin povežeta v napet mozaik dogajanja, na katerega sicer lahko delno vplivata, a to celo začne zmanjševati njune možnosti za skupen srečen konec. Izmenjujočim se poglavjem z njo in njim v glavni

vlogi se v tretji knjigi pridruži še Ushikawa, ki predstavlja tretji pripovedni krak Murakamijevega vele-dela. Najet s strani verske skupnosti, ki je izgubila svojega voditelja, za kar je bil posredno kriv tudi Ushikawa, ki je v ta krog pripeljal Aomame, se ta vpadljivi možakar sistematično loti njenega iskanja in se ji prek vrste dobro izvedenih poizvedovanj in sklepanj bliža iz poglavja v poglavje. Seveda tudi Aomame ve, da ji je nekdo za petami, kljub temu pa se iz nevarnega območja ne umakne v skladu z navodili njene delodajalke. Posredi so namreč nove, precej presenetljive in težko razložljive okoliščine. Roman, ki se sklene v koncu, iz katerega bi se lahko rodilo še kako nadaljevanje. > SAMO RUGELJ

Roman, ki se sklene v koncu, iz katerega bi se lahko rodilo še kako nadaljevanje.

Pleše v somraku

Miljenko Jergović

prevod: Aleksandra Rekar

Sanje,
2012, m. v., 584 str., 15,99 €, JAK

Miljenko Jergović

Ime Miljenka Jergovića se na slovenskih knjižnih policah pojavlja vse pogosteje. Upravičeno, saj avtor velja za enega največjih hrvaških pisateljev, kar je evropska nagrada Angelus, ki jo je za pričujoči roman prejel lani, le še potrdila. *Pleše v somraku* je avtorjev sedmi prevod v slovensščino. Romanesni zaplet je zastavljen kot kriminalka, vendar preseže žanrski okvir. Vse se vrti okrog trupa dvanajstletne Srde Kapurove, ki postane nema priča moških izpovedi in izgovor, prek katerega avtor osvetljuje zgodovino Jugoslavije in čas po njenem razpadu, ko je medčloveške odnose razkrojila vojna. Roman ima pet poglavij in prav toliko pripovednih perspektiv. V intimnem, samorefleksivnem aktu protagonistov se ne združi le zadavljena deklica, temveč grozeč občutek strahu. Lazar, Lovro, Ile, Svjetlan in Toma se bojijo vsega, še najbolj preteklosti, ki jim je izbrisala identiteto, da jo morajo nato vsakič sproti redefinirati. Avtor se načetih tematskih vozlov loteva z obilo digresij in ironije, a zato nič manj resno. > ANA GERŠAK

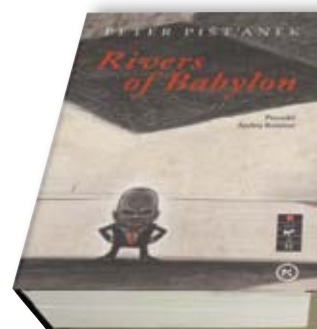
> ANA GERŠAK

www.knjige.na.trgu.si

Rivers of Babylon

Peter Pišt'anek

prevod: Andrej Rozman
Mladinska knjiga, Roman,
2012, t. v., 380 str., 29,95 €

Roman slovaškega pisatelja (1960), prvi del trilogije, ki je z velikim odmevom izšel leta 1991, v prelomnih časih socializma v kapitalizem, je neke vrste satira na razpadajoči družbeni sistem, ki se spreminja v novega, morda še bolj pokvarjenega. Glavni junak je povzpetniški podeželan Racz, ki se mu po prihodu v mesto ponudi priložnost, da od dolgoletnega kurjača Donata v prestižnem hotelu Ambassador, tem stičišču različnih družbenih slojev, palete raznih neobičajnih likov ter občasnem leglu razvrata, prevzame to enolično, a stabilno službo. Racz se po primoporedaji posla hitro vklopi v dogajanje, saj mu že primer kabarejske plesalke Silvije, ki si dodaten denar služi kot občasna prostitutka, lepo pokaže, da nadzor nad kurjavo lahko pomeni celo večjo moč, kot jo ima do tedaj vsemogočni direktor hotela. To pa je šele začetek. Delo, iz katerega diha groteskni humor postsocializma. > SAMO RUGELJ

Izgon iz pekla

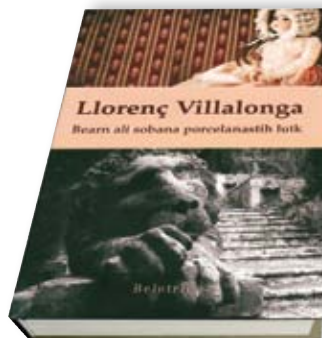
Robert Menasse
prevod: Tanja Petrič
Cankarjeva založba,
Moderni klasiki, 69,
2012, t. v., 375 str., 37,96 €

Roman *Izgon iz pekla* avstrijskega avtorja Roberta Menasseja je fikcionalizirana judovska družinska, zgodovinska in družbeno panorama iz dveh stoletij. Na podlagi ponavljanja številnih motivnih drobcev in genealogije protagonistov se intimni družinski zemljevid, ki kulminira v tragičnosti izгона portugalskih Judov v 17. stoletju in v tragikomičnem absurdu navidezne strpnosti po drugi svetovni vojni, dotika najglobljih življenjskih vprašanj in pokaže na nenehno, nemalokrat nesmiselno ponavljanje zgodovine. Zgodbo ob tem odlikuje še nezamenljiva Menassejevska »avstroironija« in avtorjev značilni črni humor. Po dinamiki in ritmiki fabule, ki ni členjena na poglavja, gre za prepletanje dveh različnih pripovednih slogov. Zgodovinska pripoved pregona maranov se razvija v počasnem, epskem ritmu, ki sem ga v slovenščini posnemala s kompleksnejšimi stavčnimi strukturami. Sodobna zgodba protagonista Viktorja iz 20. stoletja pa je napisana v dramsko-dialoški maniri in začinjena z besedno in situacijsko komiko, ki velikokrat sloni na razkoraku med dobesednim in prenesenim pomenom fraz, ritualov in aluzij (kot je ne nazadnje tudi naslovna), ki jim je bilo treba poiskati slovenske ustreznice. Avtor se poleg tega v nemškem izvorniku nenehno poigrava s strategijama posvojitve in potujitve, slednja se kaže predvsem v tipografsko neoznačenem prevzemu določenih izrazov iz posameznih jezikovnih okolij (portugalskih, nizozemskih, angleških pojmov itd.), kar sem v skladu s prenosom jezikovno-vsebinskega efekta pustila v tuji obliki, ki jo je moč relativno neproblematično raztolmačiti skozi kontekst, zato poseben slovar ali opombe po moji in urednikovi presoji niso bili potrebni. Sprodne prevajalske odločitve so zahtevali tudi zapisi osebnih imen in nekaterih izrazov iz hebrejščine kot nelatinične pisave, ki v slovenščini niso standardizirani. Pri transliteraciji tovrstnih jezikovnih orehov mi je pomagal dr. Klemen Jelinič Boeta. Že ime protagonista, rabina in resnične zgodovinske osebnosti, Samuela Manasseja, je odprlo številne razprave in posvetovanja. Čeprav je v leksikonu Judovstvo Manase zapisan z enim »s«, je na koncu obveljala oblika »Manasse« s podvojenim »s«, ker tovrstni zapis bolj neposredno aludirala na avtorja Roberta Menasseja, ki se v pričujočem delu namerno in premišljeno vzporeja v družinsko vejo svojih protagonistov. > TANJA PETRIČ

Bearn ali sobana porcelanastih lutk

Llorenç Villalonga
prevod: Simona Škrabec
Študentska založba, zbirka Beletrina,
2012, t. v., 352 str., 32 €, JAK

Roman enega najpomembnejših katalonskih pisateljev je bil ob izidu (1956) povsem spregledan, danes pa sodi med klasična dela katalonske književnosti. Avtor, ki je pri pisateljstvu v veliki meri izhajal iz lastne izkušnje plemiča in psihiatra, na ozadju spominov razuzdanega in obubožanega razsvetljenjskega (le v teoriji) plemiča ter pisem njegovega nezakonskega sina – kaplana izrisuje zaton plemiške družine Bearn na Majorki konec 19. stoletja. Njeno usodo v veliki meri zaznamuje tudi skrivnostna sobana porcelanastih lutk, v katero ni vstopil še nihče. Poetična družinska zgodba, ki zrcali ideje moderne Evrope, ujetost posameznika v ozke okvire takšnih in drugačnih dogem, bralca sili k razmišljanju o tem, kako nastaja zgodovina in kdo jo piše. > KRISTINA SLUGA

Golobi vzletijo

Melinda Nadj Abonji
prevod: Slavo Šerc
Cankarjeva založba,
2012, t. v., 283 str., 27,95 €, JAK

Švicarska pisateljica (1968), rojena v Bečeju (Vojvodina) v madžarski družini, se z deloma avtobiografskim romanom *Golobi vzletijo* slovenskim bralcem predstavlja prvič. V njem skozi perspektivo Ildiko, mlajše izmed dveh hčera, opisuje izseljensko izkušnjo družine Kocsis, ki si svoj novi dom ustvari v Švici. Prehod iz podeželskega okolja in toplega babičinega objema v sicer veliko bolj urejeno, a pogosto hladno Švico, kjer je družina kljub nenehnemu prizadevanju, da bi se čim bolj integrirala, vedno znova označena za *jugose*, v Ildiko prebudi občutek tujstva in hkrati uporniškega duha. Čuteča pripoved o trku dveh svetov, postopnem razkrivanju težke družinske zgodovine in razdoru, ki so ga prinesle jugoslovanske vojne. > KRISTINA SLUGA

Čuvaj

Peter Terrin
prevod: Mateja Seliškar Kenda
Modrijan, zbirka Bralec,
2012, m. v., 208 str., 21,70 €

V nedoločljivi prihodnosti čuvaja Michel in Harry varujeta luksuzno stavbo za bogate petičneže. Nekoč ju je v ta namen najela Organizacija, toda zdi se, da je vmes pozabila nanju. Živita v kleti, ob blede umetni svetlobi. Ob sebi imata le najnujnejše: nekaj hrane, zalogo vode in naboje. Izgubila sta občutek za čas. Lahko bi pobegnili z dvigalom, toda ne upata si ven – kaj če je zunaj Nova vojna? Kaj če Organizacija izve za njuno neposlušnost? Prvoosebna pripoved enega od protagonistov je pregneta s pravimi in izmišljenimi spomini iz zunanjege sveta. Ko ni več dogodkov, ni več zgodb – takrat se je treba zateči k domišljiji. Roman flamskega pisatelja na prvi pogled preigrava že preigrano temo, toda njegov pravi adut je psihološki profil likov, ki poskrbijo za vznemirljivo klavstrofobično vzdušje. > ANA GERŠAK

Inštitut za slovenski jezik
Frana Ramovša, ZRC SAZU

Slovar novejšega besedja slovenskega knjižnega jezika

Dolgo pričakovano dopolnilo
SLOVARJA SLOVENSKEGA
KNJIŽNEGA JEZIKA

Novi trg 2, 1000 Ljubljana
<http://zalozba.zrc-sazu.si/>
Naročila sprejemamo:
naronanje@zrc-sazu.si;
01 470 64 65

REDNA CENA 33 €
KLUBSKA CENA 26 €

ALPHABET: A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Dublinčani

James Joyce
prevod: Tina Mahkota

Mladinska knjiga, Knjižnica Kondor,
2013, t. v., 306 str., 27,95 €

James Joyce

Prihodnje leto bo minilo sto let, odkar je ta Joyceova zbirka kratkih zgodb prvič izšla. V objavo jo je sicer predložil skoraj deset let prej (komaj 23-leten je to storil že 1905), potem pa je to moral narediti še skoraj dvajsetkrat, in to petnajstim založnikom, da bi na koncu knjigo izdal prvotni založnik. Slovenski prevod je prvič izšel pod naslovom *Ljudje iz Dublina* (zgodbe je takrat prevedel

Herbert Grün, stihe pa Janez Menart), tokrat pa je vse to, skupaj z nadrobno spremno besedo, zavzeto opravila Tina Mahkota. Začetne zgodbe prvoosebno pripoveduje otrok, tridelna struktura zgodb otroštvo-mladost-odraslost pa se potem nadaljuje s starejšimi ljudmi

Poleg *Pisem Nori* so *Dublinčani* bralcu najbrž najbolj dostopna Joyceova knjiga, v kateri pa že vidimo vse prvine njegovega poznejšega sloga.

kot glavnimi liki, ki večinoma temeljijo na resničnih osebah (večina v manjših vlogah potem nastopa tudi v Joyceovem *Ulikisu*), zaradi česar lahko imamo zbirko za delno avtobiografsko. Zgodbe so bile napisane v času, ko sta bila irski nacionalizem in njihovo

iskanje lastne identitete na vrhuncu, kar skozi hiperbolične zgodbe odseva tudi v likih, pri katerih pride do nenadnega spoznanja oziroma razsvetljenja. Poleg *Pisem Nori* so *Dublinčani* bralcu najbrž najbolj dostopna Joyceova knjiga, v kateri pa že vidimo vse prvine njegovega poznejšega sloga, tj. eksperimentiranje s formo in jezikom, uvajanje raznih aluzij in referenc, časovna razdrobljenost pripovedi, odprtost in dvoumnost njihovih koncev ter seveda vse bolj očitna vpeljava subjektivne pripovedi, s katero se je Joyce najbolj odmaknil od tradicionalnega načina pripovedovanja. > SAMO RUGELJ

Vsi otroci so iz ognja

Nicolai Houm
prevod: Marija Zlatnar Moe
LUD Literatura, zbirka Stopinje,
2012, m. v., 160 str., 21,90 €, JAK

Z žanrom »norveške novele« smo se doslej spoznali že v zbirki Ingvarja Ambjørnsena *Na pol prisoten*, tokrat pa se nam predstavi mlajši pisatelj Nicolai Houm (1974), sicer tudi urednik za otroško in mladinsko književnost. Zbirka ponuja po dolžini in tematiki precej raznolike zaplete: na trenutke beremo kratke zgodbe, spet drugič, kot v naslovni *Vsi otroci so iz ognja*, slutimo nastavke za roman. Včasih prevladujejo dolgi stavki, medtem ko so drugod povedi namerno odrezave in surove. V vseh zgodbah pa utripa današnjost, sodobnost, ki ji za vrat nenehno diha smrt, v kateri se zrcalijo neizživetost, odtujenost, celo tragičnost. A začuda, brez pregloboškega padca v nihilizem in brezup ... > ŽIGA VALETIČ

Na robu bele tišine

Antologija sodobne švicarske kratke proze

izbor in prevod: Slavo Šerc
Mladinska knjiga, Knjižnica Kondor,
2012, t. v., 249 str., 27,95 €

Izbiri v antologijah so neposredno povezani z urednikom, z njegovim konceptom in njegovim poznavanjem obravnavane problematike.

Slavka Šerca seveda že dobro poznamo kot prevajalca iz nemščine in temu dejstvu sledi tudi pričujoči izbor; gre namreč za švicarsko kratko prozo, ki je bila napisana v nemščini. Šerc je v knjigo uvrstil zgodbe švicarskih pisateljev, ki so začeli ustvarjati za klasiki Walserjem, Dürrenmattom in Frischem, rojeni pa so v razdobju pol stoletja, od približno leta 1930 do leta 1980. Po prebiranju dopadljivih zgodb z zavitimi, včasih pa tudi nenavadnimi konci, se mora bralec strinjati z ugotovitvijo, da posledica tega, da je Švica razsrediščena in nima svoje metropole, odseva tudi v njeni literaturi, saj avtorji doma ne najdejo dovolj snovi in se odselijo kam drugam, denimo v Berlin, Pariz ali pa v New York (tu se recimo dogaja nekaj zgodb). Morda je v tem smislu reprezentativna zgodba *Naplavine* Petra Stamma (Šerc je v slovenščino prevedel njegov roman *Agnes*), v kateri se trije švicarski prijatelji, ki sedaj delajo v New Yorku, čez vikend odpravijo na izlet na bližnji otok skupaj s Finko, ki je enemu stanodajalka. Ves čas se zbadajo med seboj, kdo jo bo uspel dobiti v posteljo, potem pa ta predčasno odpotuje z najbolj molčečim fantom od njih. Ta se je v bistvu pripravljaj na samomor, vendar se je potem pač obrnilo drugače, izkaže pa se tudi, da Finka niti ni bila lastnica stanovanja, ampak, kot mnogi drugi, bolj naplavina v New Yorku, ki od njega vzame, kar se da, vrne pa ničesar. > SAMO RUGELJ

Vabimo vas v naši knjigarni:

Celje
Prešernova 23
T 03/490-14-20(21)

Ljubljana
Nazorjeva 1
T 01/244-36-50

1857
CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
Prva slovenska založba

www.mohorjeva.org

Polni koledarji, prazni dnevi

Miha Mazzini

Goga, zbirka Goga,
2012, t. v., 118 str., 19,90 €, JAK

Le s čim so zapolnjeni koledarji junakov enajstih kratkih zgodb, da so njihovi dnevi zato tako prazni? V prvi vrsti z urnikom dela, ki je seveda več kot to. Je skrb za negotovo preživetje zaradi še bolj negotove prihodnosti. Je strah pred izkoriščevalnim sistemom, ki hrani le tiste, ki se prebijejo do korita (ali do stranišč Enaindvajsetega nadstropja v istoimenski zgodbi). Je beg pred svetom, ki ne zna več ceniti dobrodelnosti (Hrepenenje po angelu) in ki je postal obvladljiv le še prek TV ekranov (Alfred in sin). Je prelaganje odgovornosti zaradi strahu pred »napačnim« korakom (Bog, moj facebook prijatelj). V takem svetu se sanje končajo še preden bi se sploh začele (Okno/Poroka). Mazzinijevi junaki so preobremenjeni s sistemom oz. sistem jih je tako natančno vdelal v svoj mehanizem, da si časa ne morejo in ne smejo zapolniti s čim manj obremenjujočim. Njihova borba terja celodnevni angažma, pa čeprav na mikroravni, kot to počne upokojeni Revolucionar, ki po celem mestu na bankomatih pušča izpiske stanja na svojem računu. Da bi se ljudstvo končno uprlo! Kot je zapisala Barica Smole v spremni besedi, Miha Mazzini dobro ve »kaj družbeno angažirano pomeni«. > ANA GERŠAK

Da bi se ljudstvo končno uprlo!

Previden bi se sploh začele (Okno/Poroka). Mazzinijevi junaki so preobremenjeni s sistemom oz. sistem jih je tako natančno vdelal v svoj mehanizem, da si časa ne morejo in ne smejo zapolniti s čim manj obremenjujočim. Njihova borba terja celodnevni angažma, pa čeprav na mikroravni, kot to počne upokojeni Revolucionar, ki po celem mestu na bankomatih pušča izpiske stanja na svojem računu. Da bi se ljudstvo končno uprlo! Kot je zapisala Barica Smole v spremni besedi, Miha Mazzini dobro ve »kaj družbeno angažirano pomeni«. > ANA GERŠAK

Evnuhi

za nebeško kraljestvo

Uta Ranke – Heinemann

prevod: Tomo Virk, Aleš Učakar

Modrijan, 2012, m. v., 501 str., 43,90 €

Pregledana in razširjena izdaja kontroverzne knjige iz leta 1988, ki je v slovenščini izšla štiri leta kasneje. V njej je Uta Ranke - Heinemann (rojena leta 1927, bila je prva profesorica za katoliško teologijo, ker pa je dvomila o Marijinem deviškem rojstvu, so ji odvzeli pravico do predavanja), »neusmiljena, inteligentna in nepopisno zajedljiva teologinja«, na podlagi obsežnega zgodovinskega gradiva pregledala razvoj spolne morale v krščanstvu. Pri tej analizi izhaja še iz predantčnih časov, obdeluje odnos antičnih filozofov do spolnosti, ga podaljša v krščanstvo ter neprizanesljivo osvetljuje nastanek celibata, odnos krščanstva do splava, incesta, homoseksualnosti, zakona brez poročnega lista ter ločitve, vse pa v luči izčiščenja pozicije sodobne ženske. Pričujoča izdaja prinaša tudi dodatno poglavje, v katerem se avtorica posveti spreminjanju katolištva po nastopu zadnjega papeža Josepha Ratzingerja, s katerim sta se skupaj šolala na začetku 1950. let, in analizira, na kakšen način se katoliška cerkev (ne)odziva na škandale v svojih vrstah v zadnjih letih. > SAMO RUGELJ

Metapsihološki spisi

Sigmund Freud

prevod: Eva Bahovec ... [et al.]

Studia humanitatis, 2012, t. v., 486 str., 45 €

Dela Sigmunda Freuda so v slovenščini izhajala v različnih zbirkah in pri različnih založbah, tako da smo lahko pogrešali njihovo bolj enotno urejenost v okviru nekakšnih Freudovih zbranih del, kot so jih bili, sicer v slabše urejeni in prevedeni različici, deležni v Srbiji v devetih knjigah. Studia Humanitatis je tako leta 2005 začela Freuda (najprej *Pet analiz*) izdajati v drugačnem formatu in s posodobljenim znanstvenim aparatom. Naslednja Freudova knjiga z istim konceptom, *Spisi o družbi in religiji*, je izšla dve leti kasneje (za njo pa je stala Analecta oziroma Društvo za teoretsko psihoanalizo), pri čemer je obe knjigi uredil Simon Hajdini. V njegovi redakciji in urednikovanju ter usklajevanju prevodov različnih prevajalcev prve izdaje so sedaj ponovno izšli še Freudovi klasični *Metapsihološki spisi* (med drugim so to *Vpeljava narcisizma*, *Potlačitev*, *Nezavedno*, *Onstran načela ugodja*, *Jaz in ono*, *Nevroza in psihoza*, *Zanikanje*, *Fetišizem* itn.), ki so pri Studii prvič izšli pred četrto stoletja in bili že pred časom razprodani. Natančno urejena kritična izdaja v zbirki, s katero Slovenci Freuda dobivamo v zglednih knjigah. > SAMO RUGELJ

Nad brezni oceanov

Joža Horvat

prevod: Tone Potokar

Didakta, 2012, t. v., 564 str., 24,99 €

Po skoraj štiridesetih letih je prišel na knjižne police s fotografijami dopolnjen slovenski ponatis znamenite jadralske knjige. Avtor, Joža Horvat (1915–2012), se je poleti leta 1965 odpravil z jadrnico Besa, na kateri so bili še njegova žena, mlajši sin in dva naključno izbrana člana posadke, na enoletno pot okoli sveta. Potopis o filozofiji morja in morju kot inspiraciji. Knjiga je v hrvaščini prvič izšla pri zagrebški založbi Libar leta 1973 (in bila potem še kar nekajkrat ponatisnjena, denimo leta 1981, 1985, 1986, 1996 in 2005), v slovenščini pa je prvič izšla leta 1976 pri Partizanski knjigi. Prevedena je tudi v poljščino (1981) in bolgarščino (2005). > ROK GLAVAN

KAPITAL I.

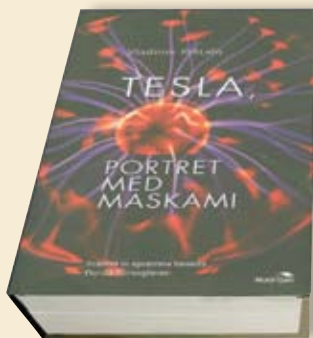
KARL MARX

Prevod: Mojca Dobnikar
Trda vezava
Redna cena: 59,00 €
Izid: marec 2013

Prednaročniška cena: 48,00 €

Sprejem prednaročil do 7. marca na:
narocila@zalozba-sophia.si
www.zalozba-sophia.si
tel. 01 43 449 35
Založba Sophia, Slomškova 6, 1000 Ljubljana

Tesla, portret med maskami

Vladimir Pištalo

prevod: Đurđa Strsoglavac

Modrijan, Poteze,

2012, t. v., 463 str., 27,50 €, JAK

V kratkem času so v slovenščini izšle tri nove knjige o Nikoli Tesli. Francoski roman *Pobliski* smo že predstavili, zdaj pa je tu še druga romansirana biografija Nikole Tesle, ki jo je napisal srbski publicist in zgodovinar (predava v ZDA), ki se je z Teslovim življenjem ukvarjal več kot šest let in za knjigo leta 2008 prejel prestižno Ninovo nagrado. Knjiga, ki je v srbsčini izšla v dveh knjigah, dosledno

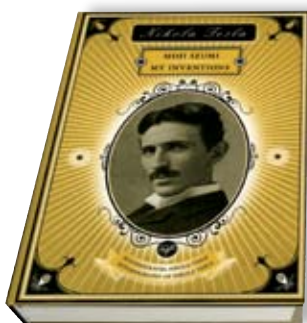
Moji izumi/ My Inventions

Nikola Tesla

prevod: Monika Kavalir

Sanje, zbirka Sanje,

2013, t. v., 158 str., 21 €

Nekateri pravijo, da je Nikola Tesla (1856–1943), največji iznajditelj na območju bivše Jugoslavije, dejansko »izumil dvajseto stoletje«, saj je bilo s pomočjo njegovih izumov, denimo izmeničnega toka, možno začeti prenašati električno energijo na večje razdalje ter povezati ločene enote v celovit energetski sistem, kar je močno pospešilo industrijsko revolucijo, omogočilo globalizacijo v današnjem obsegu itn. Tesla je s svojim genialnim umom segal prek obstoječih znanstvenih teorij in tehnoloških dosežkov. Nekatere njegove zamisli so bile tudi utopične in megalomanske (recimo ideja brezplačne osvetlitve celotnega ozračja okoli Zemlje), njegovo delo, skupaj z njegovim življenjem pa še danes ostaja predmet raziskav in polemik. Knjiga *Moji izumi* (v dvojezični različici) ponuja neposreden vpogled v izumiteljev um, začne se z njegovim otroštvom, nato pa preigra razvoj njegovega mišljenja in raznovrstna izumiteljska prizadevanja. Prava inspiracija za vsakega tehnološkega nadarjenca.

Nč bat

Julian Barnes

prevod: Valerija Cokan

Goga, 2012, t. v., 280 str., 27,90 €, JAK

Barnesa (1946), priznanega angleškega pisatelja, v slovenščini že poznamo po njegovih romanih (nazadnje *Arthur in George* in bookerjev nagrajenec *Smisel konca*) in kratkih zgodbah (*Limonova miza*), sedaj pa se nam predstavlja še z avtorefleksivnim delom *Nč bat* iz leta 2009. Avtorefleksivnim, ne pa avtobiografskim, saj Barnes zanika, da bi šlo zanj, čeprav v tej živopisni in spretno napisani meditaciji, mešanici litera-

ture in eseja o življenju in smrti ter o Bogu ter njegovi odsotnosti ves čas črpa iz otroških spominov, ki so, glede na svoj vir, bratov ali njegov, lahko zelo drugačni, pa iz smrti svojih staršev in analize njunega ter skupnega življenja, in iz literature in njenih velikanov, ki so se s tem dejstvom življenja, ki ne zasluži strahu, saj ne gre za nič strašnega, soočali, spopadali in ga komentirali vsak na svoj način.

predstavi najpomembnejše dogodke v izumiteljevem življenju, pri čemer skuša demistificirati njegovo ustvarjanje in rizikovanje, čeprav ga na drugi strani skuša ustrezno ovrednotiti. Tesla je bil človek, ki je živel v več dobah, odraščal je v drugi polovici devetnajstega stoletja, po študiju v Gradcu pa odšel v Budimpešto in Pariz ter naprej v ZDA, kjer so njegove zamisli vedno pozdravljali s skepsjo in besedo nemogoče, kar je bil neke vrste refren njegovega življenja, hkrati pa jih izkoriščali v slogu surovega kapitalizma, njega pa po uporabi pogosto brezkompromisno zavrgli. Ko so Pištala vprašali, kateri trenutek v Teslovi biografiji se mu je zdel najbolj vznemirljiv, je odvrnil, da takrat, ko je Tesla med svojimi poskusi ustvarjal grom in strela, kar je pred njim uspevalo samo bogovom. To je tudi edini moment, ki se ga spomnim iz televizijske ekranizacije njegovega življenja (posneti leta 1977), ko ga je prepričljivo odigral Rade Šerbedžija, ki mi je tega genija iz Gospića, upodobljen je bil tudi na jugoslovanskem dinarskem petstotaku, za zmeraj zapisal v spomin.

Palestinski sprehodi

Raja Shehadeh

prevod: Zoja Skušec

/*cf, Kaif,

2012, m. v., 197 str., 18 €

Raja Shehadeh (1951) je palestinski pravnik, pisatelj in politični aktivist, hkrati pa navdušen vandrovec po palestinskih hribih. Znan je predvsem po svojih memoarskih delih, v njih pa združuje družbeno realnost z liričnimi opisi narave. Tudi *Palestinski sprehodi*, za katere je leta 2008 dobil Orwellovo nagrado, so iz tega žanra, v njih pa so popisana pohajanja po palestinski pokrajini v obdobju več kot četrto stoletja, ki jo je zaznamovalo postopno naseljevanje judovskih priseljencev, tega pa je podpiralo in mu botrovalo strateško prostorsko načrtovanje (med drugim tudi zaprtje zemljiške knjige za javni dostop). Shehadeh med opisovanjem svojih sprehodov lepo pokaže, kako so se Judi odločili s serijo načrtovanih ukrepov nameniti večino prazne zemlje priseljencem, pri čemer so tako izolirali središča palestinske poselitve in jih postopoma, prek desetletij, obkrožili z novimi naselbinami, s čimer so razdrobili povezano palestinsko ozemlje. Občuteno angažirana popotniška biografija palestinske pokrajine.

Moje življenje, o njem vam pripovedujem

Rabindranath Tagore

prevod: Dušanka Zabukovec

Modrijan, zbirka Poteze,

2012, t. v., 424 str., 27,50 €, JAK

Tagore (1861–1941) je najbrž najbolj znan indijski pesnik in pisatelj. V svojem ustvarjanju je bil zelo raznovrsten, saj je bil tudi dramatik, esejist, pisec kratke proze, slikar, skladatelj, ustanovitelj šole in univerze itn. V Indiji je užival veliko spoštovanje, bil pa je tudi prvi Nevropjec, ki je prejel Nobelovo nagrado za literaturo. Tagore je o svojem življenju napisal dve knjigi, *Moji spomini* in *Moja deška leta*, poleg tega pa tudi zbirko avtorefleksivnih esejev *Poznavanje sebe*, kljub temu pa ni neposredni avtor pričujočega dela. Zamislila si ga je, in izpeljala, velika poznavalka njegovega opusa Uma Das Gupta, ki je v dolgoletnem brskanju po njegovih arhivih iz njih izbrskala Tagorejeva pisanja v zvezi s ključnimi trenutki in obdobji njegovega življenja in jih uredila v fascinanten kolaž (izšel je leta 2006), iz katerega seva pronicljiv Tagorejev pogled na življenje okoli njega in nanj samega. Izvirna, prepričljiva in v vseh pogledih lepo opremljena (avto)biografija.

Prva knjiga iz nove knjižne zbirke
Textus recepti.

Eno izmed najpomembnejših in najvplivnejših del evropske književnosti in filozofije je naposled dostopno tudi v slovenskem prevodu.

Boetijeva

(pribl. 480–524 ali 525)

Tolažba filozofije,

spis, v katerem se prepletata poezija in filozofski dialog in osvetljuje temeljna bivanjska vprašanja, je hkrati povzetek antične filozofske modrosti in enigmatičen izziv za sodobnega bralca.

Prevod je natisnjen z vzporednim latinskim izvirnikom.

Cena: 25,00 EUR

Knjigo lahko kupite v Prodajalni NUK od ponedeljka do petka od 8.00 do 18.00 ob sobotah od 9.00 do 14.00

ali

na spletni strani NUK

www.nuk.uni-lj.si

e-pošta: martina.bercic@nuk.uni-lj.si

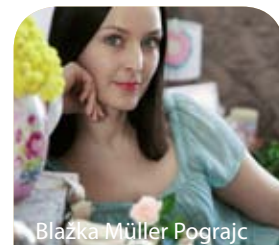
tel.: 01 2001 209

Nedeljska prevajalka

RUBRIKO PRIPRAVLJA:

DRUŠTVO SLOVENSКИH KNJIŽEVNIH PREVAVALCEV

Blažka Müller Pograjč

V ečkrat pomislim na tisti dan na Mallorci – bila je nedelja –, ko smo po polže drseli po otoku, mahali nedeljskim voznikom, ki tudi na tistem otoku tako kot v Sloveniji le enkrat na teden s klobuki na glavi peljejo svoje gospe na lepše, iz radia je hlupal Julio Iglesias in je beseda vsem naravnim lepotam in vseplošno razposajenemu razpoloženju navkljub nanesla na prihodnost, ki je obetala in hkrati plašila. 'Nikoli ne bi hotela biti prevajalka,' je rekla Francesca, ki je danes profesorica španščine na augsburški politehniko, 'ne bi hotela vse življenje govoriti s tujimi besedami.'

Jaz sem od nekdanj hotela biti prevajalka. A hotela sem biti še marsikaj, pa so me vselej zalezovale besede, se mi nastavljale na pot, se kotalile za mano, mi dihale za ovrtnik, me silile, da sem postajala La Malinche in Pocahontas, posrednica med njimi in nami. Bile so neizprosne bolj kot spremstva velikih konkvistadorjev, kot sta Hernán Cortés in Pedro Álvares Cabral. Čeprav sem te majhne in vsakdanje besede, pa tudi vzvišene in abstraktne, odganjala in se jih bala še bolj kot velike besede *prevajalka*, sem končno klonila pred njimi in postala to, o čemer sem kar nekaj časa le boječje sanjarila.

A še preden sem vedela za nesrečno La Malinche in princeso Pocahontas, sem poznala Piko Nogavičko in si zaradi nje želela obiskati Lizbono. V znamenitem poglavju, ko se gre Pika mance s policajema, ko jo ta dva naganjata v šolo in jo skušata prepričati, da brez šole ne bo nič, se zgodi tudi tole, zame, tedaj, precej ključno vprašanje: 'Pomislí, kako neprijetno ti bo, ko boš odrasla in boš morda srečala koga, ki te bo vprašal, kako se imenuje glavno mesto Portugalske, pa mu ne boš znala odgovoriti, ker nisi hodila v šolo.' Pika odvrne: 'Res, morda bi včasih zvečer ležala budna in se spraševala in spraševala: 'Sto zlomkov, le kako se imenuje glavno mesto Portugalske ...'' Ravno te dni pričakujem elektronsko pošto od profesorice Clare Nunes Correia z Nove lizbonske univerze, preverila bo namreč, kako je lizbonsko zagato prevedel portugalski prevajalec. Se Pika v portugalščini tudi sprašuje o portugalskem mestu? Je za portugalske otroke Lizbona tako vznemirljiva kot za Švede ali Slovence? Katero mesto pa nastopa v izvirniku?

Strahospoštovanje pred besedami se je nato, potem ko sem že spoznala Lizbono pa Madrid pa tudi Rio de Janeiro, da o Juanu Carlosu, španskem kralju, niti ne govorimo, sprevrglo v objestnost tiste vrste, ki napade tiste, ki še ne vejo, da ne vejo ničesar, in se jim zdi, da vedo

vs. In ves čas kažejo jeziku jezik, pa tudi tistim, ki prevajajo. In če tako nanese in jim je dano, da ti modrijani nekoč začnejo prevajati še sami, se hitro ugriznejo v jezik in vzamejo marsikatero gorke besedo nazaj; srečanje s trdim in zagonetnim delom, kar prevajanje je, jih strezni, da nehajo ocenjevati, da postanejo ponižni in spoštljivi. Do izvirnika, avtorja, prevodov, ki jih berejo. To je po prvem resnem delu doletelo tudi mene. Od takrat tujih prevodov ne ocenjujem. Zato vas prosim, da me tega ne prosite! Rada poblisnem vanje, jih neskončno ali pa malo manj občudujem. In od takrat se ponižno razglašam za nedeljsko prevajalko.

In prav ko pišem te vrstice, razglasijo novico tega dneva: nagrado ESASI za najboljši prevod iz španščine je letos prejel Miklavž Komelj za

prevod dela Trilce Cesarja Valjeja. Sporočili so, da gre za eno od ključnih in najbolj zahtevnih del pesniškega modernizma, ki je dolgo veljalo za neprevedljivo, tudi po avtorjevem mnenju. "Se pravi, da je delo v prevodu treba tako rekoč izumiti, kar lahko stori le mlad, potenten pesnik v jeziku, v katerega prevaja," pojasnjuje Tomaž Šalamun, predsednik letošnje žirije. Navdušena sem!

Od takrat tujih prevodov ne ocenjujem. Zato vas prosim, da me tega ne prosite!

Navdušena sem!

Nedeljska prevajalka, torej. Vedno znova prestrašena pred oceani besed, ki čakajo na spopad. Prevajalka, ki ne prevaja vsak dan, vsako leto. Ki ji je včasih v olajšanje, da govori s tujimi in hkrati s svojimi besedami. Prevajalka, katere prevodi se rojevajo ob metaforičnih nedeljah. In kdor se rodi v nedeljo, je rojen pod srečno zvezdo.

Včasih se mi zasvetlika, da je moje delo privilegij, in včasih, ko me primorajo, da preberem kakšen drobec iz besedila, pod katerim za besedo *prevod* piše moje ime, se sprašujem, kdo je ta človek, ta ženska, ki naj bi bila moja soimenjakinja. Vse te besede ... Zvenijo in pripovedujejo, tu in tam poblisnejo kot repatica. Nikdar ne morem verjeti, da sem to prevedla jaz, nedeljska prevajalka.

Blažka Müller Pograjč je lektorica za portugalski jezik in kulturo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Kot jezikoslovka se ukvarja z izražanjem časovnosti in jezikovnimi stiki med portugalskim, španskim in slovenskim jezikom. Piše dramatizacije za slovenska gledališča. Je voditeljica oddaj na nacionalni televiziji in najrazličnejših dogodkov, zlasti kulturne narave. Je prevajalka, pa v resnici ne le nedeljska!

Fragmenti predsokratikov

uredil: Gorazd Kocijančič

prevod: Dašo Benko et. al.

Študentska založba, zbirka Koda,

2012, t. v., 2.200 str. (tri knjige), 179 €, JAK

Sokrat je živel v letih 470–399 pr. n. št. in če govorimo o Predsokratikih, ki jih je denimo prevajalec in urednik Anton Sovre (njegova izbor iz leta 1946 temelji na istem delu) imenoval za tiste prve mislece evropskega Zahoda pred Sokratom, ki so »brez vodnikov, oprti samo na svoj geni-

alni um, utirali stezé antični in z njo tudi moderni znanosti«, potem seveda govorimo o pesnikih in mislecih, ki so živeli in mislili pred njim. Potem, ko je pri nas leta 2002 izšel prevod *Zgodovine antične filozofije* v štirih knjigah, ki jo je napisal Italijan Giovanni Reale in s katero smo v slovenski jezik prvič dobili celostno analizo in sintezo temeljev človekove vednosti, so dve leti

kasneje (2004) pri Celjski Mohorjevi družbi v dveh knjigah izdali zbrana dela *Platona* v prevodu Gorazda Kocijančiča (zanj je dobil Sovretovo nagrado), ki mu je bila dodana skoraj enako obsežna knjiga opomb, spremnih besedil in različnih kazal, vse skupaj na več kot tri tisoč straneh velikega formata. Antična filozofija je s tema dvema deloma v slovenščini dobila priložnost za nov odskok, razlog, da Raela in Kocijančiča omenjamo skupaj, pa je še nekje; moža sta urednika do sedaj edinih integralnih dvojezičnih prevodov (slovenska je za razliko od italijanske še dodatno opremljena z najpomembnejšimi najdbami zadnjega časa) Diels-Kranzovih *Fragmentov predsokratikov* na svetu! Ti so prvič izšli leta 1903 (pripravil jih je Hermann Diels /1848–1922/), že po izidu pa so obveljali za epohalno delo, ki se je potem še nekajkrat dopolnjevalo, za Dielsom je to potem nadaljeval njegov sodelavec Walther Kranz (1884–1960), nazadnje z izdajo leta 1952, ki je bila tudi podlaga za slovenski prevod. Ko govorimo o fragmentih predsokratikov, največkrat ne vemo, da gre dejansko za res majhne delčke njihovih del, celote pa so večinoma izgubljene. Da pa ti fragmenti ne obvisijo v zraku, je Diels okoli njih postavil čvrsto filološko strukturo (Kocijančič jo v svoji spremni besedi ustrezno osvetljuje in problematizira, relevance pa ji ne odvzema), ki jo mora bralec osvojiti, saj je obdelava vsakega misleca sestavljena iz treh odsekov. Prvi, A fragment, vsebuje najpomembnejša antična poročila o določenem avtorju ali pa parafraze njegovega nauka v kasnejših delih, drugi razdelek, imenovan B fragment, vsebuje (domnevno) pristne in dvomljive fragmente, zadnji odsek pa vsebuje poznejša posnemanja avtorja. Pri tem je treba poudariti, da seveda ne gre za končen seznam poročil o posameznem avtorju, čeprav prav ta predstavljajo najboljšo osnovo za njegovo razumevanje, saj se je denimo pri Talesu in Anaksimandru ohranilo po zgolj nekaj njunih stavkov, vse ostalo pa so interpretacije drugih, kasnejših piscev. Kljub temu pa so, tako pravi Kocijančič, »Predsokratiki kot zrak, okrog nas – potujoči v nas, vpleteni v naše miselno vdihavanje in izdihavanje.« Sam slovenski prevod je bil založniški, organizacijski in kulturni podvig, ki je zahteval usklajeno ekipo prevajalcev z dovolj visoko filozofsko kulturo (poleg Kocijančiča še Dašo Benko, Živa Borak, Jan Ciglencečki, Ignacija J. Fridl, Martin Horvat, David Movrin, Boris Vezjak, Sonja Weiss in Franci Zore), razveseljivo pa je, da so vsi še relativno mladi, kar pomeni, da se nam za prihodnje antične prevode ni treba bati (projekt je bil tudi sofinanciran v okviru razpisa za spodbujanje antičnih prevodov). Naj knjižni projekt lanskega leta!

Naj knjižni projekt lanskega leta!

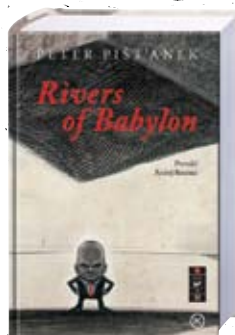
Monumentalni, hipnotični, najlepši Murakamijev ljubezenski roman

3. knjiga romana

Ob koncu druge knjige sta se Tengo in Aomame znašla v veliki nevarnosti. Bolj ko ju stiskajo v kot, bolj si njuni izgubljeni, hrepeneči srca prihajata naproti. Se jima bo uspelo najti, preden bo prepozno?

Na svoj seznam **NUJNO PREBERI** dodajte še:

Drugi najbolj prodajani slovaški roman vseh časov.

Prvenec, s katerim je avtorica postala najmlajša dobitnica ugledne nagrade Orange 2011.

Izpovedi ekonomskega morilca

John Perkins
prevod: Maja Ropret

Sanje, Dokumenta, 2012, m. v., 272 str., 15,99 €

Bo besedah Johna Perkinsa, avtorja pričujoče knjige, se po hodnikih globalnih korporacij, kot so General Electric, General Motors, Nike, Wal-Mart, Monsanto itn., sprehajajo ljudje, ki si pravijo EM-ji, torej ekonomski morilci, ki na razne načine zagotavljajo stabilno delovanje in širjenje korpokracije, torej večanje njihovega vpliva in moči v svetu ter njihovo nenehno širjenje in krepitev. Pri tem uporabljajo vse mogoče nelegalne prijeme od prevar v finančnih poročilih prek prirejanja volitev in podkupovanj do izsiljevanj ter umorov. Perkins se je pisanja knjige, ki je potem izšla leta 2004, lotil že dobri dve desetletji poprej, potem pa sta ga smrti tedanjih predsednikov Ekvadorja in Paname v strmoglavljenju letal, kar po njegovem mnenju ni bilo naključno, prepričala, da je načrte za knjigo za nekaj časa opustil. Korpokracija kot vzrok za mnoge sodobne dramatične konflikte po vsem svetu, vključno z napadom na Iran. > SAMO RUGELJ

Kapitalizem v prehodih

Branko Bembič
Sophia, zbirka Refleksija,
2012, m. v., 186 str., 17,80 €, JAK

Prvenec ekonomista in filozofa Branka Bembiča poveže tri obdobja, skozi katera se je levil kapitalizem v zadnjem stoletju. Prvo je bilo obdobje keynesovske (makro)ekonomske misli, ki je odmevala iz tridesetih let 20. stol. in je zajela povojno Evropo. Drugo je bilo obdobje neoliberalizma, ki se je bohotilo od osemdesetih let dalje, temu pa je, ne ravno nepričakovano, sledila slepa ulica današnje krize. V njej se pod pritiskom vse večjih družbenih nesoglasij zatekamo v nazore, ki so se še včeraj zdeli radikalni, predvčerajšnjim pa so, tudi v Evropi, ponujali alternativo kapitalizmu kot takemu. Bo v desetletjih, ki sledijo, konec kapitalizma neizogiben ali pa bo ostal samo na ravni utopičnega privida? > ŽIGA VALETIČ

Proti družbi

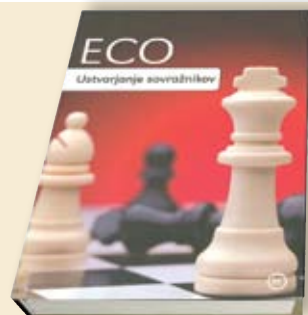
Gorazd Kovačič
Sophia, zbirka Teorija,
2012, m. v., 212 str., 17,80 €, JAK

Sociolog Gorazd Kovačič se v delu *Proti družbi* sprašuje o pretirano samoumevnem pojmu družbe in o omejitvah družboslovja pri razbiranju odnosov, ki jih posamezniki gojimo v odnosu do družbenega, ali tistih, ki jih družbenost goji v razmerju do politike. Izhodišče mu nudi filozofska zapuščina Hannah Arendt in dela *Izvori totalitarizma*, *Viva activa* ter *O revoluciji*, iz katerih povzame pojme, kot so družbene igre, družbeno izobčenje, družbeno zatiranje, vključitev v družbo itd. Na njihovih ramenih izpelje sintezo kritičnih perspektiv (ne)enakosti, konformnosti in ekonomskega podružbljanja, največ drznosti pa izkaže v zaključku, kjer navede številne predloge novih uporab termina »družba« in njenih izpeljav. > ŽIGA VALETIČ

Ustvarjanje sovražnikov

Umberto Eco
prevod: Vasja Bratina
Mladinska knjiga, zbirka Esenca,
2012, m. v., 270 str., 27,95 €, JAK

Eco (1932) je po svetu najbolj znan po svojih romanih (nazadnje *Praško pokopališče*, ki smo ga nedavno dobili tudi v slovenščino), med strokovno javnostjo pa po svojem raziskovalnem delu (denimo *Iskanje popolnega jezika* in bolj dostopni *Zgodovine lepote* in *Zgodovina grdega*). Seveda pa je Eco tudi angažiran in izzivalen publicist v dnevnem časopisju, pogosto nastopa in predava ob različnih priložnostih in z različnimi temami. Pred tremi leti smo že dobili knjigo njegovih bolj angažiranih besedil, nastalih po enajstem septembru, z naslovom *Po rakovi poti*. V tokratni zbirki priložnostnih spisov pa v svojem navdihujočem slogu postreže z zelo raznovrstnimi temami, od zgodovinskega pregleda, kako je v človekovi naravi, da si ustvarja sovražnike, saj to trdneje povezuje skupnost, prek mikavnosti ogledovanja zakladnic in ugotavljanja, kako so dragocenosti našle pot tja, pa vse do tega, kje izvirajo naša sanjarjenja o (skrivnostnih) otokih. > SAMO RUGELJ

Tradicija v objemu modernosti

Jana S. Rošker, Nataša Vampelj
Suhadolnik
Znanstvena založba Filozofske fakultete,
Razprave FF,
2012, m. v., 240 str., 19,90 €, JAK

Pričujoča monografija je nastala v letu, ko je Kitajska praznovala stoletnico konca starodavnega cesarstva in ustanovitev prve republike. Prispevki slovenskih sinologov in sinologinj v luči poznavanja sodobne Kitajske preučujejo zapleteno razmerje med tradicionalnim in modernim, pri čemer je slednje pogosto sinonim za »zahodno«. Stike in prelome med obema avtorji analizirajo na najrazličnejših področjih: vključevanje Kitajske v globalno gospodarstvo, t. i. evropeizacija kitajskega jezika, razvoj informacijsko-komunikacijskih tehnologij, do katerega je zaradi zapletenosti pismenk prišlo z občutnim zamikom itd. > MAŠA OGRIZEK

Na poti k času

Tina Bilban
Univerzitetna založba Annales,
2012, m. v., 152 str., 14 €

Mlado raziskovalko na Inštitutu Nove revije smo do zdaj poznali predvsem kot literarno kritičarko in avtorico eksistencialno obarvane kratkoprozne zbirke *Interferenca*. Čeprav njeno tokratno delo ni literarne narave, avtorica ostaja na področju literature, ki ga v znanstvenem diskurzu poveže s fiziko in filozofijo. Osrednji koncept tega troslojnega in metodološko raznolikoga pretresa je »dvojna aporetična narava časa«, pa tudi vpliv, ki so ga sodobne raziskave o času s področja filozofije, znanosti in literature imele na družbo. Avtorica ugotavlja, da so si temeljna izhodiščna vprašanja obravnavanih področij presenetljivo sorodna, a kljub temu povezava med njimi – predvsem med fiziko in filozofijo – ni samoumevna. Pomen literature pa je ravno vloga »poljudne povezovalke obeh polj«. > ANA GERŠAK

Njegova svetost

Zaupni dokumenti Benedikta XVI.

Gianluigi Nuzzi

prevod: Nevenka Troha

Modrijan, 2012, m. v., 312 str., 27,40 €

Italijanski raziskovalni novinar Gianluigi Nuzzi, tudi avtor *Metastaze* – poročila o delovanju kalabrijske mafije, in knjižnega hita *Vatikan d. d.*, v katerem se razgleda po vatikanskih financah, je lani dokončal knjigo *Njegova svetost*, ki je botrovala veliki aferi Vatileaks. V njej je objavil zaupne dokumente, ki mu jih je priskrbel notranji vatikanski vir, z namenom, da prekine obremenjujoči molk ter papežu, pa tudi javnosti pokaže, kako oddaljena je Katoliška cerkev od Jezusovih nauk ter prezaposlena z vlečenjem političnih, družbenih in gospodarskih niti. Naslov knjige je brzkone ironičen, saj od prve do zadnje strani niza dokumente, ki pričujejo o goli posvetnosti, bojih za oblast, korupciji in mednarodnem spletkarjenju (Vatikan je pač država). Bralec se sooča predvsem s profanim potencialom religije, sama afera, o kateri je na koncu govoril ves svet, pa se je umirila nekaj dni pred lanskim božičem, ko je Benedikt XVI. pomilostil obsojenega majordoma Paola Gabrieleja. > ŽIGA VALETIČ

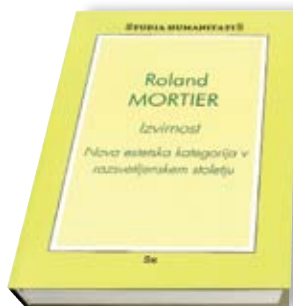
Izvirnost

Roland Mortier

prevod: Katja Zakrajšek

Studia humanitatis,

2012, m. v., 292 str., 25 €, JAK

Belgijski profesor, ki je izšel iz okolja, v katerem so se mešali francoski, flamsko-nizozemski in nemški kulturni vplivi, je v *Izvirnosti* (1983) na novo osvetlil razsvetljenstvo, ki je v osemnajstem stoletju svetu vdahnilo progresiven zagon razuma. Mortier v kulturnozgodovinskem zamahu premisli dela in pomembne osebnosti (Young, Rousseau, Diderot itn.) v eri, skozi katero je vzniknila nova estetska kategorija izvirnosti. Temu je sledil načrtni odmik od umetniškega posnemanja ter spodbujanje k unikatnosti misli in dejanj, za pojasnitev viharnih trendov pa se avtor vrača tudi k prejšnjim dobam. Izvirnost kot osrednje sporočilo razsvetljenstva in popotnica za današnji čas. > ŽIGA VALETIČ

Kozmopolitski patriotizem

Historično-sociološki in etični vidiki neke paradigme

Ksenija Vidmar Horvat

Znanstvena založba Filozofske fakultete,

2012, m. v., 203 str., 19,90 €, JAK

Ksenija Vidmar Horvat v svoji študiji raziskuje, kako je mogoče združiti (na videz) izključujoča se koncepta kozmopolitizma in patriotizma. K tovrstnemu razmisleku nas sili družbena stvarnost, za katero so značilni procesi globalizacije, multikulturalizacije in transnacionalizacije. Avtorica poudarja, da je »kozmpolitskega patriota« treba ločiti tako od multikulturalistov kot nacionalistov: »Patriotizem je torej kritična civilizacijska paradigma svobode ljudi in človekovih svoboščin, ki temelji na rezidentstvu, nacionalizem skupnostna vez, ki izhaja iz izvora. Prva gradi na principu vključevanja, druga izključevanja.« Temeljna poteza »kozmpolitskega patriota« je tudi moralna drža, ki temelji na pravičnosti, sočutju in solidarnosti. > MAŠA OGRIZEK

Moškosti

Raewyn Connell

prevod: Alenka Ropret

Krtina, Zbirka Krt, 168,

2012, m. v., 422 str., 30 €, JAK

Da lahko kompetentno govoriš o spolu, ga moraš spremeniti, bi lahko človek pomislil ob branju pričujoče monografije, zelo vplivne od svojega prvega izida leta 1995, saj je njena avtorica, avstralska sociologinja, precejšen del svojega življenja preživela kot moški, zdaj pa se opredeljuje kot »transspolna ženska«. Raewyn Connell (1944) v svoji knjigi prek mnogih primerov dokazuje, da je spol tako v svojih osnovah kot svojih podrobnostih pomembno družbeno konstruiran, da se normativne definicije moškega spola, torej moškosti v praksi, le redko ujemajo z definicijami pravega moškega in da sam spol vključuje predvsem utelešenje, ki temelji na »telesno-refleksivnih praksah, pri katerih je telo hkrati delujoči subjekt in objekt delovanja«. Spol je torej proizvod določenega časa in kulture, določenega socialnega konteksta, nanj vpliva položaj posameznika v družbeni strukturi, v okviru patriarhalno zasnovanih družb pa se potem na nivoju moškosti oblikuje princip delitve na hegemono in podrejeno, pri čemer se hegemon moškost ohranja tudi s strinjanjem heteroseksualnih žensk. To pa seveda ne pomeni, da se moškost kot taka s časom ne spreminja, zato Raewyn Connell pravi, da se ta vprašanja že uvrščajo na mednarodno agendo, sploh v času pohoda neokonservativnih politik, ki nasprotujejo slehernim premikom v smeri enakosti spolov. > SAMO RUGELJ

Manifest; 20 let slepote

prevod: Špela Žakelj

Založba / *cf,

2012, m. v., 170 str., 18 €, JAK

Zgroženi ekonomisti združujejo več kot šeststo večinoma francoskih ekonomistov, ki v zadnjih letih s svojimi publikacijami (dve sta združeni v pričujočo knjigo) poskušajo osvetliti in razgaliti neustreznost ukrepov mnogih evropskih vlad, ki so pretežno usmerjene v zategovanje javnega pasu. V *Manifestu* tako obelodanijo deset neresnic, ki smo jih pred izbruhom krize in med njim dnevno poslušali kot mantr (denimo, finančni trgi so učinkoviti, spodbujajo lahko gospodarsko rast, trgi ustrezno ocenjujejo solventnost držav, porast javnega dolga je posledica čezmernih izdatkov, za njegovo zmanjšanje pa je treba zmanjšati izdatke, saj se bo drugače breme naše čezmernosti preneslo na naše vnuke itn.). V drugem delu, *20 letih slepote*, pa Zgroženi ekonomisti na začetku z različnimi primerjavami med Evropo in preostalim svetom pokažejo, kako so bili, glede na splošni evropski finančni položaj, evropski odzivi na krizo pretirani, v nadaljevanju pa analizirajo razloge in pa razvoj krize na Islandiji in Irskem ter vlogo finančnih institucij in bonitetnih agencij pri njej. Ekonomija za boljši svet. > SAMO RUGELJ

Poklic človek

Anej Sam

Plamenica, 2013, t. v., 201 str.

Anej Sam, ki že lep čas s svojim pisanjem razburja slovenske duhove, je izdal novo knjigo s provokativnim naslovom Poklic človek. In na začetku tega zapisa je treba povedati: ne glede na to, ali se ali se ne strinjamo s tem, kar počne in piše Anej Sam, moramo, skladno z znanim Voltairovim izrekom zapisati: četudi se ne strinjamo niti z eno zapisano besedo ali mislijo, bomo do zadnjega diha branili pisateljevo pravico, da misli drugače. Ob knjigi, ki je pred nami in ki jo je zvrstno nemogoče opredeliti, moramo dodati: bralca ne bo pustila hladnega in neprijetnega. V njenem jedru stoji človek. Zato v njej najdemo različne oblike pripovedi in izpovedi: vse od izvornih avtorjevih misli prek številnih citatov, izrekov, maksim in ugotovitev znanih ljudi, zgodovinskih osebnosti, ki so v različnih zgodovinskih dobah spremljali razvoj (nemalokrat pa tudi poskuse zatona) človeštva, do zgodovinskih podatkov, polemičnih bodic, statističnih in drugih podatkov, ki jih lahko razumemo kot »objektivne«. Anej Sam se v tej bogato ilustrirani knjigi (opremljeni z barvnimi reprodukcijami slik, grafik in kipov slovenskih in svetovnih umetnikov) velikega formata kar naprej sprašuje, kaj je bil, kaj je in kaj hoče biti človek, tisto bitje torej, ki določa to, kar imenujemo zgodovina, in svoj položaj v njej. Zdi se, a tudi nekateri »objektivni« znamenja kažejo na to, avtor pa to slutnjo večkrat izpostavi, da se približujemo koncu civilizacijskega cikla, ki se je začel v antični Grčiji. Pri tem poskuša ugotoviti, kot so to pred njim počeli že mnogi misleci, pesniki, a tudi vizionarji, religiozni preroki in politični voditelji, pa tudi čisto navadni ljudje, kaj je bistvo človekovega avtodestruktivizma, njegova nenavadna sla, da na eni strani ustvarja neminljive kreacije, na drugi pa neusmiljeno uničuje edini prostor, ki mu je na voljo, Zemljo, z vsemi njenimi bogastvi in lepotami.

Anej Sam ni optimist, ko odpira včasih zelo boleča vprašanja (pa tudi taka, ki bodo naletela na ostre odzive »prizadetih«), vendar se zdi, da stoji za vsako napisano besedo. In tudi to je del poklica, ki se imenuje človek. > DENIS PONIŽ

Od naroda do države in nazaj

Vojko Volk

samozaložba,

2012, m. v., 281 str., 12,90 €

Vojko Volk, dolgoletni slovenski diplomat, aktiven publicist za področje zunanje in notranje politike in aktualni veleposlanik Republike Slovenije v Zagrebu, je v knjižni obliki pripravil pet daljših esejev, ki predstavljajo njegov knjižni prvenec. V njih razmišlja o razpadu Jugoslavije, pravici do samoodločbe, Sloveniji in njeni samostojnosti, človekovih pravicah in o Kosovu. Tehtno, mestoma humorna, a vseskozi preudarno, se v sočnem jeziku sprehaja po mednarodnih in domačih političnih horizontih. Predgovor je spisal Ervin Hladnik Milharčič in Volka opisal za naslednjimi besedami: »Diplomatov se ne presoja po tem, kar govorijo. Govorijo tisto, kar je treba, ne pa tistega, kar mislijo. Takšen je pač njihov poklic. Volk je čudaška izjema. Govori, kar je treba, hkrati pa daje vtis, da resno misli. Na Kosovu pred razglasitvijo osamosvojitve je ta njegova drža zdržala najbolj zoprne preizkuse. Nikoli ga ni bilo v pisarni, bil pa je povsod drugod ...«. Družbeno aktualno branje. > RENATE RUGELJ

Raclette

Borut Golob

Modrijan, zbirka Bralec,

2012, m. v., 200 str., 13,70 €, JAK

Po prvencu, *Smreka lipa bukev križ*, ki se je uvrstil med deset nominirancev za nagrado kresnik, Golob z drugim romanom ponovno beza v (slovensko) družbeno tkivo, tokrat brez vsakršne (avto)cenzure. Prvoosebni pripovedovalec, ki z bralci deli dan svojega življenja, družbo popisuje obenem iz žabje in ptičje perspektive. Kot »notorični brezposelnež« si svoji vsakdan deli s hišnico, brezdomcem, upokojenci, trafikantko, albanskimi »dilerji« ipd.; ob banalnih trkih z njimi lucidno zaznava najrazličnejše anomalije in patologije kapitalistične, (post)potrošniške družbe ter se potem s pomočjo (sterilno) čistega logičnega sklepanja prikloplje do krivic, ki so jih zaplodili – ne le do Milтона Friedmana, Ronalda Reagana in Margaret Thatcher, ampak vse do Habsburžanov. V svojem blokovskem stanovanju, visoko nad tlemi, pa z distance – ki mu jo omogočajo (panoramska) razgledanost, (surova) inteligenca in (črni) humor – ne motri le bolezenskih simptomov neoliberalizma, ampak tudi svoje lastno ljubezensko razmerje, ki se bo tega »usodnega« dne končalo. Čeprav so vzroki za razhod na videz trivialni, avtor s prepričljivim vzporejanjem intimne in družbene ravni pokaže, da tudi v ljubezenski ekonomiji načela svobodnega trga ne gredo skupaj s svobodo in avtonomijo. > MAŠA OGRIZEK

Vrnitev v življenje

Ernest Jazbinšek

samozaložba,

2013, t. v., 356 str., 26,50 €

Izšel je drugi del trilogije *Zavita steza življenja*, obsežne družinske kronike, ki jo avtor posveča športu invalidov. *Vrnitev v življenje* na romaneskni oder privede nove osebe, ki na videz niso povezane z junaki prvega dela. Roman popisuje zgodbo dveh družin, zaznamovanih z notranjim konfliktom. Nandeta ohromi spoznanje, da ima žena razmerje, Beti pa zaradi moževega brezbriznega ravnanja zbolijo za hudo obliko raka. Sprva zaporedno zastavljeni narativni liniji se združita v za zdaj srečnem finalu. Avtor obljublja, da se bodo poti nekaterih likov usodno prepletle v sklepnem delu trilogije. > ANA GERŠAK

Ena za začetek

Alenka Menard

Inkor, 2012, m. v., 180 str., 17 €

Srčna bralka je psevdonim, pod katerim je avtorica začela pisati dva bloga in v kratkem času pridobila veliko število bralcev. V svojem prvencu se je odločila zbrati najboljše bloge, v katerih se sproščeno loteva njej ljubega branja, v katerega sodijo predvsem *šundice*, kriminalke in duhovna literatura. Zapiše, ki nikakor niso suhoparni povzetki knjižnih vsebin, saj vanje vplete marsikatero osebno izkušnjo, sklenejo misli o ljubezni, izgubi, odpušcanju itd., ki bralca spodbudijo k razmišljanju o lastnem življenju. Ne nazadnje je za to, da v današnjem času pustiti varno službo in se podaš na neznano pot samouresničitve, potrebna velika mera poguma. Kot obljublja naslov, Menardova gotovo ni rekla zadnje besede. > KRISTINA SLUGA

Ne morje ne zemlja

Dušan Šarotar

Goga, 2012, t. v., 94 str., 22,90 €, JAK

Avtopoetično pisanje Šarotarja o lastnem literarnem ustvarjanju je žlahna mešanica esaja in literature, iskanje, komentiranje in razkrivanje vzrokov za posamezne teme, ki jih je kasneje obdelal v tej ali drugi literarni obliki in v takem ali drugačnem kontekstu. Pesnik in pisatelj Dušan Šarotar se je v slovenski prostor že zapisal s svojim samoniklim, subtilnim in ponotranjenim opusom, v tej knjigi pa se kaže kot človek, ki potrjuje, da ves čas piše eno in isto knjigo (literatura po njegovem ni napredovanje in rast, temveč poglobljanje, potapljanje) in prav tako kot iz prekmurških ravnin svoj navdih črpa tudi iz morja oziroma pogleda nanj. Knjigo sestavljajo fragmenti iz

... razmišljanje o (lastnem) pisanju. Unikatno potovanje avtorja k duši teksta.

Šarotarjevih dosedanjih del, bodisi da gre za pesem ali pa prozni odlomek, to pa služi za refleksijo o njegovem nastanku, hkrati pa je iztočnica za razmišljanje o (lastnem) pisanju. Unikatno potovanje avtorja k duši teksta. > SAMO RUGELJ

Rojeni za zgodbe

dr. Miha Mazzini

eBesede, 2012, m. v., 237 str., 17,90 €

Pisatelj, publicist in scenarist Miha Mazzini je tokrat podpisan kot dr. Miha Mazzini. Ne brez razloga, njegova monografija *Rojeni za zgodbe* je predelana in dopolnjena disertacija, ki se ukvarja z izvori in mehanizmi ustvarjalnosti (poudarek ima na pisateljski ustvarjalnosti), to pa obdeluje z različnih, tako naravoslovnih kot tudi družboslovnih vidikov. Mazzini obravnavano tematiko bogati tudi z lastnimi izkušnjami in mnenji drugih slovenskih pisateljev, v kratkih poglavjih jo podaja eksaktno, tu in tam tudi šegavo, njegov miselni in raziskovalni horizont pa pred bralca prinese tudi povsem presenetljive perspektive. Z njimi poskuša osvetliti temeljno vprašanje, ali je ustvarjalnost posledica božanskega navdiha ali rezultat evolucije ter zgradbe možganov, proizvod socializacije ali pa rezultat duhovne rasti človeka skozi (svojevrstno) meditacijo itn. Knjiga, ki vabi v skrite koticke človekovega uma. > SAMO RUGELJ

Kako deluje literatura

John Sutherland

prevod: Seta Knop

Cankarjeva založba, Bralna znamenja, 2012, m. v., 224 str., 24,94 €, JAK

Večina bralcev te revije najbrž bolj ali manj redno bere kako leposlovno knjigo. Kako in v kakšnem kontekstu pa bralec dojema prebrano, kako torej deluje literatura s svojimi izraznimi in drugimi sredstvi, pa je že drugo vprašanje. Sutherland (1938), ugledni angleški literarni zgodovinar in kritik, je v pričujočem vademekumu zbral petdeset ključnih pojmov in konceptov, s katerimi literarna veda analizira in označuje literaturo, pojasnjuje osnovne gradnike njenega delovanja (za razliko od znanosti zazrtost v preteklost namesto v prihodnost) in njeno umestitev v čas in prostor (denimo vpliv konca kolonializma na nastajanje novih literatur). Knjiga, ki jo dinamizirajo časovni trakovi in udarni citati, se konča s pojmi, kot so pisatelji v senci, fanovska literatura in dileme bralcev pred poplavo nastajajoče literature. Več kot priročno orodje za vse tiste, ki hočejo natančneje vedeti, kaj med branjem dejansko berejo. > SAMO RUGELJ

Skrivnosti inovacij

Steva Jobsa

Carmine Gallo

prevod: Vital Sever

Tehniška založba Slovenije, 2012, t. v., 242 str., 29,99 €

Steve Jobs je najbolj vroče tehnološko ime zadnjega desetletja, zato knjige o njegovem delu kar dežujejo. V dobrem letu je bila prevedena že četrta, in če so se preostale osredotočale na življenjsko pot, javno nastopanje in na »modrostne izreke«, so *Skrivnosti inovacij* nekoliko bolj razmrežene. Knjiga skozi kronologijo Applevega razvoja oriše notranji pogled na vzpon informacijske tehnologije, vzporedno pa daje slutiti, kako korenito se je zaradi digitalnih novitet v zadnjih tridesetih letih spreminjala človeška družba. Pred nami je priročnik poslovnega uspeha po ameriško, ki želi s svojim zgledom navdahniti podjetniško miselnost in inovativnost. To je v zahtevnih časih dobrodošlo, celo nujno, toda bolj ko nas ta zgled prepriča, bolj jasno nam daje vedeti, da so nekateri podvigi pač neponovljivi.

Knjiga še bolj intenzivno od drugih išče vzporednice med Jobsovim duhovnim udejstvovanjem ter izdelki, ki jih je direktor Applu ves čas poenostavljaval in njihovo praktičnost ovijal v kar se da minimalistično, domala zenovsko embalažo. Branje spremljajo citati različnih ljudi in t. i. »iNauki«, ki prinašajo odmev Jobsovega budističnega učenja, bolj konkretno predstavljene v še neprevedenem stripu *The Zen of Steve Jobs*. > ŽIGA VALETIČ

Po SMREKI BUKVI LIPI KRIŽU Borut Golob tokrat servira *Raclette*.

Nekateri pravijo, da je najhujše napisati drugo knjigo. In ta je res huda, je knjiga za burne odzive. Preverite, saj vas utegne spraviti v - glasen krahot.

Modrijan www.modrijan.si

Sproščena zafrkancija o smrtno resnih rečeh

Torek, 12. februar 2013, ob 18. uri, Modrijanova knjigarna

Gosta: Borut Golob in Tanja Lesničar Pučko

www.modrijanovaknjigarna.si

Izgon v raj: Izbrane pesmi

Josip Osti

prevod: Jure Potokar, Boris A. Novak,
Josip Osti

Mladinska knjiga, Knjižnica Kondor,
2012, t. v., 421 str., 29,95 €, JAK

Josip Osti

Osti (1948) je pisatelj, prevajalec in esejist, predvsem pa pesnik, rojen v Sarajevu. Na začetku devetdesetih let pa se je preselil na slovenski Kras, ob tem pa zamenjal tudi jezik ustvarjanja, iz katerega je prej »samo« prevajal, saj je bosanščino, jezik spominov, kot mu pravi, zamenjal s slovenščino (v kateri je napisal že skoraj deset pesniških zbirk). Zato ga, tako ugotavlja Boris A. Novak, ki

je za to knjigo pesmi izbral in napisal obsežno spremno besedo, v kateri podrobno analizira Ostijev opus, seveda obravnavamo tudi kot slovenskega pesnika (Osti je prvi pesnik v Kondorju, ki je predstavljen z lastnimi pesmi v slovenščini in tudi prevodu), *Izgon v raj*

... lirične teme kraških občutkov postavljene ob spomine na vojno in razdejanje v Bosni.

paradoks, preobrat ipd., je bila druga faza njegovega ustvarjanja zaznamovana z vojno v Bosni, kjer grozo nasilja upesnjuje in kaže z umetniško močjo. Ostijeva »slovenska« faza pa je tako nekako tretje obdobje njegovega pesnikovanja, v kateri so lirične teme kraških občutkov postavljene ob spomine na vojno in razdejanje v Bosni. V zadnjem času pesni predvsem haikuje, v katerih opominja na svojo dvojezičnost (denimo *Spominjam se in pozabljam hkrati v dveh jezikih*). Izvrsten izbor pesmi izvrstnega pesnika. > SAMO RUGELJ

pa je pregled več kot 40-letnega ustvarjanja njegove poetike, od *Tatu sanj* (1971) do še novih, neobjavljenih pesmi. Če je Ostijeva poezija sprva temeljila na ritmu bosanskega ljudskega pesništva, ki mu je v Osti v svojih pesmih na koncu dodal

Sredi kuhinje bi rasla češnja

Miriam Drev

Knjižni krog,
2012, m. v., 116 str., 15 €

Četrta pesniška zbirka pesnice, pisateljice in prevajalke »ni zbirka, ampak knjiga poezije«, pravi napis na zavihku. Knjiga se skozi pet sklopov tematsko postopoma širi. Začne se s spomini na očeta, v naslednjem sklopu preide na družino, ta pa se v sredinskem, osrednjem delu preljuje v vprašanja minljivosti in večnosti. Nato pesnica prek vprašanj o položaju žensk knjigo sklene v mestu, stičišču preteklosti in prihodnosti, zasebnega in javnega. Prehajanje med sklopi je stopnjevano. Kljub motivnim variacijam v knjigi prevladuje občutek napetosti med intimnim in vanj vdirajočo zgodovino. Je svet, kjer »človeku ni šla do živega ne družbena / ne zasebna zgodovina, / prihodnost pa se je zdela povsem nemoteča«. Tenka ironija na ozadju pa opozarja, da je o prihodnosti mogoče sanjati, dokler je ne srečaš. > ANA GERŠAK

Ljubezen naj gre vedno v cvet

Frane Milčinski-Ježek

Sanje, Kiosk, 2012, m. v., 227 str., 9,99 €

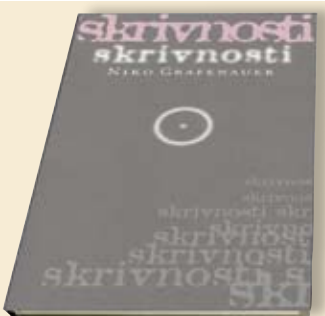

Nova izdaja pesmi enega največjih slovenskih umetnikov, ki se je preizkusil domala na vseh področjih ustvarjanja – kot satirik, humorist, mladinski pisatelj, šansonjer, igralec in režiser –, prinaša celovit izbor Ježkovega pesniškega ustvarjanja. V njej najdemo tako zimzelene popevke (*Ne čakaj na maj*) kot otroške (*Kečkčeva pesem*), hudomušne (*Gangsterska idila*), satirične (*Birokrat*) in družbenokritične pesmi (*Najin otrok*) ter mračne balade (*Češnje in srce*). Žepna izdaja želi Ježkovo poezijo približati čim širšemu krogu bralcev, ki se o njeni neminljivosti in večni aktualnosti lahko prepričajo tudi v *Baladi o koščku kruha*: »In bo tako: Dokler na svetu vsakdo sam / ne sme odrezati svoj krajec kruha, / od krvi zemlja ne bo nikdar suha.« > KRISTINA SLUGA

Skrivnosti

Niko Grafenauer

Grafenauer,
2012, t. v., 75 str., 19,90 €

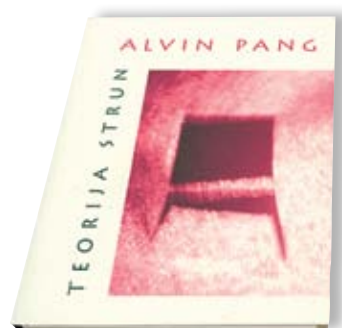
Zbirka je prvič izšla pred tridesetimi leti, leta 1983. Pričujoči ponatis je že peti po vrsti, vsak pa se nekoliko razlikuje od prejšnjega. Tokratni izdaji so tako dodane tri nove pesmi, *Resnica*, *Prihodnost* in *Prostor*, ter avtorjev uvod, v katerem na kratko predstavi svojo poetiko, spregovori pa tudi o nastanku in namenu *Skrivnosti*. Za Grafenauerja je poezija »osvajanje nečesa neznanega«, »pot v neznano«. Snov, ki neznano, abstraktno, spreminja v znano, oprijemljivo, je jezik. Pesnik iz jezika tke »tisto skrivnostno lepoto, brez katere bi pesem sploh ne bila pesem«. Vsaka pesem je pospremljena s kratkimi, rimanimi in lastnoročno izpisanimi avtorjevimi domisleki, ki povzemajo bistvo zapisanega. > ANA GERŠAK

Teorija strun

Alvin Pang

prevod: Martina Komovec ... [et al.]

JSKD, Mentorjeva prevajalnica,
2012, m. v., 96 str., 10 €

Izbor poezije priznanega singapurskega pesnika (leta 2010 je bil tudi gost festivala Dnevi poezije in vina) je delo udeležencev angleške prevajalnice, ki jo je pod mentorstvom Jureta Potokarja organiziral Javni sklad RS za kulturne dejavnosti. Pangova poezija je, predvsem zaradi bogatega jezika in drugačnega kulturnega okolja, za prevajalce marsikdaj pomenila trd, a nazadnje strt oreh. Pesmi dopolnjujeta intervju z avtorjem in njegov esej *Žgoče skrivnosti*, v katerem orisuje singapursko literarno produkcijo in knjižni trg, ki sta še posebej zanimiva zato, ker gre za postkolonialno državo, kjer se pojem nacionalne književnosti šele uveljavlja, ter večkulturno in večjezično državo, v kateri so uradni kar štirje jeziki. > KRISTINA SLUGA

Nolite Tacere

Karmina Šilec

fotografije: Dorian Šilec Petek,
Iztok Bolčina, Rudi Uran, Dejan Bulut

Carmina Slovenica, 2012, t. v., 134 str., 26,99 €

Karmina Šilec

Med platnice lepo oblikovane knjige je slovenska dirigentka in umetniška vodja Karmina Šilec pretanjeno ujela umetniškega duha in v branje ponudila svoja razmišljanja, intervjuje, intimne in inspirativne zamisli ter večletna glasbena raziskovanja. Besedila, ki so pogosto nastajala med snovanjem koncertov Carmine Slovenice in drugih kompleksnih projektov,

... s svojimi drznimi, družbeno in glasbeno provokativnimi idejami razbija tabuje ...

pričajo, da avtorica s svojimi drznimi, družbeno in glasbeno provokativnimi idejami razbija tabuje in pogumno vstopa v še neraziskane umetniške pokrajine. Zavzema se za glasbo, ki terja drugačno poslušanje, razmišlja o kulturni identiteti naroda, o vlogi glasbenih pedagogov in dirigentov. Navdihuje jo tenkočutno prepletanje glasbe z gibi, velika moč gospela in spirituala, premišluje o zdravljenju z glasbo, odkrivanju duha v zvoku in še o marsičem. Nekje se ji zapiše stavek »... da so za vse dobre glasbene kreacije potrebni trdo delo in disciplina, veliko talenta in volje, veliko ljubezni in predanjanja« in po prebiranju te knjige lahko z gotovostjo trdimo, da Karmina Šilec ima vse to in še več.

Operno občinstvo v Ljubljani

Vlado Kotnik

prevod: Ajda Čakardič

Univerza na Primorskem, Univerzitetna založba Annales, 2012, m. v., 397 str., 25 €

Avtor, docent za socialno antropologijo in specialist za medijske študije je to bogato ilustrirano znanstveno študijo namenil vsem »ljubiteljcem in ljubiteljicam, ki jim opera ni le površinska poza, goli izkaz družbene distinkcije ... pač pa iskreno

umetniško doživetje, navdihujoče družbeno pribežališče in resnično dragocena kulturna dobrina.« K operi pristopa s predpostavko o eminentni družbeni priložnosti, ki jo skuša razumeti na podlagi kombinacije referenčne domače in tuje literature, različnih pisnih in ustnih virov ter zgodovinsko, sociološko in antropološko opiše vzpon in padec neke urbane socializacije v letih 1660-2010.

Slovenska glasba 1848–1918 in Slovenska glasba 1918–1991

Darja Koter

prevod: Andrej Rozman

Študentska založba, zbirka Koda,

2012, t. v., 396 str., 29 €, JAK

2012, t. v., 536 str., 35 €, JAK

Izjemno obsežna in zahtevna glasbeno zgodovinska študija je razdeljena na dva dela. V prvem delu, na podlagi dobrega poznavanja sodobne muzikološke zgodovinske literature, avtorica (sicer predstojnica katedre za zgodovino glasbe na Akademiji za glasbo v Ljubljani) popiše obdobje od marčne revolucije do prve svetovne vojne, torej od zlate dobe čitalništva in razvoja glasbenega gledališča, orglarstva, opere in operete na Slovenskem preko vrhuncev filharmonične družbe in razvoja zborovodstva do vokalno instrumentalne ustvarjalnosti. V drugi knjigi pa naniza podatke o slovenskih glasbenih tokovih med obema vojnoma, vzponu orkestralne glasbe, o glasbi v času od sočrealizma do modernizma in zaključni osamosvojitvi Slovenije, ko so bili med drugim postavljeni tudi novi temelji glasbene umetnosti.

FRAGMENTI
PREDSOKRATIKOV

Tri trdo vezane in razkošno opremljene knjige v ličnem ovitku.
Cena: 179 €

Izvori filozofije in znanosti zahodne civilizacije v treh knjigah, integralni prevod, prvič v slovenščini!

EPOHALNO DELO, KI SODI NA VSAKO KNJIŽNO POLICO!
Več kot 2200 strani dvojezičnih tekstov (slovensko in starogrško ali latinško) in bogat spremni aparat je plod dela urednika Gorazda Kocijančiča in devetih vrhunskih prevajalcev; filologov in filozofov (D. Benko, Ž. Borak, J. Ciglenečki, I. J. Fridl, M. Horvat, G. Kocijančič, D. Movrin, B. Vezjak, S. Weiss in F. Zore).

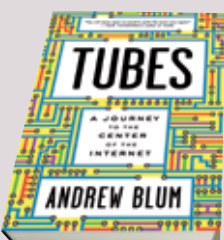
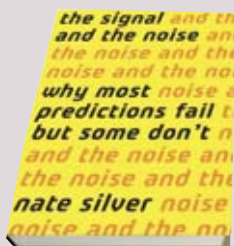

BERE IN PIŠE:
SAŠO DOLENC

The Signal and the Noise

Nate Silver
Penguin, 2012

Ameriški statistik in novinar, ki je zaslovel z zelo natančnimi napovedmi izidov volitev v ZDA, v knjigi analizira najrazličnejše oblike napovedovanja prihodnosti na osnovi zbranih podatkov. Ugotavlja, da imamo danes na voljo zelo veliko informacij, iz katerih lahko izhajamo, a se razmerje med tem, kar dejansko vemo, in tem, kar le mislimo, da vemo, vseeno povečuje. Zanesljivost napovedi, še posebej na področjih, ki obravnavajo odločanje ljudi, mnogokrat ni tako dobra, kot se nam morda zdi.

Tubes: A Journey to the Center of the Internet

Andrew Blum
Ecco, 2012

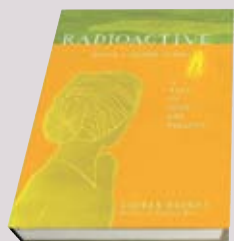
Novinar revije Wired si za izhodišče knjige zastavi naslednja vprašanja: Kaj je internet fizično in kdo so ljudje, ki skrbijo zanj? Kaj bi fotografirali, če bi želeli posneti sliko interneta? Ali res velja pravilo, da je internet izjemno robusten sistem komunikacije, ki deluje, tudi če se večina njegovih delov uniči? Ko je zbiral informacije za knjigo, se je tako podal na pot okoli sveta in obiskal vsa večja svetovna internetna vozlišča ter se pogovarjal s tamkajšnjimi delavci, ki skrbijo, da je internet ves čas na voljo in da deluje čim bolj tekoče.

Radioactive: Marie & Pierre Curie

Lauren Redniss
It Books, 2010

Knjiga *Radioactive* je nekaj posebnega.

Ko jo primemo v roke se nam zazdi, da imamo pred seboj nekakšno slikanico za odrasle. Ne samo, da je bogato likovno opremljena in ilustriрана, tudi same črke so drugačne, kot jih najdemo v večini današnjih knjig. Avtorica nam skozi sliko in besedo pripoveduje napeto zgodbo o največji znanstvenici vseh časov, njenih odkritjih, ljubeznih, otrocih, slavi in tragediji, ki jo doleti kmalu zatem, ko ji podelijo prvo Nobelovo nagrado.

Nadomestne volitve

J. K. Rowling

prevod: Jolanda Blokar in Nataša Müller
Mladinska knjiga, zbirka Roman,
2012, 500 str., 34,96 €

J. K. Rowling

Slavna Angležinja, avtorica med mladimi še vedno zelo priljubljenega Harryja Potterja, se je prvič podala tudi na polje literature za odrasle. Obsežen in natančno spisan roman je postavljen v Pagford, majhno podeželsko mesto, kjer je vse preveč idilično, da bi bilo res. Za hladnim mestnim obzidjem se namreč skrivajo zdolgočaseni in maščevalni prebivalci, ki šele po nepričakovani smrti svetnika Barryja Fairbrothera pokažejo svoj pravi obraz. Kdo bo kandidiral za njegov stolček v mestnem svetu in kdo bo koga podprl? Na dan začnejo prihajati velike razlike med t. i. staroselci in priseljenci. Pojavijo se razpoke med poročenimi pari. Spoznamo nasilne očete, ki pretepajo svojo družino. Srečamo mlado narkomanko, ki se bori, da ji socialna služba ne bi vzela najmlajšega otroka, za katerega v svoji omami ni v stanju skrbeti, pač pa ga prepušča najstniški hčeri. Spremljamo pubertetniške fante, ki se agresivno podajajo v svet telesnih užitkov, pa take, ki plaho pogledujejo za svojimi sošolkami, in tudi najstnice, ki si namerno zadajajo poškodbe, da bi ubežale pred realnostjo. Priča smo zlobnim sabotažam in krutostim, ki v odrešilnem koncu ne prinesejo kazni le tistim, ki so si jo zaslužili, pač pa tudi takim, ki so bili v tem klobčiču čisto nedolžni. > RENATE RUGELJ

Hči dima in kosti

Laini Taylor

prevod: Kaja Bucic
Mladinska knjiga,
2013, t. v., 413 str., 29,95 €

Sedemnajstletna Karou obiskuje umetniško šolo v Pragi. Še posebej dobro skicira nenavadna bitja z živalskimi in hkrati človeškimi deli telesa. Ne preseneča torej, da ima sloves dekleta z bujno domišljijo. Toda Karou riše le tisto, kar je videla s svojimi očmi ... Knjiga *Hči dima in kosti* je prvi del istoimenske trilogije ameriške pisateljice Laini Taylor, ki je že takoj ob izidu leta 2011 postala uspešnica tako pri bralcih kot kritikih. Zgodba o dekletu, ki so jo vzgojile himere in se nehote znajde v središču boja med demoni in angeli, hkrati pa odkriva, kdo sploh je, bo navdušila širok krog ljubiteljev mladinske fikcije. Taylorjeva s kombinacijo žanrov (ti so presek nadnaravne romance z motivom prepovedane ljubezni in fantazije, ki spominja na Pullmanovo trilogijo *Njegova temna tvar*), tekočim slogom pisanja in z mojstrsko uravnoteženostjo zgodbe poskrbi za hitrejše bitje srca tako ob romantičnih kot akcijsko-adrenalinskih trenutkih. Zelo za. > ALEŠ CIMPRIČ

Skrajšana žoga

Harlan Coben

prevod: Miha Avanzo
Mladinska knjiga, zbirka Krimi,
2012, t. v., 404 str., 32,96 €

Myrona Bolitarja, iznajdljivega športnega agenta, z veliko merico detektivske žilice, smo spoznali že v *Usodni pogodbi* (2012), ko je razkrival skrivnosti mladega nogometaša in njegovega domnevno mrtvega dekleta. Tokrat v resne težave zaide njegov drugi varovanec, obetajoči tenisač Duane Richwood, ki naj bi ustrelil mlado teniško igralko Valerie Simpson. Policija kake resne povezave med mladima športnikoma ne najde, vendar dober menedžer pozna svoje kliente in ve, kdaj mu kaj prikrivajo. Zato Bolitair začne previdno brskati po preteklosti umorjene in sledi ga pripeljejo do ameriškega senatorja, kjer mu sicer želijo takoj pristriči krila, a on ima zmeraj kakega aduta v rokavu. Nov kriminalni zaplet, že osmi Cobenov roman v slovenščini, bo navdušil vse, ki radi rešujejo spregledane in napačno interpretirane umore. > RENATE RUGELJ

Salman Rushdie

Pisatelj Salman Rushdie, leta 1947 rojen v Bombaju (današnji Mumbai) in izšolan v Angliji, je najbolj znan po svojem kontroverznem romau *Satanski stih* (1988); za njegovo najboljšo delo pa velja njegov drugi roman, *Otroci polnoči* (1981), ki je dobil ne le bookerja, ampak je ob petindvajseti in štirideseti obletnici te nagrade postal tudi bookerjev. Lani so pod naslovom *Joseph Anton* izšli Rushdiejevi dolgo pričakovani spomini na leta v senci fatve, ko je pod neprekinjeno policijsko zaščito preživel skoraj devet let, ki jih bomo letos dobili tudi v slovenskem prevodu pri založbi Modrijan.

Salman Rushdie s sinovima

Luka in Ogenj Življenja

Salman Rushdie

prevod: Jure Potoka, ilustracije: Boštjan Plesničar

Modrijan, 2012, t. v., 223 str., 22,90 €

Rushdie je napisal tudi dve deli za mladino: vodno-ognjeni dvojec *Harun in morje zgodb* (1990) ter *Luka in Ogenj Življenja* (2010). Obe je ustvaril kot darilo svojima sinovima Zafarju in Milanu; romana sta nastala ob vstopu vsakega od njiju v najstniška leta in tudi sami zgodbi sta nekakšni iniciacijski preizkušnji. Harun se tako odpravi na fantastično potovanje, da bi očetu Rašidu Kalifi, slavnemu pravljničarju, povrnil presahli dar pripovedovanja; Luka pa mora v življenje priklicati samega očeta, ki je potonil v smrtonosni sen.

Tako Haruna kot Luko na njuno odisejajo požene ljubezen do očeta, a obenem ju podžiga tudi občutek krivde za njegovo stanje. Ko očeta zaradi večnega sanjaštva zapusti žena Soraja, mu Harun namreč v jezi zabrusi: »Kakšen smisel imajo zgodbe, ki povrh še resnične niso?« Luka svoje kletve sicer ne vrže v obraz očetu, a njegovo uročenost razume kot povračilni ukrep zlohotnega Kapitana Aaga, čigar surovo ravnanje s cirkušskimi živalmi je preklel.

Sprožilec obeh zgodb je tako vera v magično moč besed in tudi sama romana sta v prvi vrsti hvalnica pripovedništvu. Avtor se v obeh delih z brezštevničnimi referencami pokloni svetovni zakladnici zgodb, v kateri se lesketajo tako dragulji iz različnih mitologij in literarnih (mladinskih) klasik kot tudi perlice iz popularne kulture. *Haruna*, ki je bila pisateljeva prva knjiga po razglasitvi fatve, pa je moč razumeti tudi kot apologijo pravice do svobode izražanja.

Zgodbe za Rushdija niso samo zabavno kratkočasje, ampak sama srčika človeka. Ali kot pravi Rašid Luki: »Med vsemi fantiči bi ravno ti moral vedeti, da je človek pravljničarska žival pa da so v zgodbah njegova istovetnost, njegov smisel in njegova življenjska kri.« Lukovo potovanje – ki je po analogiji z računalniškimi igrkami zasnovano kot napredovanje na vedno zahtevnejše stopnje – tako lahko razumemo tudi kot prodiranje skozi različne sloje duševnosti vse do ognjenega jedra, v katerem utripa posameznikov ustvarjalni genij.

Avtor različne (psihološke) plasti domiselno in duhovito personificira. Spomin je tako utelešen v parčku Slonjih ptičev, ki lahko plavata proti toku Reke Časa, saj imata »spomin kot slon«. Togi, resnobni Jaz odlično ponazarjajo militantne podgane iz Rešpektorata Jaz, ki pod vladavino Prece-njene Nad-Podgane zahtevajo red, primerno obnašanje in »rešpekt«. Njihov antipod so neukročeni Otterji z ognjenolaso Insultano na čelu, ki blestijo v žaljenju in zaničanju ter so v vsem nezmerni: preveč spijo, jedo, pijejo ipd.

Rushdie na več mestih jasno pokaže, da v dvojici urejena racionalnost in kaotična ustvarjalnost daje prednost slednji. Pomembno pa je tudi avtorjevo razlikovanje med religioznim verovanjem na eni in verjetjem v »resničnost« zgodb na drugi strani. Kot bi hotel reči, da se vsi bogovi prej ali slej »upokojijo« in se iz sveta (živih) religij preselijo v (mrtvo) mitologijo, od koder lahko »samo skozi Zgodbe preidejo v Resnični svet«.

Rushdiejevi deli *Harun in morje zgodb* ter *Luka in Ogenj Življenja* mlajše bralce kot Šeherezada zapeljujeta z dih jemajočimi prigodami, fantastičnimi bitji in humornimi besednimi igrarijami, ki jih je v slovenščino obakrat pretopil Jure Potokar. Pod gosto tkano preprogo pripovedi pa avtor nevsiljivo razpira tudi globlje eksistencialne dileme ter ponuja tehtne razmisleke o njih. To dvojnost je čutiti tudi v ilustracijah Boštjana Plesničarja, ki na eni strani posrečeno portretirajo Luka in njegove nenavadne pomočnike, a obenem puščajo prostor za neizrekljive oziroma neupodobljive stvari.

Najmogočnejša med njimi je zagotovo smrt, ki je Luka do konca noče oziroma ne zmore poimenovati. Kot mu pojasni Nigaočka – Rašidov dvojniki, čigar moč se krepi z usihanjem »originala« –, je smrt vsakega posameznika drugačna, a vsaki sledi dokončen »izbris«. Luka na začetku zgodbe ne more sprejeti, da bi izgubil ljubljenega očeta – ne zdaj ne kdaj pozneje; vendar na koncu spozna, da bi bila nesmrtnost nemara še grozljivejša.

Sijajen roman pred kratkim preminule pesnice, pisateljice in novinarke, v katerem se glasovi treh protagonistov združijo v prepričljivo in presunljivo pripoved o naši skupni polpreteklosti in sedanjosti.

»To je izrazito odprta, pogumna in neprizanesljivo neolepšano izpisana proza.«

Matej Bogataj, Mladina

Literarna zbirka, Založba Goga, 2012, cena: 24,90€

Več o knjigi si preberite na www.goga.si

Naročila: prodaja@goga.si ali 07 393 08 01

GOGA

Janja Vidmar

Energična in nadse simpatična Štajerka je ena najbolj prepoznavnih slovenskih pisateljic, ustvarja pa že skoraj dve polni desetletji. Svoje pisateljsko poslanstvo je našla v zgodbah za mlade bralce, pa naj gre za socialno psihološke motive, avn-turistično realistične povesti ali grozljive in fantastične pripovedi. Zavzeto se bori za postavitev kvalitetne mladinske literature v ospredje književnosti. Poleg številnih domačih nagrad (večernica, desetnica, Glazerjeva listina itn.) je za leto 2013 nominirana tudi za prestižno mednarodno nagrado »Astrid Lindgren«. Ob izidu knjige Otroci sveta, ki je nastala v sodelovanju z Benko Pulko (glej str. 38), smo se pogovarjali o njenem delu in ustvarjanju.

Janja Vidmar

foto: Luka Dalkobler

»Knjige naj bodo pripomoček za ozaveščanje družbenih problemov in odpravljanje predsodkov«

Renate Rugelj: Janja, v zadnjih mesecih je na knjižne police prišlo kar nekaj knjig s tvojim podpisom. Mislim na dve slikanici iz zbirke **Modri slonček**, stripovsko **Ta slavna Nuška**, kriminalni roman za mlade **Doktor s črnim skalpelom**, ponatis priljubljenega **Kekca iz 2. b in seveda na zbirko zgodb Otroci sveta**. Ampak vse ni tako rožnato, kajne?

Janja Vidmar: V bistvu pred iztekom 2012 skorajda dve leti nisem izdala nič, ker sem imela daljši premor, v katerem so nastajale zgodbe za knjigo **Otroci sveta**. Slikanica **Najbolj večje** novo leto/Novo leto z modrim slončkom v zbirki **Modri slonček** je v resnici ena sama, a jo je bilo treba na predlog oz. priporočilo stroke napisati še enkrat, s tretjeosebno pripovedovalko v glavni vlogi, saj je zaradi prvoosebne petletne pripovedovalke v prvi slikanici zavladal preplah, da se bodo otroci na podlagi besedila v slikanici sklicevali na pravico do pootročene govora. Tako gre za eno slikanico, napisano dvakrat, enkrat v izvorno otroškem in drugič v knjižnem jeziku. Knjige **Doktor s črnim skalpelom** pa nisem napisala jaz, temveč druga avtorica z enakim imenom in priimkom. Mnogi omenjeno knjigo načeloma sicer pripisujejo meni, a so zbegani zaradi drugačne kakovosti in žanra. Avtorica menda namerava izdati še nekaj knjig, tako da upam oziroma jo pozivam, da z neko spremembo v svojem imenu pripomore, da naju bodo bralci in stroka lahko razločevali, sicer bo to prinašalo določene težave. Ponatis **Kekca** je samo dokaz razprodane naklade, strip v knjigi **Ta slavna Nuška**, izšla pri založbi **MIŠ**, pa ni novo besedilo, temveč dopolnjena knjižna izdaja stripa, ki je pred leti že izhajal v nadaljevanjih. Iz tega sledi, da je bera dejansko precej skromnejša, kot se zdi na prvi pogled.

Renate Rugelj: Vseeno veljaš za zelo ustvarjalno, garaško in vsestransko pisateljico, pa nam povej, kako potekajo tvoji delovni dnevi.

Janja Vidmar: No, zadnja leta me vsekakor prehitvajo nekateri stanovski kolegi, ki so nadustvarjalni hkrati na področju poezije, dramatike, filma, otroške literature, kratkih zgodb itd. Morda je tako tu-

di zaradi mojega krajšega sodelovanja v mariborskem mestnem svetu, ki pa se je decembra lani k sreči končalo. Kot samostojna podjetnica se, podobno kot vsi, ne branim nobenega dela. Pišem kolumne, scenarije, članke, sestankujem, volontiram v raznih komisijah, žirijah in odborih, se voziram po terenu ter obiskujem mlade in manj mlade po šolah, knjižnicah, dijaških domovih, delam raziskave za nove projekte, prodajam knjige, urejam papirologijo za računovodstvo ... Pa še kaj bi se našlo. Le s politiko se mi k sreči ni treba več ubadati. Pri nas je treba imeti zanj debelo kožo in dober želodec.

Renate Rugelj: Res živimo v razburljivih časih, kako pa so domače razmere naklonjene mladinskim pisateljem?

Janja Vidmar: Domače razmere so izrazito nenaklonjene kulturi, ki sta jo kriza, deloma pa tudi zdajšnja oblast izrinili iz spektra človekovih potreb. Nanjo se spomnimo le še ob kaki obletnici ali prazniku. Sploh knjigi že cinglja navček. Založniki načeloma ne morejo izplačevati honorarjev avtorjem, ker z izjemo knjižnicam nimajo komu prodati knjig, knjižnicam vse bolj primanjkuje sredstev za nakup knjig, trg je zasičen, knjiga razvrednotena, pisatelji paraziti, bralci zombiji in otroci lačni. In tudi argument, da je jezik in z njim posledično knjiga temelj narodove identitete, ne vzdrži več, ker politika očitno izvaja prikrit genocid, ne da bi se bila zmožna zgledevali po državah, ki so pravočasno odkrile, da lahko prav znanost in kultura pomenita izhod iz krize.

Renate Rugelj: Se da živeti od pisateljavanja?

Janja Vidmar: Teško je in bojim se, da bo še težje, sama sem totalno zapufana, reši me lahko samo padec meteorita ali sprememba sistema, ki bo redefiniral pravno državo in na drugi strani vitalne segmente družbe, torej kulturo, znanost ter izobraževanje prepoznal kot prioritete. Bojim se, da je meteorit verjetnejši, ker tudi opcije glede morebitnega padca vlade ne vzbujajo optimizma. Meni so se do konca zamerili vsi, levi, desni, srednji in zadnji, ker skrbijo predvsem zase, medtem ko narod hira pod bremenom njihovega politikantstva. Praksa dokazuje, da v letih suhih krav kultura prva konča kot kravjek, ne kot mleko.

Renate Rugelj: Uspešno se sprehajaš med različnimi žanri in stili pisanja; poleg mladinskega leposlovja se lotevaš tudi kratke proze za otroke, slikanic za najmlajše, žargonskih stripov za nastavnike itn. Od kod črpaš energijo in kaj te navdihuje?

Janja Vidmar: Pred leti sem bila resnično hiperproduktivna in sem izdala toliko knjig (od tega jih je vsaj polovica pogrešljivih), da sem bila nekje med letoma 2007 in 2008 primorana ustaviti konje, ker sem čutila izpetost. Ne rečem, skozi kvantiteto sem pridobila potrebno kilometrino, da sem lažje zajela sapo in razmislila, kaj mi na področju literature še pomeni izziv. In tako nekako zdaj dojemam vsak projekt, ki se ga lotevam. Od tod tudi moja prva slikanica v življenju pa kombinacija stripa in knjige in podobno. Precej sem raziskovala jezik in skozi nekatera kršenja njegovih pravil spoznavala možnosti, ki jih nudi. Trenutno s kolegom Borisom Grivičem skupaj piševa nadaljevanje **Princeske z napako**. Zanj je to prvi literarni projekt v življenju. Dogajanje je postavljeno v Nemčijo in na Nizozemsko in odpira določena vprašanja, ki jih v prvi knjigi ni bilo mogoče izpostaviti. Precej mukotrpa reč, priznam, tako da energijo črпам predvsem v intenzivni rekreaciji in v druženju s prijatelji. Včasih celo kaj preberem. :)

Renate Rugelj: Ta slavna Nuška, je sprva videti kot čisto »odpiljen« otrok, na koncu pa ima zgodba vseeno neki moralni nauk? Ali čutiš, da

s svojimi zgodbami učiš otroke pravil za življenje, da jim vcepljaš vrednote?

Janja Vidmar: Nuška je kot strip v knjigi super, ker je blizu tudi oklevajočim bralcem. Nisem prepričana, ali gre na koncu ravno za moralni nauk, tovrstni nauki naj kar ostanejo domena drugih. Prej bi rekla, da gre za osebno spoznanje, ki ga kot izkustvo etičnega lahko prinese le življenje. Literatura naj mlademu bralcu omogoči opredeljevanje do neke dileme in razvijanje kritičnega mišljenja. Učimo jih življenja v nekem virtualnem, instant svetu, v katerem jim ni treba storiti nič, zato da dobijo vse, torej smo jim dolžni posredovati tudi kanček realnosti s spoznanjem, da je slej ko prej treba prevzeti odgovornost za posledice svojih dejanj. Vrednote naj otrokom vcepljajo starši, knjige pa naj jim bodo pripomoček za ozaveščanje družbenih problemov in odpravljanje predsodkov.

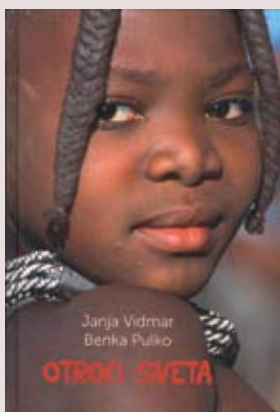
Renate Rugelj: Zgodbe s tokratne naslovnice Bukle, Otroci sveta, so tako geografsko kot tudi vsebinsko rahlo oddaljene od tvojih običajnih zgodb.

Janja Vidmar: Knjiga nedvomno pomeni moje najbolj smelo in noro potovanje. Saj je že iz mojih del zadnjih let razvidno, da me utesnjuje vpetost v lokalne okvire. Po drugi strani pa kratke zgodbe niso ravno moj domicil. A že na začetku sem si rekla, da pri tem projektu ne gre za moje dokazovanje presežkov na omenjenem področju, temveč za obisk svetov, ki so oddaljeni, a vendarle tako blizu. Z vsako preseženo razdaljo v odmaknjene kotičke sem odpotovala še dlje vase. Eno od sporočil, ki jih zgodbe prinašajo bralcem, mladim in manj mladim, je tudi, da pomanjkanje še ne pomeni revščine duha in da materialna preskrbljenost ne zagotavlja brezskrbnega odraščanja. V teh hudih časih se mi zdi to nadvse pomembno spoznanje. A so v knjigi seveda še druga, do katerih se bo seveda dokopal vsak bralec sam.

Renate Rugelj: Strinjam se, res pravo sporočilo dobre knjige. Povej, kako je sploh prišlo do sodelovanja z Benko Pulko in kako so nastajale izmišljene zgodbe o neizmišljenih otrocih? So bile njene slike dovolj velik navdih?

Janja Vidmar: Do sodelovanja je prišlo spontano. Prijateljici sva, čarovnici, skupaj sva kot tornado, samo vprašanje časa je bilo, kdaj bova nakopičeno pozitivno energijo in vibracije prelili v nekaj koristnega, čarobnega. Pri slikovnem gradivu, ki ga hrani Benka s svojih številnih potovanj po svetu, je bila največja težava, kako narediti izbor in kje se ustaviti, da ne naštejeva sto, dvesto fotk, od katerih si vsaka zasluži svojo zgodbo. Med ogledovanjem fotografij sem se tako prepusila občutkom, in kjer mi je poskočilo srce, sem že vedela, da je pred mano nov izziv. Z Benko sva torej naredili izbor devetnajstih fotografij in še eno, na kateri dva sončka zvedavo strmita v bralca na zadnji strani knjige. Dogovorili sva se, da mi ne posreduje nobenih podatkov, zgodb ali česa podobnega, saj sem se že lela na potovanje odpraviti sama, brez pomoči, torej so mi bile

portretne fotografije otrok edini ka-žipot. Potem je prišlo na vrsto branje pravih legend in mitov s skorajda vseh celin, nadalje raziskave o imenih, kulinariki, flori infavni, dogodkih, poteh, jeziku, družbi, glasbi in kaj vem, kaj še vse, dokler se mi ni na koncu zazdelo, da

sem bila dobesedno že povsod. In potem so sledili posamezni koncepti, realnim otrokom je bilo treba pritrkniti fiktivno zgodbo, ki osvetli večnost trenutka na fotografiji. Pri nekaterih težjih prevodih mi je včasih prijazno priskočil na pomoč Boštjan Gorenc Pižama. Zatem je morala Benka v lov za izvirno transkripcijo, marsikaj preveriti in urediti. In tako naprej ... lahko bi nadaljevala v nedogled, koliko mukotrnega dela je za nama. In z moje strani tudi bolečih, trpkih trenutkov in vedrih, ganljivih spoznanj. Za razliko od drugih zbirk kratkih zgodb je rdeča nit *Otrok sveta* prav raznolikost.

Renate Rugelj: Nastala je čudovita knjiga, ki uči, da je svet res velik in da smo zanj odgovorni vsi, kot sta napisali na spletni strani knjige *Otroci sveta*, in vidve sta svoj del pri tem že opravili. Zdaj so na vrsti bralci.

Janja Vidmar: Z Benko upava, da jih bo čim več. Za zdaj so odzivi več kot dobri.

Renate Rugelj: Kakšni pa so tvoji načrti za leto, ki je pred nami?

Janja Vidmar: Najprej bo treba dokončati knjigo z delovnim naslovom 3, ki pomeni hkrati nadaljevanje *Princeske z napako*, a tudi precejšen odmik od nje. Kolega Boris se je precej poglobil v kazensko in mednarodno pravo, tako da koncipira lik »hot-shot« odvetnika srednjih let. Ta razburka mednarodno javnost z rešitvijo, ki da navadnim ljudem v roke orodje za odpravljanje nečednosti v mednarodni politiki. Literariziram ga hkrati z junakinjo Fatimo, ki se znajde v viharju povsem drugačnih, še usodnejših okoliščin, te tu pa tam prehajajo v politični triler. Zaradi raziskav sva z Borisom potovala tako v Bosno kot v Nemčijo in na Nizozemsko; slednje potovanje je sponzorsko pokrilo podjetje Vivapen, kar je pri nas redkost. Seveda to ni mladinska literatura, temveč besedilo za odrasle; za naju izjemno zahtevna knjiga, pri kateri si ne smeva privoščiti napak ali površnosti.

Nadalje načrtujem novega *Kekca* in še eno slikanico v zbirki *Modri slonček*. Tudi na področju filma in gledališča se bo najbrž kaj dogajalo, a bi bile napovedi še preuranjene, pa na pomlad sledijo obiski po šolah, aktivnosti v okviru Društva pisateljev in še marsikaj bi se našlo. Vse za ljubi kruhek. A tudi za dušo.

... materialna preskrbljenost ne zagotavlja brezskrbnega odraščanja ...

KARMINA ŠILEC
NOLITE TACERE
prevedeno v glasbo

KARMINA ŠILEC
NOLITE TACERE
prevedeno v glasbo

Knjiga **Nolite tacere** dirigentke **Karmine Šilec** o njenem delu z zborom Carmina Slovenica, njenih izvirnih, urhunskih in raziskovalnih pristopih v glasbi in scenskih umetnostih, prinaša vznemirljiva poglavja z naslovi kot so *Božji dar*, *Magične kretnje*, *Skoki u višino*, *Antidepresivi kralja Saula*, *Nekdo v drugem času se nas bo spominjal*, *Krastača za zajtrk in drugi*.

V besedilih so zbrane misli, povezane z ustvarjanjem glasbenega kolektiva, motivacijo, inspiracijo, zgodovino vokalne glasbe in drugih tem, ki so pomembne za avtoričino glasbeno in pedagoško delovanje.

Trda vezava, 137 strani
cena 27,00 EUR

Založnik: Carmina Slovenica
www.zbor-carmina-slovenica.si

carminaslovenica

Letos bo festival že deseto leto zapored v slovensko prestolnico pripeljal nekatera največja mednarodno priznana pisateljska imena, ki se bodo slovenskemu občinstvu predstavila na literarnih večerih v Cankarjevem domu. V goste prihajajo pisatelj Irvine Welsh iz Velike Britanije, Dorota Masłowska iz Poljske, Eduardo Sánchez Rugeles iz Venezuele, Ilija Trojanow, pisatelj bolgarskega rodu iz Nemčije, ter slovenske avtorice in avtorji Stanka Hrastelj, Milan Kleč, Marko Sosič in Dušan Šarotar. Festival pa prinaša še mnogo več: izdaje knjižnih del gostujočih avtorjev, ki bodo bralcem dostopna po izjemno ugodni ceni, številne spremljevalne dogodke, na katerih bodo gostje in strokovnjaki razpravljali o najrazličnejših aktualnih temah, ki se bodo navezovala na festivalski fokus Mitologija: ključ do razumevanja preteklosti ali pogled v prihodnost?, mednarodni simpozij na temo mitologij, pester program za otroke in mladino, že tradicionalne prozne mnogoboje, ki že pred začetkom festivala na literarne odre po vsej Sloveniji povabijo mlade amaterske pisce, da predstavijo svoje kratke zgodbe in si tako prislužijo knjižne nagrade, najboljši pa celo objavo ...

Literature sveta – Fabula 2013

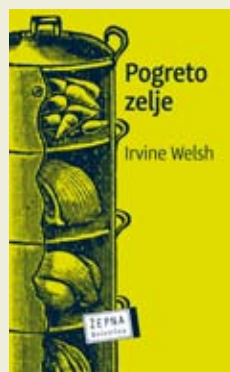

Stanka Hrastelj, Milan Kleč, Marko Sosič, Dušan Šarotar:
Miti naši vsakdanji

kratke zgodbe, 100 str.
cena: 5 €

Štiri priznane slovenske pisatelje smo povabili, da napišejo kratke zgodbe, za katere naj poiščejo navdih v slovanski mitologiji. Tako spoznamo novodobno Lepo Vido, ki pa tokrat svoje bridke usode ne obžaluje, mladenko, ki na svojem potovanju v Krakov odkrije množico slovanskih božanstev in bajeslovnih bitij, žensko, ki se, da bi obvarovala svojega moža pred kaznijo, kot Bela dama devinska spremeni v skalo, in mladega pripravnika iz odvetniške pisarne, ki se mu ob nenavadnem srečanju razkriva v tančico skrivnosti zavita usoda, zapisana morda le v zvezdah. V vsaki izmed zgodb, ki opisujejo duhovite vsakdanje prigode in sanjske podobe, se zrcali nekaj skrivnostnega, nekaj, česar ne moremo popolnoma dojeti, nekaj, kar nas opominja, da je v našem vsakdanjiku marsikaj nepojasnljivega in da so naša življenja nemalokrat podobna – bajkam.

V Klubu CD v Ljubljani bodo vsi slovenski avtorji nastopili ob koncu festivala, v soboto, 9. 3., ob 20.00.

Irvine Welsh:
Pogreto zelje

prevod: Breda Biščak, Andrej E. Skubic
in Jernej Županič
kratke zgodbe, 340 str.
cena: 5 €

Najnovejša zbirka kratkih zgodb enfant terribla sodobne škotske literature je avtorjev izbor njegovih starejših zgodb, ki so izhajale v različnih časopisih in drugih publikacijah. Mnogi kritiki ugotavljajo, da je Welsh predvsem mojster kratke zgodbe (tudi *Trainspotting* je bil sprva mišljen kot niz kratkih zgodb, ki naj bi jih povezovali skupni junaki), dokaz za takšne trditve pa je zagotovo njegova zadnja zbirka, ki združuje zgodbe, v katerih so poudarjene njegove najbolj značilne pisateljske vrline: divja domišljija, izostren občutek za narečni govor, smisel za črni humor, predvsem pa sposobnost ustvarjanja nekaterih najizvirnejših junakov sodobne književnosti.

Dorota Masłowska:
Dragi, ubila sem mačke

prevod: Darja Dominkuš
roman (knjiga izide naknadno!)
cena: 5 €

Osrednji lik v zadnjem romanu Dorote Masłowske *Dragi, ubila sem mačke* je dekle Farah, ki se približuje tridesetim letom in je nezadovoljna s svojim življenjem, vendar upa, da ji bodo pomagali razni priročniki za samopomoč, ki jih neumorno prebira. Pravi čustveni pretres pa doživi, ko njena najboljša prijateljica Jo najde novega fanta. Poleg Jo spoznamo v romanu še mnoge druge znance glavne junakinje, ki govtajo antidepresive in skušajo uspeti v svetu avantgardne umetnosti. Dogajanje romana je avtorica tokrat postavila v New York, ki zanjo predstavlja nekakšno parodično metaforo sodobnega velemesta z vsemi značilnostmi novodobne zahodne družbe: poceni duhovnostjo, obsedenostjo z dobrim videzom ter zdravim prehranjevanjem, predvsem pa nenehnim iskanjem sreče, ki pa je največkrat navidezna.

Eduardo Sánchez Rugeles:
Ljubljana

prevod: Marjeta Prelesnik Drozg
roman, 388 str.
cena: 5 €

Gabriel Guerrero, venezuelski zdomec v Španiji, se spominja svojega otroštva v eni od četrtri Carácasa, kjer je bilo nekoč med otroško igro prvič izgovorjeno ime Ljubljana. Eden njegovih vrstnikov je vprašal: »Glavno mesto Slovenije?«, Gabriel pa je izstrelil: »Ljubljana.« Carla, sestra njegovega prijatelja, je tedaj vzkliknila: »Kako čudovito ime!« in pozneje dejala, da bi nekoč to mesto rada obiskala. Gabriel ji je tedaj obljubil, da se bosta nekega dne zagotovo srečala v tem mestu čudovitega imena. A preden se Gabrielove in Carline poti znova prekrizajo, minejo leta. Medtem se Gabriel poroči, dobi službo v pomembni nevladni organizaciji, vendar ne v službi ne v zakonu ni srečen. S Carlo se čez leta res dogovorita za srečanje na Zmajskem mostu in preživita v Ljubljani romantične trenutke, ki Gabriela povsem prevzamejo in mu dramatično spremenijo življenje.

Ilija Trojanow:
Tajanje

prevod: Mojca Kranjc
roman, 168 str.
cena: 5 €

Roman *Tajanje* (2011) je dnevnik, ki ga neki nemški glaciolog piše kot strokovni vodja turističnega križarjenja okrog Antarktike. V bližino – vsaj za zdaj in vsaj za silo zaščitenega – ljubljenega ledu se tako rekoč zateče, pretresen zaradi smrti ledenika v Alpah, ki ga je dolga leta opazoval in preučeval. Tako je med platnicami njegove beležnice ne le ladijski dnevnik, temveč tudi ironičen opis tistih varuhov narave, ki uničevanje planeta izrabljajo za lastno promocijo, predvsem pa refleksija o nemoči stroke pred plenilsko logiko kapitala in njegove sužnje – politike.

TUJI GOSTI

Irvine Welsh

Škotskemu pisatelju **Irvine Welshu**, rojenemu leta 1958, je pisateljsko slavo prinesel roman *Trainspotting* (1993), ki mu je po prenosu na film v režiji Dannyja Boyla vtisnil oznako kontroverznega pisatelja. Trenutno velja za enega najbolj priznanih, hkrati pa razvpitih škotskih avtorjev. Omenjenemu romanu je sledilo nadaljevanje z naslovom *Porno* (2002), nato pa še pet romanov, med njimi *Posteljne skrivnosti kuharskih mojstrov* (*The Bedroom Secrets of the Master Chefs*, 2006). Welsh piše tudi gledališke igre in

filmske scenarije, sam pa je režiral tudi nekaj kratkih filmov.
V Klubu CD v Ljubljani bo nastopil v soboto, 2. 3., ob 20.00. V nedeljo, 3. marca ob 21.00 pa bo avtor prisoten tudi na filmskem pogovoru pred projekcijo filma *Trainspotting* (D. Boyle, 1996) v Slovenski kinoteki.

Dorota Masłowska, rojena leta 1983, velja za eno najuspešnejših poljskih proznih in dramskih avtoric mlajše generacije. Že leta 2002 ji je

svetovno slavo in številne nagrade prinesel romaneskni prvenec Poljsko-ruska vojna pod belo-rdečo zastavo, njena gledališka besedila, drame, med njimi tudi *Pri nas je vse v redu*, pa so na sporedu nekaterih najpomembnejših svetovnih gledališč. Pred kratkim so omenjeno delo uprizorili tudi v ljubljanski Drami.

V Klubu CD v Ljubljani nastopi v nedeljo, 3. 3. ob 20.00.

Dorota Masłowska

Eduardo Sánchez Rugeles

Eduardo Sánchez Rugeles se je rodil v Carácasu leta 1977 ter tam diplomiral iz primerjalne književnosti in filozofije, nato je v Madridu magistriral, zdaj pa na Univerzi v Salamanci pripravlja doktorat. Pred romanom *Ljubljana* je že objavil romana *Blue Label / Etiqueta Azul* in *Transilvania, unplugged* in s prvim leta 2010 v Venezueli zmagal na ibero-ameriškem literarnem natečaju Arturo Uslar Pietri ter tako prišel v finale kot nominiranec za nagrado, ki jo podeljujejo venezuelski literarni kritiki.

V Klubu CD v Ljubljani bo nastopil v sredo, 27. 2., ob 20.00.

Ilija Trojanow, rojen 1965 v Sofiji, je leta 1971 s starši emigriral v Zvezno republiko Nemčijo, leta 1972 pa se je družina preselila v Kenijo, kjer je oče dobil službo kot inženir. Ilija je po štirih letih osnovnega šolanja v Nemčiji do leta 1984 živel v Nairobiju, kjer je maturiral. Potem je v Münchnu študiral pravo in etnologijo. Pisateljski prodor se mu je posrečil leta 2006 z romanom *Zbiralec svetov*. Živel in delal je na različnih koncih sveta, za zdaj se je ustalil na Dunaju.

V Štihovi dvorani CD v Ljubljani bo nastopil v četrtek, 28. 2., ob 20.00.

Ilija Trojanow

prihaja festival literature sveta

Fabula 2013!

obiski vrhunskih tujih avtorjev

žepnice po

5€

finale proznih mnogobojev
(7. marec, kavarna SEM, Ljubljana)

mednarodni simpozij o mitologijah
(7. marec, Cankarjev dom, Ljubljana)

več kot trideset brezplačnih dogodkov na različni lokacijah

VABLJENI!

Mestna občina Ljubljana

Študentska založba

cankarjev dom

Dvanajst pogledov v »umetnost prihodnosti« plus trinajsti

V okviru projekta Dvanajst pod okriljem Evropske prestolnice kulture Maribor 2012, ki je predvidel dvanajst gostovanj vidnih sodobnih umetnikov z različnih umetniških področij, je pri Založbi KMS nastala tudi referenčna zbirka knjig povabljenih gostov. V impresivnem zapisu k projektu in knjižnim izdajam lahko preberemo, da gre za »dvanajst perspektiv, dvanajst pogledov na jutri, dvanajst izjemnih umetniških in intelektualnih vizij, /.../, dvanajst osebnosti, ki s svojo prisotnostjo trajno bogatijo telo nekega prostora, poganjajo po živčevju tega telesa impulze, ki so zaznamujoči in neizbrisno inspirativni, impulzov, ki aktivirajo, oživljajo in zastavljajo poti tega, kar bomo«. Gre za knjige, katerih skupni imenovalec je »umetnost prihodnosti«. Epekajevske refleksije gostujočih posameznikov pa so v obliki intervjujev in esejev zbrane v zadnji, trinajsti knjigi, ki zaokroža izbor.

Boris Groys: Sumljivost. Fenomenologija medijev, prevod Alfred Leskovec

»Ta knjiga se je porodila iz želje po odgovoru na vprašanje, katera je tista moč, ki nosi arhive naše kulture in jim daje njihovo trajanje,« v uvodu h knjigi zapiše filozof in teoretik sodobne umetnosti in kulture Boris Groys, ki kulturni arhiv utemeljuje na medijskoontološkem sumu, na katerem zgradi celotno fenomenologijo medijev kot znakovnih nosilcev.

Hans Magnus Enzensberger: Izbrana dela, prevod Alfred Leskovec

Hans Magnus Enzensberger se je s svojim literarnim in esejističnim ustvarjanjem ter s številnimi polemikami v nemški javnosti kot »jezni deček« pojavil v drugi polovici petdesetih let prejšnjega stoletja. Izbrana dela prinašajo štiri besedila, v katerih se avtor pretežno ukvarja s problematiko in protislovji nacionalne identitete in posameznikovim položajem v zgodovinsko-političnem prostoru.

Tzvetan Todorov: Totalitarna izkušnja, prevod Veronika Simoniti

Bolgarski filozof in semiotik Tzvetan Todorov se v pričujočem delu tako na osebni kot na filozofsko-zgodovinski ravni sooča s totalitarizmom. Komunistično-totalitaristično ideologijo umešča v sosledje sodobnih utopiističnih idej in jo postavlja v dialog z neoliberalizmom. »Med komunističnim mesijanstvom in novimi oblikami utopizma lahko opazimo presenetljivo kontinuiteto, ki je še očitnejša

zaradi določene bližine akterjev tem ali onim gibanjem: številni ideologi enega gibanja so se učili v okviru drugega,« zapiše Todorov.

Jan Fabre: Nočni zapisi 1978–1984, prevod Mateja Seliškar Kenda

V Nočnih zapisih belgijski koreograf, dramatik, slikar in režiser Jan Fabre bralca sooči z najintimnejšimi miselnimi okruški, ki fragmentarno zarisujejo horizont njegove umetniške poetike in vsakdanjega življenja, povezanega s telesnimi strastmi in destruktivnimi navadami. »Umetnost je umetnost. Seks je seks. Tisto, kar oboje povezuje, sta koncentracija in strast,« zapiše Fabre. Avtor v zapisih na najbolj intimen način odpre svojo delavnico, ponudi vpogled v psihološke profile soustvarjalcev, vse skupaj pa zapakira v pesmsko-dramsko ritmizirano obliko dnevnika, ki deluje kot fabrovski performans.

Charles Simic: Izbrane pesmi, več prevajalcev

V Beogradu rojen ameriški pesnik, esejist in prevajalec Charles Simic, leta 2007 izbran za ameriškega lavreata, se v pričujoči knjigi predstavlja z izborom pesmi iz petih pesniških zbirk. Simicevo poetiko po mnenju kritikov odlikuje osupljiv in nenavadni imaginarij in obrtniško natančno mojstrstvo pesniškega jezika. Njegova poezija je po eni strani preprosta, po drugi meditativna in polna presečenj, ne manjka pa ji niti temačnih odtenkov in ironičnih bodic.

Vikas Swarup: Šest osumljencev, prevod Borut Omerzel

Indijski diplomat in pisatelj Vikas Swarup je po (filmski) uspešnici *Revni milijonar* tudi v drugem romanu dokazal, da je spreten in zrel pripovedovalec. Gre za kriminalno zgodbo, ki se vrti okrog preiskovanja umora Vickyja Raja, preračunljivega in arogančnega sina indijskega notranjega ministra, ki ga ubijejo na eni od zabav. Osumljenih je šest ljudi, ki imajo pištolo, potencialni motiv in so po nenavadnih naključjih in presenetljivih zgodbah povezani z umorjenim. Swarupov roman pa kljub osnovni strukturi kriminalke presega tipičen žanr in anekdotično, družbenokritično, tu in tam celo moralizirajoče in humorno razpira panoramski pogled na sodobno, a še vedno v kastno tradicijo ujeto Indijo.

Rebecca Horn: Zrcalo lune, prevod Brane Čop

Rebecca Horn velja za eno najslavnejših sodobnih umetnic in eksperimentatork prostorskih in telesnih dimenzij. »Kraji, ki jih ustanavlja, nastajajo v brezprostornem in brezčasnem azilu, v očesu vrtnica, v ničlišču počela,« zapiše Doris von Drathen v izčrpnih spremni študiji o avtoričinem štiridesetletnem ustvarjanju. Drugi del knjige prinaša umetniščino izvirno poezijo, ki velja za izhodišče in komentar h krajevnim inštalacijam, nastalim med letoma 1982 in 2005.

Gari Kasparov: Kako življenje oponaša šah,
prevedel Georg Mohr

Šahovski vele mojster in nekdanji svetovni prvak se je po koncu šahovske kariere od leta 2005 začel intenzivno posvečati politiki in pisanju o šahu. V poplavi priročnikov z nasveti, kako postati vplivni in uspešni, je knjiga Garija Kasparova osamelec v gledišču, s katero opisuje in vzporeja življenje in človekovo »delovanje« v svetu, ki je podobno šahovskim potezam.

Herman Diaz Alonso: Forme izobilja

Argentinski arhitekt in industrijski oblikovalec Herman Diaz Alonso je eden najvidnejših mlajših ambientalnih umetnikov in strasten raziskovalec forme, ki jo aplicira na urbani prostor. Po njegovem mnenju podoba usmerja produkcijo, ko išče novo definicijo. Forme izobilja so vpogled v njegovo arhitekturno-umetniško misel in sočasna refleksija časa in prostora, v katerem živimo.

Felicitas Hoppe: Frizerji na pikniku,
prevod Tanja Petrič

Minimalistične zgodbe nemške pisateljice Felicitas Hoppe, prejemnice Büchnerjeve nagrade za leto 2012, zasledujejo dramaturgijsko sanj. Gre za nenavadne pripetljaje in čudaške protagoniste, ki se vselej gibljejo na robu med realnostjo in fantastično-pravljničnim svetom, pod masko domišljije pa nemalokrat skrivajo tragične in travmatične situacije iz človeškega življenja. Avtorčin jezik je razgiban, ironičen, poln črnega humorja, tu in tam pa namerano krši slovnična pravila in se hudomušno poigrava z dvojnimi pomeni ustaljenih fraz, ki jih instrumentalizira za kreacijo »druge« realnosti.

Goran Stefanovski: Odisej,
prevod Branka Niki Klampfer

»Če je politika umetnost mogočega, potem je umetnost politika nemogočega,« zapiše Stefanovski v eni od beležk k delu. Avtorjev Odisej je sodobni iskalec identitete, ki je izgubil homersko brezgrešno in popolno junaštvo in je v tem smislu že antijunak. Sodobni Odisej ni prav nič več herojski, ampak ostarel mesen ropar in posiljevalec, ki ob vrnitvi v rojstno Itako doživi deziluzijo. Ujame ga minljivost, ki ni le telesna, temveč se polasti tudi spomina sonarodnjakov, ki so Trojo in njene bojevnike že zdavnaj pozabili.

Jack Lang: Lorenzo Veličastni,
prevod Jana Pavlič

Francoski politik, nekdanji minister za kulturo in oče projekta Evropska prestolnica kulture v zgodovinski zgodbi o Lorenzu Veličastnem pripoveduje o univerzalnem človeku in hkrati o burni dobi 15. stoletja, ki jo zaznamujejo turški vpadi, potop Medičejcev in usmeritev Evrope proti severu. Zgodovinska freska pa v Lango vi interpretaciji razkriva sodobno stanje duha in ponavljanje zgodovine, hkrati pa v osebnosti Lorenza Veličastnega išče in najde zgled za sodobnega politika.

Plačaj mehko, beri trdo!

Izbrane uspešnice v trdi vezavi po žepnih cenah.

© Mladinske knjige. Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige.

Akcija poteka od 1. 2. 2013 v vseh knjigarnah Mladinske knjige in na www.emka.si

NAJ 10

v slovenskih
knjigarnah

2012

ZA ODRASLE

1	Tone Pavček ANGELI Mladinska knjiga	22,95 €
2	Valentina in Luka Novak PREPROSTO SLOVENSKO: LJUBEZEN SKOZI ŽELODEC 3 Totaliteta	29,90 €
3	E. L. James PETDESET OD TENKOV SIVE Učila	14,90 €
4	Jorge Bucay TI POVEM ZGODBO? Mladinska knjiga	22,95 €
5	Louise L. Hay ŽIVLJENJE JE TVOJE Iskanja	12,48 €
6	Vesna Milek CAVAZZA Študentska založba	29,50 €
7	E. L. James PETDESET OD TENKOV TEME Učila	14,90 €
8	Kornelija Benyovsky Šoštarič ZELENI KVADRAT: ZDRAVJE IZ ORGANSKEGA VRTA Ebesede	29,90 €
9	E. L. James PETDESET OD TENKOV SVOBODE Učila	14,90 €
10	Millan Cesar ŠEPETALEC PSOM Tehniška založba Slovenije	23,99 €

ZA OTROKE IN MLADINO

1	Violeta Babič STILSKI VODNIK ZA VSAKO PUNCO Založba Rokus Klett	15,90 €
2	Ela Peroci MUCA COPATARICA Mladinska knjiga	14,95 €, (12,95 €), (16,95 €)
3	Philip Waechter JAZ Mladinska knjiga	12,95 €
4	Kajetan Kovič MAČEK MURI Mladinska knjiga	16,95 €, (12,95 €), (19,95 €)
5	Antoine de Saint-Exupery MALI PRINC Mladinska knjiga	19,95 €
6	Sam McBratney A VEŠ, KOLIKO TE IMAM RAD Mladinska knjiga	16,95 €, (14,95 €)
7	Janez Bitenc ČUDEŽNI VRT Mladinska knjiga	29,95 €
8	Suzanne Collins ARENA SMRTI Koleda	32,90 €, (16,95 €)
9	Violeta Babič DNEVNIK ZA VSAKO PUNCO Založba Rokus Klett	9,90 €
10	Suzanne Collins KRUTO MAŠČEVANJE Koleda	32,90 €, (16,95 €)

Zbrano s pomočjo podatkov knjigotrkarskih mrež in neodvisnih knjigarn, ki jih je zbrala Zbornica knjižnih založnikov in knjigotrdcev pri GZS.

Spletne strani: knjigosled.org, <http://naj10.gzs.si> Sponzor: Bukla

Odnosi in osebna rast

Telesna govornica ljubezni

Allan in Barbara Pease

prevod: Mojca Vodusek

Mladinska knjiga, Ogleдалo, 2013, m. v., 169 str., 19,95 €

Avtorja številnih uspešnic na temo medsebojnih odnosov z zadnjim v slovenščino prevedenim priročnikom osvetljujejo pomen telesne govornice. Kako se držimo, gibljemo, sučemo, kako mežikamo ali govorimo je izjemno pomembno – ne le v fazi zapeljevanja, pač pa tudi pozneje, v razmerju. Razbiranje nezavednih znakov drugega in pošiljanje ustreznih signalov izbrancu je, zatrjujeva svetovno priznana strokovnjaka, ključ do uspešnega ljubezenskega življenja. Bralcu strnjeno predstavita nekatera že znana zlata pravila telesne govornice, v katera spretno vtaketa nova strokovna dognanja ter lastna znanja in izkušnje s področja odnosov. Priročnik vsebuje vrsto praktičnih informacij in namigov: v njem na primer izvemo, da moški v bližini privlačne ženske pogosto govorijo z nižjim glasom, naučimo se tudi v množici ljudi prepoznati tiste, ki že imajo svoj par, in odkrijemo, kako pritegniti pozornost nasprotnega spola. > AJDA JANOVSKY

Ulovimo ljubezen

Zoran Milivojević

prevod: Niki Neubauer

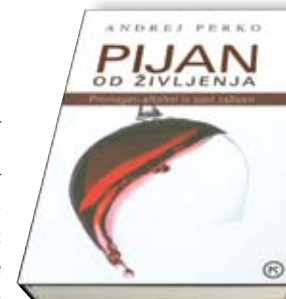
Mladinska knjiga, Ogleдалo, 2013, pt. v., 284 str., 22,95 €

Psihoterapevt Zoran Milivojević (rojen leta 1957 v Beogradu) je uspešen in priljubljen transakcijski analitik, mednarodni predavatelj, avtor knjig tudi v slovenščini (*Emocije: razumevanje čustev v psihoterapiji, Formule ljubezni ...*) in soavtor mnogih strokovnih učbenikov na področju psihiatrije, psihoterapije in seksologije. Tri leta je bil kolumnist srbskega tednika *Politika* in pisal o psiholoških problemih sodobnega človeka. V pričujoči knjigi so tako zbrane kronološko urejene objavljene kolumne, ki govorijo o ljubezni, zaljubljenosti, privlačnosti, ljubosumju, zaupanju, nezvestobi, iskrenosti ... Več kot primerne teme za iskanje kažipotov skozi vsakdanje življenje. > RENATE RUGELJ

Pijan od življenja

Andrej Perko

Mladinska knjiga, Ogleдалo, 2013, t. v., 167 str., 19,95 €

Perko (1953), doktor psihologije, ki zadnja leta pomaga ljudem v stiski po načinu, izpeljanem iz socialno-andragoške metode zdravljenja dr. Janeza Ruglja, je na to temo že napisal knjige *Družina na križpotju* ter *Otroci alkoholikov* in *tiranov*. Njegovo najnovejše delo je neke vrste vademekum alkoholizma in alkoholologije, ki to najbrž najbolj razširjeno (socialno) bolezen v Sloveniji (v njej naj bi zanjo obolevalo 200.000 ljudi, s svojci pa naj bi jih bilo prizadetih še vsaj dvakrat toliko) obdela pregledno, strnjeno in sistematično, navede temeljne definicije bolezni, faze razvoja in razkroja alkoholika, primerja družine alkoholikov z normalnimi družinami, v drugem delu pa predstavi način zdravljenja, ki ga (po dr. Ruglju) z uspehom uporablja tudi on sam. > TINA ŠEBENIK

Živi in pusti živeti

Vlasta Nussdorfer

Miš, 2012, t. v., 237 str., 19,99 €

Je delo sploh še vrednota, je prepoved telesnega kaznovanja otrok prava rešitev, kako zaščititi nemočne in še veliko drugega se v triinidesetih kolumnah, zbranih v knjigi *Živi in pusti živeti*, sprašuje nekdanja vrhovna tožilka, pravkar izvoljena varuhinja človekovih pravic in ustanoviteljica dobrodelnega društva Beli obroč Slovenije. Prav deveta obletnica društva je avtorico spodbudila, da je zbrala triinideset besedil – v minulih letih so izhajala na spletnem portalu IUS-INFO – in jih izdala v knjižni obliki. Z globoko rahločutnostjo na eni strani in treznostjo na drugi Nussdorferjeva osvetljuje pereče probleme sodobne družbe, razkriva temne plati naše družbe in si hkrati prizadeva za širjenje pozitivne energije. Bralca poziva, naj o njih razmišlja, v želji, da bi ga spodbudila k spreminjanju sveta na bolje. A ne ostane le pri besedah: z vsakim prodanim izvodom knjige *Živi in pusti živeti* kupec prispeva en evro Belemu obroču Slovenije. > AJDA JANOVSKY

Šola življenja

Bruno Šimleša
prevod: Niki Neubauer
Mladinska knjiga,
2013, pt. v., 210 str., 22,95 €

Ljubeznoslovje

Bruno Šimleša
prevod: Niki Neubauer
Mladinska knjiga,
2012, pt. v., 336 str., 24,94 €

Pri svojih Kristusovih letih se je hrvaški pisatelj priročniške literature s šestimi objavljenimi knjigami naglo zavihtel na vrh lestvice najbolj priljubljenih in prodajanih avtorjev naših sosedov. Duhovnost, ljubezen, partnerski odnosi in osebni razvoj so področja, ki tega diplomiranega sociologa in urednika v zagrebški založbi zanimajo že več kot desetletje. Prvo knjigo (*Sudbina duše*) na to temo so mu objavili že leta 2001, potem je začel voditi predavanja in tečaje, svoje praktične izkušnje iz srečanj z ljudmi pa je popisal v dveh knjigah *Hvala ti ljubavi* (2003) in *Savršenstvo kreacije* (2007). V vmesnem času je objavil tudi zbirko poezije *Osluškujuči podne* (2007). Pri nas se letos predstavlja prvič, in to kar z dvema knjigama sočasno. Navdihujoče misli in številni praktični nasveti v *Šoli življenja* so namenjeni razvijanju zrelega in ljubečega odnosa do samega sebe, da bi si ustvarili bolj polno življenje in ga dihali s celimi pljuči. Knjiga je za tiste, ki želijo izboljšati kakovost svojega tuzemeljskega bivanja, se spremeniti in zapeljati po drugi, srečnejši poti. Smeri in rešitve pa mora najprej vsak seveda poiskati pri sebi. V njegovi najnovejši knjigi, *Ljubeznoslovje*, ki je neke vrste vsebinska nadgradnja *Šole življenja*, pa se za srečo ozira navzven, k odnosom z ljudmi iz našega okolja. V prvi vrsti govori seveda o ljubezni v partnerskih odnosih, potem pa še o družinskih prijateljih, sodelavcih in znancih. Razmišlja o razlikah med zaljubljenostjo in ljubeznijo, o brezpogojni ljubezni, iskrenosti, kompromisih, strasti in srečnih razmerjih. Pripravil pa je tudi zanimiv »mali test kompatibilnosti« in razlage možnih odgovorov. Ja, narava medčloveških odnosov je pač vseobsegajoče področje, ki se ga moramo učiti vsak dan, dokler dihamo, se družimo in ljubimo.. > RENATE RUGELJ

... se spremeniti in
zapeljati po drugi,
srečnejši poti ...

BIBLIJA ZDRAVEGA IN USTVARJALNEGA ŽIVLJENJA!

Dr. Janez Rugelj POT SAMOUREŠNIČEVANJA

• trda vezava • 1216 strani   Cena: 29,80 €

Od dr. Ruglja sem se naučila, da ni pomembno, ali se mi zdi pot pred menoj težka ali lahka, dolga ali kratka, dramatična ali umirjena. Važno je le to, da me pelje tja, kamor hočem priti.   dr. Sanja Rozman

Naročila in nakup: po telefonu 01/520 18 39; e-pošti: bukla-urednistvo@umco.si;
prek spleta: www.bukla.si ali v kateri od boljše založenih knjigarn

DRUGI DEL SVETOVNEGA FENOMENA

Drugi del erotične trilogije Crossfire

STE ŽE
PREBRALI
PRVI DEL?

312 strani, 14 x 20 cm

Cena: 29,95 EUR

VELIKA MEDNARODNA USPEŠNICA
VEČ KOT 5 MILIJONOV PRODANIH IZVODOV V ANGLEŠČINI!

»Pri opisovanju vročih prizorov in spolne privlačnosti je le malokdo kos tej pisateljici.« - Booklist

»Sylvia Day je nesporna kraljica romanov z nežno erotiko. Njene knjige so razkošje, ki si ga zasluži vsaka ženska.« - Teresa Medeiros, avtorica prodajnih uspešnic z lestvice v New York Timesu

Najhitreje do knjige: v knjigarnah
 www.emka.si 080 12 05

Brezmejne pojoče vezi telesa in duha mehiških Majev

Mira Omerzel – Mirit

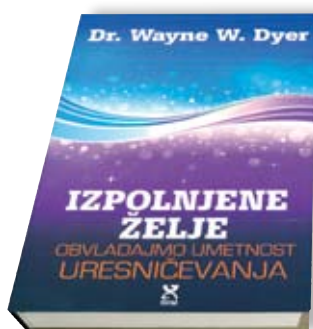
Sventovid, zbirka Kozmična telepatija, 2. knjiga, 1. in 2. del, 2012, m. v., 324 in 406 str., 29 € vsaka

Avtorica te obsežne monografije o Majih (v dveh knjigah), dr. Mira Omerzel - Mirit, je etnomuzikologinja, glasbenica in učiteljica, ki si je naložila izjemno ambiciozen projekt, da bo v devetih knjigah iz svoje zvočno duhovne perspektive obdelala stara ali pa staroselska ljudstva (od starih Egipčanov in

Grkov prek Balijcev in Aboridžinov do starih Slovencev). V prvi knjigi (2011) se je tako posvetila severnoameriškim Indijancem, na predvečer napovedanega konca sveta pa je ob koncu leta 2012 s pričujočim delom, torej z »zvočno« analizo Majev (pa tudi Aztekov in Inkov), njihovih glasbil, njihovih obredov in njihovih besedil itn., lepo pokazala in dokazala, da Maji svojega sveta in časa še zdaleč niso dojemali kot nekaj končnega (v tem smislu tudi kritizira povsem popreproščene interpretacije majevskega življenja, kot ga denimo kaže Gibsonov film *Apokalipto*), saj so bili zavezani nenehnemu in pozornemu obnavljanju kozmičnega in zemeljskega reda. V tem kontekstu so bili podobni drugim starodavnim skupnostim, saj so živeli po izreku »Lak'ech« – vsi smo eno ali jaz sem ti in ti si jaz. V naslednji knjigi pridejo na vrsto sibirski šamani in prazgodovinske modrosti. > SAMO RUGELJ

... so živeli po izreku
»Lak'ech« – vsi smo eno
ali jaz sem ti in ti si jaz.

Izpolnjene želje

Wayne W. Dyer
prevod: Veronika Novak

Gral VE, 2012, m. v., 200 str., 19,90 €

Izpolnjene želje niso le še en priročnik: so zbir znanja mednarodno priznanega avtorja in predavatelja, ki se z raziskovanjem osebne rasti ukvarja že več kot 35 let. Tudi cilj, ki ga pri-

ročnik pomaga doseči, presega običajna navodila tovrstne literature, saj ne nudi konkretnih navodil za doseganje harmonije na področju materialnega, pač pa bralca opremi z vednostjo, kako v sebi prebuditi iskrico Višjega Jaza in na tem trdnem temelju zgraditi življenje, kakršno si želi. Avtor se pri tem opira na starodavne modrosti, najbolj na nauke svetnika Frančiška Asiškega, živečega v 13. stoletju, in na 2500 let stara duhovna besedila starodavnega kitajskega mojstra Lao Zija, ki ju je, kot se čuti iz besedila, nadvse natančno preučil. Recepte za uspešno življenje tako utemeljuje z izpovedmi njunih sledilcev in lastnimi izkušnjami. Knjiga za tiste, ki od življenja želijo nekaj več. > AJDA JANOVSKY

Nismo rojeni za trpljenje

Raffaele Morelli

prevod: Priscila Gulič
Eno, 2012, m. v., 153 str., 19 €

Ljudje se bojimo trpljenja, bojimo se bolečin, mnogi še bolj duševnih kot telesnih. Dobili smo prevod imenitnega dela, ki nam odpira oko, jasni pogled in spodbuja spoznanje, kako iz bolečine: *Nismo rojeni za trpljenje*. Je delo slavnega italijanskega zdravnika, jungovskega psihoterapevta Raffaella Morellija, zagovornika človekove celovitosti, prepletenosti duše in telesa v enosti. Z močjo stroke, pripovedjo zgodb svojih pacientov

in privlačnega načina pripovedovanja kaže vplivanje nevidnega na vidno in uči osvetlitve dušnih senc, ki usmerjajo naša ravnanja. Sporočilo knjige je tako preprosto – in učinkovito, govori moja osebna izkušnja –, da deluje revolucionarno: »Kadar začutimo bolečino, se ji nikar ne izogibajmo, ne potlačimo je in ne spopadajmo se z njo, ampak se ji predajmo. Opazujemo jo, ne da bi jo hoteli pojasniti ali poiskati vzrok zanjo, živimo jo, ne da bi jo hoteli odtegniti in ne da bi se ji upirali, dovolimo ji, da nas premaga, kajti zbledela bo sama, potem ko nam bo predala globok nauk, ki nas bo prerodil in na novo osmisli našo življenje.«

Avtor vodi v odkrivanje poti, po kateri naj iz semena, kar ob rojstvu smo, zrastemo v rastlino, ki je v tem semenu zapisana, narisana. Je naša resnična narava. Nezavedno nam prek sanj, bolečin in trpljenja, prek nenavadnih dogodkov in trenutkov zjasnitve piše pisma in spodbuja – pogosto boleče, strašno, tudi smrtno grozno –, naj vendar postanemo to, kar smo. Morelli rad citira svoje duhovne učitelje, med njimi cesarja in filozofa Marka Avrelija: »Zapomni si, da vse niti vleče skrita stvar v nas: stvar, ki nam daje besede, ki nam daje življenje in ne nazadnje, ki nas dela ljudi.« Pošilja nam ta skrita »stvar« najpomembnejša vprašanja: Kaj želi depresija od mene? Kam me želi peljati? Kaj želi nespečnost, da storim? Kakšne načrte ima moja duša z mano glede na to, da mi pošilja napade panike? itd.

Da bi se prebudili, pridejo boleznine, bolečine, trpljenje. Ker je naš ego blokiral pretok energije, s katero bi avtentično bivali to, kar je v nas položeno, našo resnično, pristno naravo. »Težava je potrebna, saj zažene vitalno energijo, ki jo zaustavlja blokirani jaz,« pravi avtor. Že vzornik Avrelij je vedel, da ima duša milijon rešitev za vsako težavo, ne le tistih dveh ali treh, na katere pomislimo sami in si potem, denimo, zastavljamo takele dileme: Ali naj ga pustim ali ne pustim? Naj zamenjam službo ali ne? Tuhtanje in nenehno premlevanje enega in istega nas ne bo peljalo iz težav. Nas bo pa zato duša prek simbolov v obliki bolezenskih simptomov in duševnih bolečin peljala tja, kamor hoče naše seme, da bi zraslo v svojo rastlino. Morellijevo napotilo je: Samo opazuj in ne popravlja! Kajti simptomi so klic bogov in tvoja naloga je videti jih, gledati jih, jih opazovati. Potem se bo zgodilo, kar se ima zgoditi. Vitalna energija je brezmejna in dvigne nas, kadar mislimo, da ležimo mrtvi v prepadu trpljenja. Kadar je žalost najbolj globoka, če ji le dovolimo, da nas objame in imamo pogum potopiti se na njeno dno, takrat bomo uzrli svetlobo znotraj, luč, ki nas bo ožarila za nov, svež dan. »Bolečina duše torej vznikne zato, ker rojevamo novega sebe. Če ga sprejmemo, postanemo nov človek.«

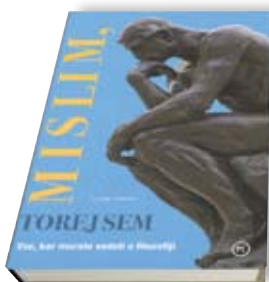
Krasna je Morellijeva knjiga *Nismo rojeni za trpljenje*! O njej in fascinantnem delu Alejandra Jodorowskega *Psihomagija* se bomo pogovarjali v kavarni Union na večeru Beremo z Manco Košir v četrtek, 14. februarja, ob 19. uri. Priručno vabljeni.

Mislím, torej sem

Lesley Levene

prevod: Lana Gaber

Mladinska knjiga, 2013, t. v., 184 str., 19,95 €

Odkar obstajajo pisni dokumenti, si ljudje prizadevajo razumeti svet in svojo vlogo v njem. Pričujoča priročniška knjiga na razumljiv in kompakten način opisuje razvoj raznih filozofskih idej skozi tisočletja in stoletja ter predstavlja posamezne mislece v njihovem zgodovinskem in družbenem okolju. Tako na hitro pokukamo v življenje in delo pred-sokratikov (Anaksimander, Pitagora, Heraklit itn.) in grških težkokategorikov (Sokrat, Platon in Aristotel), opevanih Rimljanov (Seneka), kristjanov (Sv. Avguštin), vsestranskih renesančnikov (Machiavelli), razumnikov (Descartes, Spinoza), predstavnikov razsvetljenstva (Kant) ter se približamo filozofom 19. stoletja (Hegel, Marx, Nietzsche) in sodobnikom (Heidegger, Foucault, Derrida). Na koncu je še slovarček raznih -izmov in -ologij, pa tudi vprašalnik za končni preizkus vašega znanja iz filozofije. > RENATE RUGELJ

filozofskih idej skozi tisočletja in stoletja ter predstavlja posamezne mislece v njihovem zgodovinskem in družbenem okolju. Tako na hitro pokukamo v življenje in delo pred-sokratikov (Anaksimander, Pitagora, Heraklit itn.) in grških težkokategorikov (Sokrat, Platon in Aristotel), opevanih Rimljanov (Seneka), kristjanov (Sv. Avguštin), vsestranskih renesančnikov (Machiavelli), razumnikov (Descartes, Spinoza), predstavnikov razsvetljenstva (Kant) ter se približamo filozofom 19. stoletja (Hegel, Marx, Nietzsche) in sodobnikom (Heidegger, Foucault, Derrida). Na koncu je še slovarček raznih -izmov in -ologij, pa tudi vprašalnik za končni preizkus vašega znanja iz filozofije. > RENATE RUGELJ

Sranje!

Ampak če se sekiraš, ne bo nič bolje.

prevod: Boštjan Gorenc

Mladinska knjiga, 2013, t. v., 152 str., 14,95 €

Jeseni bo pet let, odkar nam je neki angleški predavatelj na založniškem kongresu, ko se je že čutila kriza, razdelil rdeče knjižice z naslovom *Keep Calm and Carry on* (*Ostanite mirni in kar lepo naprej*), zbirko motivacijskih rekel, s katerimi si lahko dajete duška v slabih trenutkih (reklo je bilo sicer uporabljeno na angleškem propagandnem plakatu za dvig morale pred drugo svetovno vojno). Pozneje je izšlo še kar nekaj nadaljevanj te knjige in pet let kasneje, ko se kriza iz naših krajev še ni poslovila, smo dobili eno od njih, darilno izdajo, ki vam nedvomno dvigne energijo. Nekaj izrekov za pokušino: »Če že mora priti do težav, naj se zgodijo v mojem času, da bo moj otrok živel v miru.« (Thomas Paine) »Težave krepijo duha, kakor delo krepi telo.« (Seneka) »Vzemite na primer poštno znamko ... uspeh si zagotavlja s tem, da se drži ene same stvari, dokler ne doseže cilja.« (Josh Billings) Izreki, ki bodo preživeli tudi to našo krizo. > SAMO RUGELJ

Jaz sem premaknil tvoj sir

Deepak Malhotra

prevod: Jasna Bevk

Mladinska knjiga, 2013, t. v., 107 str., 19,95 €

Sir kot metafora iskanja tistega, kar si v življenju želimo, pa naj bo to zdravje, denar, boljša služba ali kaj drugega, se v naslovu te knjige seveda ne pojavijo naključno, pač pa kot očitni odgovor in dopolnilo uspešnice Spencerja Johnsona *Kje je moj sir?* (Tuma, 2000). Vendar z veliko razliko. Male miške se v iskanju sira ne sprijaznijo z omejitvami labirinta (kot so se Vohko, Brzi, Hmko in Hohko), pač pa podjetno vzamejo usodo v svoje roke in pogumno spremenijo okolje, v katerem delujejo. Podajte se na pustolovščino z Maksom, Zedom in Velikim in premaknite ovire, ki vam jih postavljajo drugi. Avtor nagovarja k novemu načinu razmišljanja, saj gotovo nihče noče živeti kot miši v tujem labirintu. Na koncu zgodbe so dodana vprašanja za razmišljanje na osebni ravni, za pogovor v skupinah in v vašem podjetju, pa tudi nasveti za pedagoški kader in vodstvene delavce. > RENATE RUGELJ

France Stele

TRIGLAV OČAK IN VARUH

THE MIGHTY GUARDIAN OF SLOVENIA

Monografija *Triglav, očak in varuh* predstavlja najvišjo slovensko goro: simbol slovenstva, planinski izziv in biser narave. Fotograf France Stele je Triglav v njegovi mogočnosti in detajlih ovekovečil v različnih letnih časih, pisec spremne besede Peter Skoberne pa ga je predstavil v spominih, doživetjih, zgodovini in – izpovedih, tako kot Triglav doživljajo tisti, ki se jim pot, srce in pogled venomer obračajo k njemu.

Naročila in informacije:
Družina d. o. o., Krekov trg 1, Ljubljana
tel.: 01/360-28-28, www.druzina.si

Psi

Paul McGreevy

prevod: Boštjan Vidic

Tehniška založba Slovenije, 2013, t. v., 240 str., 36,99 €

Najsi ste ga imeli za družbo kot otrok ali ste ga občudovali pri sosedih, mogoče je preganjal poštarja ali ste ga videli, kako je pomagal slepemu prečkati cesto, vsak ima v svojem spominu vsaj enega pasjega lepotca, ki mu vzbuja

pozitivne asociacije. Ko začneš obračati liste tega obširnega in slikovitega priročnika, zlahka ugotoviš, da psi niso zaman imenovani človekov najboljši prijatelj. Ko pa gre za nakup in izbiro psa, je potreben resen premislek in udeležba vseh članov družine. V izvrstnem priročniku, narejenem po enakem konceptu kot Konji, ki so že izšli, je predstavljenih več kot 160 pasem, pred odločitvijo pa si morate najprej odgovoriti na dve vprašanji: kakšnega psi si želite in kaj mu lahko nudite. Pri vsaki pasmi je ob bogatem slikovnem gradivu natančno razloženo, od kod pes izvira, kakšen značaj ima, kakšno nego potrebuje, koliko razgibanja je primerno zanj, kako se obnese v družbi otrok, kakšen je kot čuvaj doma, dodanih pa je še mnogo uporabnih nasvetov. > RENATE RUGELJ

**Izvor in značilnosti
več kot 160 pasem
z vsega sveta**

Ptice

Angelika Lang

prevod: Petra Piber

Mladinska knjiga, Narava na dlani,

2012, m. v., 253 str., 22,95 €

Za profesionalno opazovanje in prepoznavanje različnih vrst ptic je potreben dolgoten študij, ki ga spremlja veliko vaje, za vsakdanje ljubiteljske sprehode po naravi pa zadostuje preprost vodnik po svetu ptic. V zbirki Narava na dlani smo do zdaj dobili vodnike, ki pomagajo pri odkrivanju cvetlic, dreves, divjih zelišč in gob. Pričujoči izbor najpogostejših ptičjih vrst prinaša poleg bioloških razločevalnih podatkov (videz ptice, bivališče, barve perja, velikost, oglašanje itd.) tudi fotografsko estetiko, s katero vam bodo pernati lepotci še veliko bližje. > RENATE RUGELJ

Sonaravni vrt na strehi

Gojko Stanič

G. Stanič – svetovanje,

2012, t. v., 116 str., 25,50 €

Praktične rešitve za urbano vrtnarjenje so namenjene vsem tistim, ki živijo v mestih in nimajo dovolj prostora za klasični vrt. Avtor, ki ima že 18 let vrt na strehi svoje večstanovajske hiše, v priročniku piše o svojih izkušnjah in podaja celo vrsto praktičnih nasvetov, objavljenih pa je tudi več prispevkov drugih strokovnjakov in ljubiteljskih vrtničarjev. V knjigi so poleg številnih skic in slik tudi uporabne informacije o samooskrbi z zdravim svežim sadjem, jagodičjem in zelenjavo. Za začetek potrebujete dobro voljo, malo orodja in to knjigo! > RENATE RUGELJ

Pasemski kunci

Tomaž Klinar

Narava,

2012, m. v., 264 str., 24,90 €

Po več kot četrto stoletja smo dobili novo slovensko knjigo o kuncih, kate-re avtor, Tomaž Klinar ml. s Hrušice, se z gojenem kuncev, fazanov, pasemskih kokoši in golobov ukvarja že vse svoje življenje. V obsežnem in slikovno bogatem priročniku, ki je namenjen tako profesionalnim kot ljubiteljskim gojiteljem kuncev, je natančno opisanih več kot 70 pasem in vse njihove posebnosti. Med velikimi in srednjimi pasmami med drugim srečamo priljubljene ovnače, srebrece, činčile, dunajčane, kalifornijce pa seveda tudi edino avtohtono kunčjo pasmo slovenski kunec, med malimi pasmami so poleg pogostih opisane tudi nekatere zelo redke pasme (separator, brezovec, rus itn.) in take, ki jih v Sloveniji trenutno ne gojijo (kuna, risovec itn.). Zadnja leta je v največjem porastu skupina obarvanih pritlikavcev, ki so svoj prostor našli v številnih stanovanjih in predstavljajo novo skupino hišnih ljubljencev. Temeljito delo, ki je zapolnilo vrzel na tem področju. > RENATE RUGELJ

Ali vaš konj zna ...?

Cherry Hill

prevod: Urška Markelj

Tehniška založba Slovenije,

2012, m. v., 179 str., 23,99 €

Konji so čudovite živali, poudarja Cherry Hill, mednarodno priznana inštruktorica in učiteljica jahanja ter sodnica v več ameriških rejskih organizacijah. V novem priročniku – v slovenščino je prevedena še knjiga Če bi konji govorili – avtorica številnih uspešnic o konjih razkriva, kako vzpostaviti pristen odnos z živaljo ter ji tako pomagati, da pre-maga strah pred človekovim dotikom in razvije zaupanje do jezdeca. Knjiga je namenjena predvsem tistim, ki se ukvarjajo ali se nameravajo ukvarjati z ježo, a ponuja zanimivo branje tudi drugim ljubiteljem živali: razgalja namreč kompleksnost živalskega notranjega življenja, ki jo človek vse prepogosto prezre. > AJDA JANOVSKY

Cvetoča pomlad

Matjaž Mastnak

Miš, zbirka Od cvetane do živane,

2012, m. v., 192 str., 21,95 €

Eden vidnejših domačih botanikov, ki je svojo poklicno pot posvetil izobraževalnemu delu, vrtnarstvu in rastlinam, je tudi avtor priročnikov o tulipanih, vrtnicah, rastlinah v Arbo-retumu in različnih strokovnih monografij o varstvu narave ter šolskih učbenikov. V najnovejšem poljudnem priročniku je v petdesetih poglavjih zbral in predstavil samonikle cvetlice, ki jih vidimo cveteti od konca zime naprej. Za vse, ki med sprehodi po naravi radovedno opazujete svet okoli sebe, je vsaki rastlini pridan še veliko uporabnih podatkov in zgodb. Tako lahko izvemo, kakšne so zdravilne lastnosti lapuha in kje ga najdemo, zakaj so stari Rimljani uporabljali teloh, kako je Napoleon nabiral vijolice za svojo prvo ženo in še marsikaj res zanimivega. Lepo oblikovan in s fotografskim materialom obogaten priročnik je prišel v več kot primernem času, saj je pomlad pred vrati. Naj bo cvetoča! > RENATE RUGELJ

Slovenija in njene pokrajine

Jurij Senegačnik

fotografije: Jurij Senegačnik ... [et al.]

ilustracije: Gregor Markelj

Modrijan, 2012, t. v., 472 str., 39,90 €

Geografska monografija o naši državi, ki ne skriva, da črpa iz geografskih učbenikov za osnovno in srednjo šolo, je hkrati knjiga, ki didaktično usmerjenost pedagoških publikacij presega in nadgrajuje. V prvem poglavju se knjiga posveti naravnogeografskim osnovam Slovenije, od lege, njenega stika na različnih evropskih naravnih enotah, stičišča jezikovnih in kulturnih vplivov, raznovrstne umestitve v kontekst Evropske unije (po velikosti, prebivalstvu BDP-ju itn.) prek kamninske sestave (vrste, starosti kamnin), geološkega razvoja Slovenije (in kako se ta odraža v reliefni podobi Slovenije), različnih tipov podnebja pri nas (temperature, padavine zračni tlak, vetrovi itn.) do pestrosti prsti in rastlinstva (gozdnatosti in biotske raznolikosti) in vodnih virov, skupaj s slovenskim morjem. Drugo poglavje je posvečeno družbenogeografskim značilnostim, od značilnosti našega prebivalstva prek preobrazbe naših naselij do vloge kmetijstva in gozdarstva v našem gospodarstvu, pomenu drugih industrij, povezanih z naravnimi danostmi za Slovenijo (rudarstvo, energetika, turizem). V nadaljevanju pa se knjiga, ob problematiziranju členitve Slovenije na pokrajine, posveti vsaki od njenih pokrajin (alpske, predalpske, dinarskokraške, obsredozemske, obpanonske, slovensko zamejstvo) in jih še posebej obdela v naravno- in družbenogeografskem kontekstu. Prvovrstno občubeniško gradivo za geologijo in geografijo in dokaz, da so tematski zemljevidi ob ustreznih obdelavi lahko izjemno zanimivi.

Triglav: Očak in varuh

The Mighty Guardian of Slovenia

France Stele

prevod: Cvetka Kham, Milan Vinčec

Družina, 2012, t. v., 214 str., 39 €

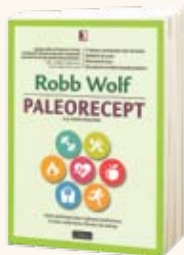

Hja, monografija, ki ji slovenski planinec res težko reče ne. Triglav, gora in simbol, je v tej knjigi očak in varuh. V izvrstnem uvodnem dvojezičnem, slovensko-angleškem, besedilu nam publicist in predavatelj Peter Skoberne poda zgodovinsko-naravoslovni, pa tudi osebni portret Triglava (ne preskočite ga, kljub vabljivim fotografijam v nadaljevanju) in osvetli nekatere moze v povezavi z njim. Ne nadkriljiv ostaja Jakob Aljaž, ki je v svojem času opažal naglo prodiranje nemštva v gore, zato je kupil vrh Triglava za goldinar, potem pa

Triglav ovekovečen iz vseh perspektiv.

si zastavil vizionarski načrt: postaviti stolp nanj, poleg tega pa postaviti kočii na Kredarici (za pet goldinarjev je kupil tudi ves vrh, kjer stoji ta kočia) in v Vratih ter speljati pot, ki ju bo povezovala; s pomočjo Slovenskega planinskega društva je vse to tudi uresničil. V drugem delu knjige pa fotograf Franci Stele Triglav ovekoveči iz vseh perspektiv, najprej njegove doline in pogled nanj iz različnih vrhov, vmes nam nastavlja detajle, denimo razne cvetlice in živali pa potoke in slapove, ki bi jih (morda) srečali ob poti nanj, potem pa nas po poteh vabi vse više v njegova nedrja, nas pripelje do Kredarice, se povzpne na vrh in spusti na Planiko, pa še naprej na Krmo in okoliške planine, obdela Sedmera jezera, razkaže razgled nanj z Bohinjskih planin, pokaže njegov zimski videz, vse skupaj pa sklene še s svojim besedilom, v katerem Triglavu zapiše svoje posvetilo. Ja, letos bom šel spet gor!

PREOBRAZBA DUHA IN TELESA

Robb Wolf: PALEORECEPT

Način prehranjevanja in gibanja prednamcev, ki lahko modernemu človeku reši zdravje.

392 str., cena 28,90 € (mehka)

Ana Gradišnik: Z UŽITKOM UŽITA: SLADICA BREZ ŽITA

Z brezglutenskimi deserti nad pogubne alergije.

80 str., cena 16,90 € (mehka)

Samo Rugelj: DELAJ, TECI, ŽIVI

Zgodba o ljubiteljskem tekaču, ki se po dvajsetih letih sedenja odloči (spet) preteči maraton

219 str., cena 16,90 € (mehka)

»Veliki tekaški roman.« – Boštjan Videmšek (Sobotna priloga Dela)

TEMELJNE FILMSKE KNJIGE

1001 FILM: NAJBOLJŠI FILMI VSEH ČASOV

Od Potovanja na Luno (1902) do Umetnika (2011)

• 960 str. • cena 49,90 € (trda)
• barvne fotografije

David Bordwell: PRIPOVED V IGRANEM FILMU*

Kako filmi pripovedujejo svojo zgodbo

• 447 str. • cena 24,90 € (mehka)
• 39,90 € (trda)

FILMOGRAFIJA SLOVENSkih CELOVEČERNIH FILMOV 1931–2010*

Integralna dvojezična izdaja

873 str. • cena 49,90 € (trda)

*Knjigi sta izšli v sodelovanju s Slovensko kinoteko.

ZA VEČ FILMSKIH KNJIG POGLEJTE NA WWW.BUKLA.SI!

17-dnevna dieta

Prehranski načrt za hitre rezultate

Dr. Mike Moreno

prevod: Nataša Müller

Mladinska knjiga, Za zdravo življenje,

2013, m. v., 259 str., 24,94 €

V poplavi najrazličnejših diet, ki obljublja osupljive rezultate v kar se da kratkem času, se je težko znati, zato je priročnik izpod peresa splošnega osebnega zdravnika dobrodošla novost. Metoda hujšanja, ki jo ponuja dr. Mike Moreno, temelji na znanstvenih dognanjih: ponuja navodila, kako shujšati ne le hitro, samo v 17 dneh, pač pa tudi zdravo. Osnova diete je spodbujanje pravega delovanja presnove s pomočjo primernih kombinacij pustih beljakovin, zelenjave, nekaterih vrst sadja, določenih vrst ogljikovih hidratov, probiotikov in dobrih maščob. Knjigo odlikujejo tudi številni zanimivi podatki, kot so navodila, kako v okvirih dietne hrane omiliti predmenstrualni sindrom. > AJDA JANOVSKY

Jej in teci

Scott Jurek

prevod: Jerca Poznič

Ciceron, 2012, m. v., 232 str., 24,96 €

Novo leto je priložnost za zaobljube in uresničevanje novih ciljev in vztrajnostni tek na daljše razdalje je, kot lahko za lani potrdi tudi zgoraj podpisani, morda lahko ena od njih. Scott Jurek (1973) je ameriški ultratekač češkega rodu, ki je med drugim nekajkrat zmagal tudi na grškem spartathlonu (tega se je predlani udeležila tudi naša neustrahna ultratekačica in vrtnarica Ruth Podgornik Reš, ki jo je med minulimi prazniki na eni njenih poti usodno zasul plaz pod Triglavom), lani pa so njegove tekaške dogodivščine izšle popisane v knjigi. Jurek, ki se prehranjuje kot vegan, nas v svojem iskrenem in premočrtnem slogu seznanja s ključnimi poudarki svoje tekaške kariere prek posameznih, večinoma ameriških tekem, ki jih tudi zgodovinsko kontekstualizira z dosežki drugih tekačev in z vzponi in padci na samotni tekaški poti ultraša. Ta se zaveda, da je tek včasih tudi beg, čeprav pa se z njim ne uspe ozdraviti notranjih bolečin, nam lahko pomaga pri postopnem notranjem spreminjanju. > SAMO RUGELJ

Montignacova metoda v teoriji in praksi

Michel Montignac

prevod: Marjeta Novak Kajzer

Mladinska knjiga,

2013, m. v., 249 str., 27,95 €

Priljubljeni prehranski guru, Michel Montignac, ki že dolga leta ponuja zdrave načine uravnavanja telesne teže, je tokrat še posebej mislil na ženske. Saj nas ženske menda bolj skrbi estetski videz in tudi kilogrami se z leti hitreje nabirajo. Njegovi praktični pristopi, prijazni zdravju in denarnici prinašajo konkretne napotke in nasvete za vsa življenjska obdobja ženske, od pubertetnice, preko materinstva, menopavze do tretjega življenjskega obdobja. Predstavljenih je več tedenskih jedilnikov z razlago in mnogo doslej neobjavljenih receptov z nizkim glikemičnim indeksom. Da bi (p)ostale zdrave, vitke in mladostne. > RENATE RUGELJ

Hitrejša branja – boljše razumevanje

Wolfgang Schmitz

prevod: Dora Debeljak

Avrora, 2012, m. v., 248 str., 19,99 €

Branje ne predstavlja vedno užitka, saj se v šoli, med študijem in pozneje v službi pogosto srečujemo s takšnim ali drugačnim pisnim gradivom, ki ga je treba prebrati čim hitreje, čim bolj učinkovito in prebrano ne le dobro razumeti, marveč tudi izluščiti bistvo. Trener hitrega branja Wolfgang Schmitz s soavtorjema v pričujoči uspešnici, ki je namenjena tako dobrim kot slabim ter tudi ciljnim bralcem (menedžerjem, znanstvenikom, študentom, učiteljem), preprosto in učinkovito najprej teoretično in nato še s praktičnimi vajami razloži učinkovite metode hitrega branja. Obstajajo namreč različni načini branja nezahtevnih in zahtevnih besedil, bralnih tehnik, kadar moramo izluščiti le bistvo besedila (*scanning* in *skimming*) ali pa ga usvojiti skoraj v celoti. Schmitz ob tem opozori na glavne napake, ki jih delamo ob branju, pojasni, kako obdržimo koncentracijo in zakaj so za učinkovito branje potrebni stalni odmori. Povprečni bralec prebere 200 besed na minuto, ob upoštevanju teh bralnih tehnik pa naj bi pri branju »pospešili« kar na skoraj 1000 besed v minuti. > KRISTINA SLUGA

Eko darila

Karmen Gostinčar

fotografije: Petra Kavšek

Kmečki glas,

2013, m. v., 180 str., 12,50 €

Vonj po vrtnici vedno ostane tudi na roki, ki jo podarja, pravi misel. In res je – ko obdarujemo, razveselimo sebe in drugega. Še posebej, če darilo ustvarimo sami, saj s tem podarimo tudi del sebe, svojega razmišljanja, ustvarjalnosti in izvirnosti. Tako v poklon vpletemo svojo ljubezen in misel na tistega, ki mu je darilo namenjeno. In če je za nameček darilo še ekološko, je veselje neizogibno. V knjigi je zbranih skoraj sto receptov naravnih tridih in tekočih mil, krem, losjonov, mazil ... s spremljajočimi fotografijami. Zadnji del knjige je namenjen dobremu počutju v zavetju toplega doma.

Kruh

Bernd Armbrust

prevod: Katja Jenčič

fotografije: Julia Hoersch

Narava,

2012, t. v., 168 str., 22,90 €

Človeku, s katerim lomimo kruh, naklonimo prijateljstvo in zaupanje ... je v spremni besedi zapisal dolgoletni pekovski mojster, ki že tretjo generacijo vodi eno najboljših pekarn v Nemčiji. Svoje znanje in zamisli je najprej strnil v deset temeljnih spoznanj, ki razkrijejo bistvene sestavine vsakega kruha, načine pravega vzhajanja, tehtanja, gnetenja (Kdor gnete ta zmaga!), počivanja, oblikovanja in še druge male skrivnosti za dobro peko. Od osnovnih receptov za klasičen kruh, kmečki hlebec, do sladkih, zrnatih, prefinjenih in čisto posebnih kruhkov vas vodijo čudovite fotografije, lepo razloženi postopki in uporabni namigi. > RENATE RUGELJ

Sosedi pišejo ... mesto bere

Projekt Mestne knjižnice Ljubljana za spodbujanje branja odraslih
Od 3. decembra 2012 do 31. aprila 2013
mesto.bere@mkj.si; www.mkj.si

»Danes pa se norost v svetu mladih vse pogosteje odeva v oblačila hladnosti in racionalnosti, čisto ničesar ne pokaže, izbruhne pa takrat, ko najmanj pričakujemo, slutimo ali niti od daleč ne posumimo.«
(Galimberti, U.: *Grozljivi gost: nihilizem in mladi*, Modrijan, 2010)

Knjiga italijanskega filozofa Umberta Galimbertija je le eno izmed izbranih del, ki jih priporočamo v letošnjem bralnem projektu za odrasle Sosedi pišejo ... Mesto bere. Knjiga o mladih, ki se v puščavi nesmiselnosti našega časa ne počutijo dobro. In v kateri avtor ugotavlja, da se življenje mladim ne zdi brez smisla zato, ker bi bilo polno trpljenja, ampak nasprotno: zdi se jim neznosno, ker je brez smisla. Delo, ki bi ga morali obvezno prebrati tako starši kot tudi učitelji in vzgojitelji.

Letošnji bralni projekt Sosedi pišejo ... Mesto bere je posvečen literarni ustvarjalnosti sosednjih dežel. Pripravili smo obširen priporočilni seznam literature, ki ponuja v branje tudi avtorje in zvrste, po katerih bi bralci nemara redkeje segali. Poleg zanimivih del slovenskih in že omenjenih italijanskih avtorjev boste lahko odkrivali dela avstrijskih, madžarskih in hrvaških pisateljev in pesnikov. V seznam nismo vklju-

čili le poezije in proze, temveč tudi literaturo z drugih strokovnih področij, kot so psihologija, etika in celo meteorologija. K branju pa želimo privabiti tiste odrasle, ki morda ne berejo več ali berejo manj, in predvsem tiste, ki se pustijo presenetiti in želijo odkriti kakovostna, a morda spregledana avtorska dela, ter jih spodbuditi k pisanju refleksij o prebranem.

In kako dobro poznate literaturo naših sosedov?

Po navadi ravno o tistih, ki so nam najbližje, vemo najmanj. V knjižnici ugotavljamo, da so mnoga vrhunska literarna dela, ki nastajajo v naši soseščini, prezrta, premalo poznana in cenjena. Verjamemo, da z boljšim poznavanjem literature naših sosedov lahko bolje spoznamo način življenja, vrednote in kulturo narodov, s katerimi sobivamo v tem delu Evrope.

Branje literature različnih žanrov pa spremlja še vrsta drugih dogodkov v naših knjižnicah: pogovorni večeri z avtorji, literarna srečanja, bralni krožki, delavnice kreativnega pisanja in hitrega branja ter tematski večeri predstavitve literatur posameznih držav. Dogodki so brezplačni in potekajo v različnih knjižnicah.

Ali bi sodelovali?

V vseh knjižnicah so pripravljene koticke s seznamom in izbrano literaturo. Med njimi lahko izberete pet literarnih del, jih preberete ter zapišete mnenja o njih na obrazcu zgibanke, ki jo vrnete v knjižnico. Lahko jo prinesete osebno ali pošljete po pošti. Sodelovati pa je možno tudi prek spleta. Na domači strani Mestne knjižnice Ljubljana je na voljo seznam del z vsebinskim opisom ter obrazec za spletno pošiljanje mnenj o prebranih knjigah. Knjige lahko izbirate in rezervirate tudi od doma. Vsi sodelujoči bodo za branje tudi nagrajeni.

Pridružite se mestu, ki bere!

Tudi izšlo s podporo JAK

Denar in življenje

Jacques Le Goff
prevod: Gregor Moder
Sophia, zbirka Refleksija,
2012, m. v., 130 str., 15,80 €, JAK

V srednjem veku se je skozi težnjo po nepridobitnem, v druge vrednote usmerjenem življenju, ki vodi k odrešenju, po eni strani vodila križarska vojna zoper oderuhe, na drugi pa se je počasi vzpostavljala kapitalizem, ki je seveda temeljil na vzponu bogatašev. Le Goff (1924), klasični raziskovalec srednjega veka (v slovenščini imamo kar nekaj njegovih knjig) in urednik zbirke *Delajmo Evropo*, v pričujoči monografiji dokazuje, da je v srednjem veku potem prišlo do združitve teh vrednot, ki so bile podlaga za sedanjo pridobitništvo kot osnovo za dobro življenje. > SAMO RUGELJ

V deželi nebesnega zmaja

Ralf Čepak Mencin
/*cf, zbirka Varia,
2012, m. c., 296 str., 21 €, JAK

Avtor, kustos za Azijo, Avstralijo in Oceanijo v Slovenskem etnografskem muzeju, je v tej monografiji obdelal tri in pol stoletja stikov med Slovenci in Kitajsko. Od naših misijonarjev na Kitajskem, preko diplomatov in popotnikov (recimo Žiga Herbenstein in Alma Karlin), kitajskih umetnikov pri nas (Wang Hu-iqin), slovenskih novinarjev, ki »pokrivajo« Kitajsko (recimo Zorana Baković, ki o njej piše za *Delo* že četrto stoletje), razvoja kitajskih študijev v Sloveniji, kulturnih in znanstvenih ter političnih in gospodarskih odnosov med Kitajsko in Slovenijo pa vse do kitajskih restavracij, ki smo jih začeli dobivati po letu 1990. > SAMO RUGELJ

KNJIŽNE NOVOSTI ZALOŽBE UMCO

Marcel Štefančič, jr.: ZAKAJ SI ŽIVLJENJE ZASLUŽI, DA GA IZGUBIMO

Kaj nam lahko prejšnje stoletje pove o tem tisočletju – izbrani eseji

223 str., cena 19,90 € (mehka)

Miran Pustoslemšek: POČASI, POČASI

Zapisi za bodoče arheologe zdrave pameti (Kolumne 2008–2012)

220 str., cena 19,90 € (mehka)

Dan Ariely: (POŠTENA) RESNICA O NEPOŠTENOSTI

Kako lažemo vsem – še posebej sebi.

266 str., cena 24,90 € (mehka)

Naročila: • po e-pošti: bukla-urednistvo@umco.si
• po telefonu: 01/520 18 39 • na spletni strani www.bukla.si

UMCO

UMCO, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
KNJIGE ZALOŽBE UMCO SO NA VOLJO TUDI V VSEH BOLJE
ZALOŽENIH KNJIGARNAH!

»Okrajšani klasiki – nasilje nad literaturo ali motivacija za branje?« je bila naslovljena prva v nizu Strokovnih sred v letu 2013, ki jih v Mestni knjižnici Ljubljana pripravlja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo. Potekala je 9. januarja 2013 v Knjižnici Otona Župančiča.

RUBRIKO PRIPRAVLJA:

Ida Mlakar

Kaj je kakovostna literarna priredba za otroke in mladino?

Okrogla miza na temo priredb je bila zasnovana kot nadaljevanje debatne kavarne z 28. Slovenskega knjižnega sejma, ki jo je z enakim naslovom organizirala založba Miš. Pri pretresu te raznorodne in večplastne problematike so na tokratnem pogovoru sodelovali:

Iztok Ilich (urednik in založnik), Schwennerjev nagajenec za leto 2012, mag. Tilka Jamnik (predsednica Slovenske sekcije IBBY), Miha Mohor (književni didaktik), dr. Veronika Rot Gabrovec (Filozofska fakulteta v Ljubljani, Odd. za anglistiko in amerikanistiko), dr. Igor Saksida (Pedagoška fakulteta v Ljubljani in Kopru, Odd. za razredni pouk), Zarika Snaj Verbovšek (urednica založbe Didakta), Petra Tomše (urednica založbe Miš) in mag. Darja Lavrenčič Vrabec, vodja Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo Mestne knjižnice Ljubljana.

V uvodni predstavitvi je mag. Darja Lavrenčič Vrabec odprla nekaj ključnih vprašanj, ki jih je v svoji predstavitvi problematike zapisala Pionirska. Ta ugotavlja, da ustrezne in natančne tipologije priredb razen nekaj poskusov, ki segajo že v sedemdeseta leta in osemdeseta leta preteklega stoletja (dr. Marjana Kobe, Saša Vegri), ter nekaj diplomskih nalog, ki problematizirajo zlasti prenos literarnih besedil v drug (npr. filmski) medij, v teoriji mladinske književnosti pravzaprav ni.

Pionirska je problematiko priredb predstavila s treh zornih kotov: s teoretičnega, ki odpira vprašanje o razliki med priredbo in predelavo, z vidika avtorstva, ob katerem se postavlja zlasti problematika izvirnika, prevoda in medbesedilnosti, ter z vidika namena, ki se kaže v problematiki skrajšav ali poenostavitve, zlasti za posebne potrebe, kot sta učenje tujega jezika ali pouka književnosti, včasih tudi kot pomoč manj motiviranim ali na različne načine bralno oviranim bralcem.

Mogoče je manj ozaveščena informacija, da je priredba med mlade bralce v različnih oblikah stopila že konec 19. stoletja. Takšna je med drugim *Odiseja* v priredbi cesarsko-kraljevega profesorja Andreja Kraglja iz Gorice (1894). Mnoge poznejše priredbe so nastale tudi zara-

di različnih političnih ali ideoloških razlogov ali uredniškega prirejanja starejših izdaj.

V nadaljevanju so povabljeni strokovnjaki odprli svoje poglede na problem prirejanja. Vsi so se strinjali, da priredbe ni mogoče primerjati z izvirnikom in da takšno početje tudi ni smiselno, ker ni v korist prirejenega besedila. Izpostavili so dejstvo, da se je prirejanja treba lotiti nadvse spoštljivo in premišljeno (Iztok Ilich), da pa je ob branju priredb treba opozarjati na izvirno besedilo in se zavzemati za kakovostno prirejanje (mag. Tilka Jamnik). Priredba oziroma skrajšava je posebna literarna oblika, ki jo je težko primerjati z izvirnikom, je opozoril Miha Mohor, dr. Veronika Rot Gabrovec pa je bila mnenja, da je za stopenjsko učenje tujega jezika primerno uporabljati tudi prirejena besedila, a s premislekom komu, kdaj in zakaj. Priredbe so lahko učinkovita bralna motivacija, ki jih ni treba kar povprek preganjati, saj dobra priredba utira pot k izvirniku, je bil mnenja dr. Igor Saksida.

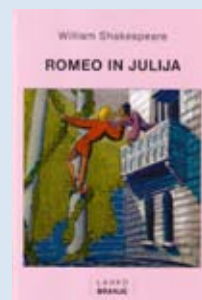
Odgovornosti prirejanja in spoštljivosti do izvirnika se je dotaknila Zarika Snaj Verbovšek, v sklepnem delu pa je Petra Tomše predstavila nov didaktični projekt, s katerim se je založba Miš

lotila prirejanja klasikov za otroke z naslovom *Prve prave*.

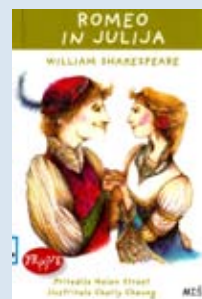
O naštetih vidikih prirejanja klasičnih besedil za otroke in mladino se da poglobljeno razmišljati tudi ob štirih v preteklem letu izdanih priredbah dramskega besedila W. Shakespeara *Romeo in Julija*. Ob njih lahko opazujemo, kako je skrajšava ali predelava v funkciji šolskega ali prostoračasne branja, razbiramo odnos med izvirnikom in priredbo, se sprašujemo o vlogi avtorja, prevajalca, prireditelja, o vlogi didaktičnega ali literarnozgodovinskega aparata, opomb in vprašanj za bralce, in ugotavljamo za kakšno rabo ali namen se je priredba bolj ali manj uspešno posrečila.

Povabljeni strokovnjaki so se vsi po vrsti strinjali, da mora biti priredba klasičnih avtorjev za otroke in mladino najprej kakovostna. No, in prav vprašanjem o kriterijih za kakovostno priredbo bo, kot kaže, treba nameniti še kakšno strokovno debato.

SHAKESPEARE, William: *Romeo in Julija*: lahko branje. Prevedla in priredila [za lahko branje] Tatjana Knapp. Ilustriral Ciril Horjak. Slovenj Gradec: Zavod Risa, Center za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje, 2012. (Zbirka Velike zgodbe).

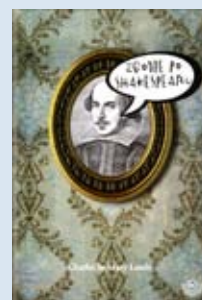
SHAKESPEARE, William: *Romeo in Julija*. Priredila Helen Street. Ilustrirala Charly Cheung. Prevedla Meta Osredkar. Dob pri Domžalah: Miš, 2012. (Zbirka Prve prave).

HULPACH, Vladimir: *Zgodbe iz Shakespeareja*. Prevedla Nives Vidrih. Odlomki iz Shakespearejevih dram so iz prevodov Milana Jesiha, Mateja Bora in Janka Modra. Ilustracije Dušan Kállay. Preddvor: Narava, 2012.

LAMB, Charles in Mary Lamb: *Zgodbe po Shakespeareju*. Ilustriral Izar Lunček. Prevedla Ivan Črnačič. Prevedla Ivan Črnačič in Irena Duša Draž. Slikovno gradivo arhiv MKZ. Izbor in didaktično gradivo Mojca Honzak. Ljubljana: Mladinska založba, 2012. (Zbirka Domače branje Knjiga pod nosom).

... ob branju priredb je treba opozarjati na izvirno besedilo ...

Primer Gala Matrice ali Kako deluje televizija in Tisa reši svet ali Kako deluje radio

Žiga X. Gombač

ilustracije: Ivan Mitrevski

RTV Slovenija, 2012, m. v., vsaka 40 str.

Vsestransko ustvarjalni dvojec Gombač/Mitrevski je mladim bralcem zelo dobro poznan in tako ni čudno, da so ju tudi na RTV Slovenija povabili k pripravi zabavnega stripovsko obarvanega priročnika, ki bo mladim radovednežem razkril delovanje nacionalnega radia in televizije. Nastali sta sproščeni fantazijski zgodbi, ki nevsiljivo prinašata nova znanja in spoznanja o medijih. Gal Matrica je priljubljen televizijski voditelj, ki mu je slava rahlo stopila v glavo, a ko ga ugrabijo, je poleg režiserja in ekipe v težavah tudi oddaja, ki jo vodi, zato se vodenja v živo loti sosedov lump, Robi Naklon. V drugi zgodbi, pa nekdo prek radia uspava vse ljudi na svetu, no, skoraj vse, saj je pogumna devetošolka Tisa ostala budna in se odločila razrešiti skrivnost. Med branjem obeh zgodbic mimogrede izvemo, kaj delajo televizijski in radijski novinarji, uredniki, snemalci, moderatorji, montažerji, mojstri zvoka in slike, kako deluje trotil boben, zakaj so dobri *rejtingi* in še marsikaj zanimivega.

Nastali sta sproščeni fantazijski zgodbi, ki nevsiljivo prinašata nova znanja in spoznanja o medijih. Gal Matrica je priljubljen televizijski voditelj, ki mu je slava rahlo stopila v glavo, a ko ga ugrabijo, je poleg režiserja in ekipe v težavah tudi oddaja, ki jo vodi, zato se vodenja v živo loti sosedov lump, Robi Naklon. V drugi zgodbi, pa nekdo prek radia uspava vse ljudi na svetu, no, skoraj vse, saj je pogumna devetošolka Tisa ostala budna in se odločila razrešiti skrivnost. Med branjem obeh zgodbic mimogrede izvemo, kaj delajo televizijski in radijski novinarji, uredniki, snemalci, moderatorji, montažerji, mojstri zvoka in slike, kako deluje trotil boben, zakaj so dobri *rejtingi* in še marsikaj zanimivega.

Čudežna bolha Megi in ... bernardinec Karli; zajček Branko

Desa Muck

ilustracije: Maša Kozjek

Mladinska knjiga, 2012, t. v., vsaka 64 str., 17,95 €

Dobrih deset let po priljubljeni Anici je Desa Muck, ena najbolj branih domačih mladinskih pisateljic, začela novo serijo za otroke, starejše od pet let. V vmesnem času so njene hčere odrasle in Desa je pisala o najstniških težavah in dozorevanju, a ni pozabila na pogoste želje majhnih otrok po doma-

čih živalih. Prvi dve knjigi iz zbirke *Čudežna bolha Megi* govorita o hišnem zajčku, ki ni primeren za vsakega otroka, in o pasjem štirinožnem prijatelju, ki je prav poseben junak. Nabiti sta s pozitivno energijo, čudovito ilustrirani in opremljeni s strokovnim mnenjem veterinarja. Moja hči, drugošolka, je najnovejšo knjigo Desa Muck opisala takole: *Čudežna bolha Megi in zajček Branko*. Metka in njena mama sta šli v trgovino za domače živali. Metka si je za svoj peti rojstni dan izbrala zajčka Branka. Grdo je skrbela zanj. Čudežna bolha Megi je pazila, da vsi ljudje dobijo pravo domačo žival. Odhitela je k Metki domov, pomagal pa ji je stari pes Zak. Tam je bolha Megi videla, da je zajček opraskal Metko, zato ga ni hotela več imeti. Podarila ga je prijatelju Simonu. Potem si je zaželela psa, na srečo pa jo je mama prepričala za ribico. V resnici se je težava tako rešila sama. Če vas zanima še več, preberite knjigo. *Zoja Rugelj, 8 let*

Juri Muri gre po srečo in Juri Muri v Afriki

Tone Pavček

ilustracije: Damijan Stepančič

Miš, 2012, t. v., 54 str., 24,95 €, JAK

Miš, 2012, t. v., 40 str., 24,95 €

»Saj vendar ni kaj dodati k tej najbolj prepoznavni, popolni in ljubki otroški pesnitvi ...«, je v zaključnem besedilu zapisala Saša Pavček, pa vendar jo je »nova, sveža in barvita knjiga z vonjem po afriški zemlji in polna nabitega humorja ilustratorja« navdahnila za obujanje spominov. In ja. *Čuri Muri, kljukec Juri* v mnogih generacijah še pol stoletja po nastanku vzbuja prijetne spomine na brezskrbno otroštvo ob ilustracijah Melite Vovkove (iz leta 1958) ali Marjance Jemec Božič (iz leta 1988). Obe so dolga leta ponatiskovali. Na prelomu tisočletja pa se je Jurij v drugo odpravil v Afriko in s sabo pripeljal še prijatelja, s katerim je v tretjem delu v inovativnih ilustracijah Damjana Stepančiča odšel celo na raziskovanje Slovenije. Konec minulega leta je Stepančič preoblekel še prvega Jurija Murija, zdaj pa v »četrtrem delu stare zgodbe« v novi avanturi skupaj s fantoma, ki nikoli ne odrasteta, išče srečo. Jurija in Bonga tako dolga pot vodi iz dežele smeha in veselja prek sedmih žalosti do črne pokrajine in dežele pravljic, da na koncu le odkrijeta največjo srečo, ki se skriva v otroški igrivosti, ki jo je treba skrbno negovati, kot je veliki pesnik negoval svoje rime.

Cipercoperček

Ida Mlakar

ilustracije: Zarja Menart

Sodobnost International, Spominčice,

2012, t. v., 48 str., 21,90 €

Trije navihani coprnički med iskanjem mačka Packa zaman poskušajo skrajšati strašansko razvlečen ponedeljek. Za torkovimi vrati naletijo na lebdeče meščane, ki se med glasnim prerekanjem premikajo, kamor zapiha veter, a coprniškega mačka tudi tukaj ne najdejo. V sredi so vsi ljudje oboleli za superhitrico in jih je bilo treba ustaviti s cipercoprčkom, da so izvedeli, da je bil maček opažen v mestni slaščičarni ... In tako mladi bralec skupaj z junaki drvi prek tečnega četrta in nikakršnega petka do nakupovalne sobote in nedelje na vrtu. Besedne vragolije in asociacije pa pričarajo iskrivo bralno zabavo.

Nace in Rudi/Lipe

Majda Koren

ilustracije: Tina Brinovar

Sodobnost International, Biberbav,

2012, t. v., 28 str., 19,90 €

Dve na videz nepovezani zgodbici v isti knjigi, ki se bereta vsaka s svoje strani in se na sredini premeteno povežeta, je sestavila priljubljena mladinska pisateljica. Ponedeljkovo jutro pri Nacetu in Rudiju doma poteka v običajni naglici in lovljenju minut. Od počasnega vstajanja prek zajtrka in umivanja zob do zamujanja v šolo, kjer gasilci z drevesa rešujejo ... Na drugi strani pa Lipe njun kuža po jutranji lužici pri stari jablani opazi odprta vrtna vrata in že na cesti preganja mačko, ki poišče zavetje na šolskem drevesu. Prikupno in zabavno.

Izgubljena stvar

Shaun Tan
prevod: Vesna Česen

eBesede, 2012, t. v., 31 str., 19,90 €

Avstralski ilustrator in otroški pisatelj Shaun Tan (rojen 1974) je avtor mnogih odlično napisanih in oblikovanih knjig, od katerih sta že dve prevedeni v slovenščino (*Zgodbe iz oddaljenega predmestja* in *Rdeče drevo*). Za svoje stripovske romane, slikanice in kratke zgodbe je prejel mnoga priznanja (med drugim tudi prestižno nagrado Astrid Lindgren), posebno omembo pa si zasluži tudi oskar

leta 2011 za najboljši kratki animirani film, ki je nastal prav po slikanici *Izgubljena stvar*. V industrijsko nadrazviti izmišljeni prihodnosti srečamo preprostega junaka, ki med iskanjem zamaškov za svojo zbirko sredi opuščene avstralske plaže najde čudno izgubljeno stvar. Mešanica orjaškega kovinskega kotlička z dolgimi lovkami in rakovimi kleščami ni pritegnila nikogaršnje pozornosti in začelo se je iskanje lastnika. Ali obstaja kak kraj, kamor spadajo nenavadne, žalostne in izgubljene stvari? Vizualna izkušnja, ki jo boste želeli večkrat ponoviti. > RENATE RUGELJ

Saj smo punce

Petra Arula
ilustracije: Mojca Krajnc
Tehniška založba Slovenije,
2012, m. v., 152 str., 19,99 €

Enkrat po desetem letu se za dekleta začnejo tako čustvene kot telesne spremembe, spremenijo se njihovi odnosi s starši, prijateljicami, učitelji in fanti. Dobro je, da se imajo punce takrat kam zateči. V trendovsko ilustriranem priročniku (ki ima tudi pripadajočo šolsko beležko *To je moje leto* in v njej koledar, urnik, redovalnico, prostor za dejavnosti itn.) so zbrani nasveti o zdravem prehranjevanju, higieni, gibanju, uporabi nedrčkov, ličil, primernih pričeskah, ravnanju z denarjem, odgovornosti do okolja in še marsikaj, kar zanima odrasčajoče punce. Avtorica in sodelujoče strokovnjakinje s svojimi prispevki sporočajo: »Punce, v redu ste take, kot ste!« > RENATE RUGELJ

Ledena doba

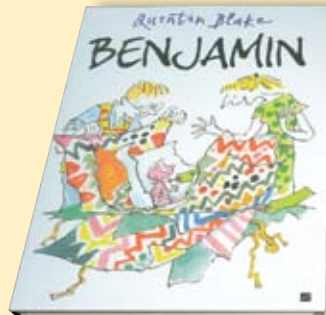
Caroline Rowlands
prevod: Sabina Tamše
Tehniška založba Slovenije,
2012, t. v., 31 str., 19,99 €

Če vaš računalnik in spletna kamera omogočata izvajanje uporabniškega programa razširjene resničnosti (AR), se boste lahko pridružili dogodivščinam zabavne črede ledenodobnih junakov. Mani, Eli, Breskvica, Sid in Diego se seveda znajdejo pred zapletenimi izzivi, ki jih pogumno rešujejo s pomočjo novih in starih prijateljev. Praskež, zobata prazgodovinska ververica, ki je nora na želod, povzroči prave celinske premike in treba bo uporabiti vse moči, da se rešijo iz vsesplošne zmede in nevarnosti. Knjiga in plošček omogočata interaktivno zabavo in ponujata osupljivo doživetje razširjene resničnosti. > RENATE RUGELJ

Benjamin

Quentin Blake
prevod: David Movrin
Celjska Mohorjeva družba,
2012, t. v., 30 str., 12,50 €

Čuden zavoj, ki sta ga Jurij in Zala nekoč prejela po pošti, je srečnemu paru obrnil življenje na glavo. S prihodom malega Benjamina so se stvari začele kar naprej spreminjati, saj se je malček iz prikupne rožnate stvarce najprej prelevil v kričečega jastrebjega mladiča, nato v nerodnega slona, nato v merjasca, ljubitelja umazanije ... Zabavne primerjave sedmih obdobij otroštva z živalskimi junaki oživijo v prikupnih podobah uveljavljenega mojstra slikanic. *Benjamin* je knjižica, ki nasmeji in očara – ne le malčke, pač pa tudi njihove starše. > AJDA JANOVSKY

Jaz ... Jana

Patrick McDonnell
prevod: Tadeja Petrovič Jerina
ilustracije: Jane Goodall
Celjska Mohorjeva družba,
2012, t. v., 33 str., 14,50 €

Prek očarljivih ilustracij Patricka McDonnella in preproste pripovedi malček spoznava usodo deklice Jane, ki si bolj kot vse na svetu želi odpotovati v Afriko, da bi na lastne oči videla tamkajšnji živalski svet: to ji navsezadnje, kljub preprekam, tudi uspe. Navdihujoča zgodba, temelječa na resničnem življenju ugledne znanstvenice Jane Goodall, malemu bralcu sporoča, da bo, če bo le dovolj vztrajen, dosegel kateri koli cilj. Hkrati pa ga neprisiljeno vodi k spoznanju, kako pomembno je naravno okolje, in ga spodbuja, naj ga tudi sam pomaga ohranjati. > AJDA JANOVSKY

Kekec in Pehta

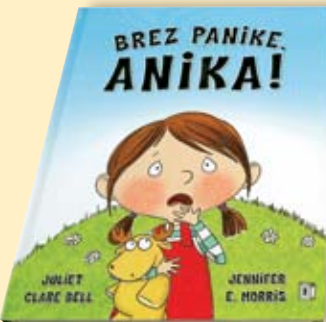
Josip Vandot / Niko Grafenauer
ilustracije: Ajda Erznovnik
Grafenauer založba,
2012, t. v., 63 str., 18,90 €

Kekec, Rožle, Mojca, Pehta, Volk in drugi literarni junaki so oživel že na mnogo načinov, od filmskih priredb preko pesmic do slikanic. Tokrat pa je Niko Grafenauer po *Kekčevih zgodbah* Josipa Vandota in Franceta Bevka priredil priljubljena besedila za slikopis in dogodivščine pogumnega pastirčka Kekca ob novih ilustracijah približal tudi najmlajšim. > RENATE RUGELJ

Brez panike, Anika

Juliet Clare Bell
ilustracije: Jennifer Morris
prevod: Marbara Majcenovič Kline
Skrivnost, 2012, t. v., 28 str., 17,90 €

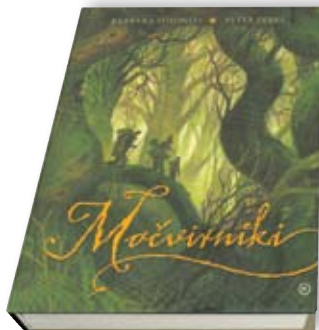

Prikupno ilustrirana zgodbica o preplašeni deklici Aniki, ki jo starši učijo globoko vdihniti, prešteti do deset, se pomiriti in ponovno poskusiti rešiti težavo. Za malenkosti pa res ni treba zganjati panike. Ko nastane večji zaplet, pa se Anika drži vseh njihovih nasvetov in pogumno reši problem zaklenjenih vrat. Poučno in zabavno! > RENATE RUGELJ

Močvirniki

Barbara Simoniti
ilustracije: Peter Škerl

Mladinska knjiga,
2012, t. v., 296 str., 34,96 €, JAK

Pisateljica v počasnem ritmu, ki diha skupaj s cikličnimi premenami narave, popisuje drobna doživetja iz vsakdana Močvirnikov – vlagoljubnih prebivalcev Močvirne Loke. Pupki, urhi, rege, krastače, pajki ipd. prebivajo v majhni, harmonično ubrani skupnosti, kjer si manjša opravi la delijo glede na (naravne) veščine vsakega od njih, pri večjih pa si vedno pomagajo in tudi pomembne odločitve sprejemajo skupaj. Močvirski svet je

v marsičem podoben našemu, le da so vse stvari narejene iz materialov, ki jih je moč najti v naravi; močvirniki tako prebivajo v drevesnih duplinah ali med koreninami, njihovo pohoštvo je spleteno iz vrbovega protja, jedo brezove ocvrtke, pijejo beli bršljanovec ipd. To se odraža tudi v domiselnem jeziku, ki je poln duhovitih skovank, saj si avtorica za veliko stvari in krajev izmišlja ustrezno poimenovanje v »močvirščini«. Uглаšenost z naravo, postavljanje »plemenskega« pred individualno in strpno sožitje odsevajo tudi v čudovitih rjavozelenih ilustracijah Petra Škerla. Tako besedilo kot ilustracije ne stavijo na dramatične dogodke in »posebne učinke«, saj je glavni »junak« knjige meditativno vzdušje, ki ga prevevata posebna blagost in tišina. > MAŠA OGRIZEK

Zdravljica

France Prešeren
ilustracije: Damijan Stepančič

Mladinska knjiga, Velike slikanice,
2013, t. v., 19 str., 16,95 €

Je ta Velika slikanica za otroke ali pa morda za odrasle? Koncept ilustracij, ki jih je zrisal produktivni in vse bolj profilirani ilustrator Damijan Stepančič, kaže, da ima nova ilustrirana *Zdravljica* (prvič je bila ta pesem grafično upodobljena ob stoletnici njenega nastanka, torej 1944) ambicijo, da postane vsegeneracijska, saj posamezne kitice inspirativno spremljajo nekateri pomembni možje in žene iz slovenske zgodovine (od barona Žige Herbensteina in Janeza Vajkarda Valvasorja do Ite Rine in Kristine Brenkove). Resnejše risbe pa mladih ne odganjajo, nasprotno, legenda upodobljenec na koncu spodbuja, da se pozanimajo, kam spadajo in kako so vplivali na slovensko kulturo in zgodovino. Seveda pa primat v slikanici ostaja Prešernu in *Zdravljici*, ki je bila kot družabna napitnica napisana že leta 1844, a je zaradi cenzure prvič izšla šele štiri leta pozneje, z nekaj spremembami pa bila potem objavljena še v almanahu *Krajnska čbelica* (ta različica je tudi v slikanici) decembra 1948,

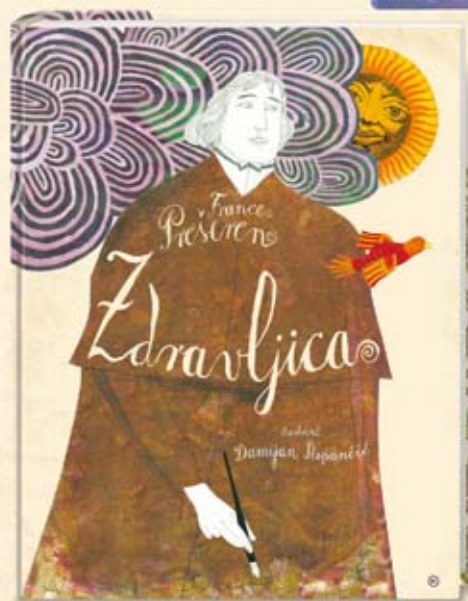
torej samo dva meseca pred pesnikovo smrtjo. Zimzelena zdravica tako svojemu kot vsem narodom po svetu! > SAMO RUGELJ

Zdravljica v slikanici

Živé naj vsi naródi,
ki hrepené dočakat dan,
ko, koder sonce hodi,
prepir iz svéta bo pregnan,
ko rojak,
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejjak!

Prešernova čudovita hvalnica miru, svobodi in sožitju med ljudmi je navdihnila večkrat nagradjenega ilustratorja Damijana Stepančiča, ki je s to slikanico ustvaril mojstrsko umetnino za bralce vseh starosti.

www.zakladotrostva.si
Klik do najboljših otroških knjig

24 strani, 23 x 30 cm

Cena: 16,95 €

Če v mladih letih zbiraš knjižne kazalke in nalivna peresa ter hodiš v knjižnico slednji dan, potem na stara leta (skoraj zagotovo) pišeš knjige. Postati pisateljica ni bilo nikoli na seznamu moji poklicnih želja. Sanjarila sem o kriminalistiki, medicini, ekologiji, najbolj go-reče pa sem si želela postati čistilka.

Ceste in knjige so najboljše učiteljice

Potem sem v življenju resno zavozila; diplomirala iz znanstvenoraziskovalne smeri biologije ter si za redno službo izbrala vožnjo motocikla okoli sveta. K temu sem se motivirala še pred vpisom na podiplomski študij, kjer so me prioriteto seznanili z vsem, kar se po njihovem ni dalo in ni bilo mogoče. Na srečo sem takrat že vedela, da omejevanje veseli le omejene ljudi...

Doma me niso silili s profesionalnimi preferencami; zahtevali so le, da postanem Človek. "Človek, ki piše, pravzaprav ni slab poklic," danes ugotavlja mama, ki bi me – če bi morala vajo ponoviti – usmerila v umetnost. "Ker to delo te osrečuje," me nikoli ne pozabi spomniti.

S pisanjem knjig se je začelo za šalo in po naključju, nikakor načrtno in zares. Pisati sem začela, ko sem se naveličala pripovedovati. Ako bi bila nadarjena za igro, bi najverjetneje začela igrati. Ker pa se mi je od vseh predmetov v šoli zdela najmanj naporna slovenščina, sem se odločila za pisanje. Popotna literatura ni bila le logična posledica dejstva, da sem zaljubljena v potovanja in da na njih preživljam večji del življenjske poti, pač pa predvsem pomanjkanja domišljije, ki je premorem manj od povprečnega obcestnega pločnika. V življenju verjetno res nikoli ne moremo imeti vsega...

Pišem izključno za ljudi. Zase berem. Svoje in tuje tekste. Lastnih ne izpustim iz rok, preden niso dobri, tujih pa ne vzamem v roke, če niso takšni, kot se mi zdi, da bi morali biti moji. Nimam pisateljskega pedigreja. V Društvo slovenskih pisateljev nisem bila sprejeta in nikoli mi niso povedali zakaj. Odkar od svojega pisanja živim bolje kot večina njihovih članov, o članstvu ne razmišljam več. Čas za brezplodno pošiljanje prošenj ter zbiranje priporočilnih pisem raje posvečam predstavljanju svojih literarnih del tujim založnikom. Na srečo se ni česa sramovati, saj so vse doslej bile vsaj enkrat nagrajene in so brez izjeme izšle v vrtočglavih nakladah za slovenski trg. Tako, do 10.000 izvodov v nakladi.

Predlanskima prevodoma v angleščino sta lani sladila prevoda Pocestnice v srbsčino in nemščino. Bilo je zanimivo doživeti pristop National Geographica in odkup avtorskih pravic za delo obskurnega samozaložnika. Odkar živim odločena, da se bom vsak dan (na)učila kaj novega, se mi ne zdi več grozno niti dejstvo, da sem se rodila neumna. Trdo delo je zabava, vredna vsakega truda.

otrocisveta.si

Pisanje je zame najlažji del ustvarjanja knjige: vstaneš ob šestih, zapišeš ob polnoči, vmes pa pišeš in se izogibaš početju česar koli drugega. Nekaj mesecev tako, v enem kosu in delo bo nared za v tiskarno. Vmes bo seveda sledila še zabava z urednikom, lektorji, oblikovalcem, tiskarjem in drugimi kritičnimi posamezniki.

Založništvo je nekaj, s čemer se nisem nikoli želela ukvarjati, a je prišlo samo od sebe že s prvo knjigo. Ni se mi zdelo na mestu, da bi me ljudje iz stroke vzpodbujali k nižanju kakovosti in dvigovanju cene izdelka. Zdelo se mi je naravnost nesprejemljivo in moralno sporno, zato sem se dela lotila drugače.

Zraven najljubšega kraja na svetu imam seveda tudi svoj najljubši prostor: hišno knjižnico. Zbirka 12.000 knjižnih naslovov ne bo nikoli nehala rasti. V knjižnici se najraje družim z najbolj priletnimi. Čas ohranja pri življenju le knjige, ki so tega vredne. Berem selektivno in vedno v sozvočju z voljo, delom dneva ter razpoloženjem. Še vedno se upiram elektronskim knjigam, čeprav se zdi, da bodo izdaje mojih del na voljo v elektronski obliki, preden se bom vdala bralnikom tudi sama. Moj edini par oči je namreč pretrujen od vsakodnevnega večurnega zivanja v ekran že med pisanjem knjig, zato si za branje še vedno rada privoščim večno mladostne staromodne knjige.

Knjige najraje pišem. Občasno jih opremim. Urednikovanje je moje najmanj priljubljeno delo, a brez njega ne gre. Vse preveč me iritirajo knjige, pri katerih imam občutek, da so jih uredniki brali na dopustu ali jih sploh niso. Nimam rada zatipkancev, ne maram nelektoriranih besedil in z naporom prebavljam pisatelje, ki pišejo zase. Za take bi bilo po mojem najbolje, da se tudi berejo sami.

Če sem v mladosti rada hodila v knjižnico, se na stara leta do njih rada zapeljem. Najraje z motorjem. Poredko z avtomobilom. Največkrat z letalom. Zanimajo me kraljestva knjig na vseh koncih sveta.

Knjižnice in knjige so zakon! Ne povezujejo le črk v stavke, pisateljev z bralci, ljudi z idejami in listov s platnicami. Povezujejo narode, generacije in tkejo prijateljstva, večja od tega ljubelega sveta. Brez knjig nikoli ne izvemo, kdo v resnici smo in kam smo namenjeni. Knjige so lepe. So moj izvor. Dajejo mi smisel; da grem in da se vedno znova vračam. Takšna, kot sem: naravna, zahtevna in hkrati preprosta, optimistična ter malo drugačna. Vzpodbujajo me, da iz dneva v dan ostajam, kar v svojem bistvu sem. Med platnicami in zunaj njih.

benkapulko.com

Prednaročniška akcija!

Zdenko Vrdlovec
ZGODOVINA FILMA
NA SLOVENSKEM 1896–2011
REFERENČNA ŠTUDIJA O SLOVENSKEM FILMU

- Obseg knjige: ca. 850 strani
- Knjiga izide marca 2013
- Prednaročniška cena do konca februarja 2013: **24,90 €**

Cena po izidu: **33,80 €**

Matevž Rudolf
KO BESEDA PODOBO NAJDE
Slovenska literatura in film
v teoriji in praksi (1984–2012)

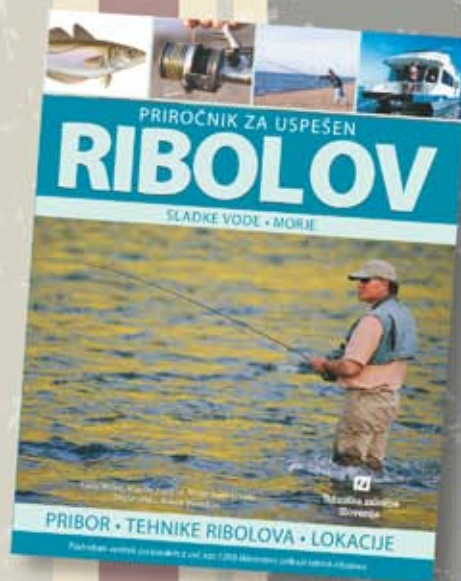
- Obseg knjige: 540 strani
- Knjiga izide marca 2013
- Prednaročniška cena do konca februarja 2013: **19,90 €**

Cena po izidu: **28,90 €**

UMco

Naročila sprejemamo: po telefonu 01/520 18 39 • po e-pošti urednistvo@umco.si • na spletni strani www.bukla.si
UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah!

Novo pri Tehniški založbi Slovenije

MODRA ŠTEVILKA

080 17 90

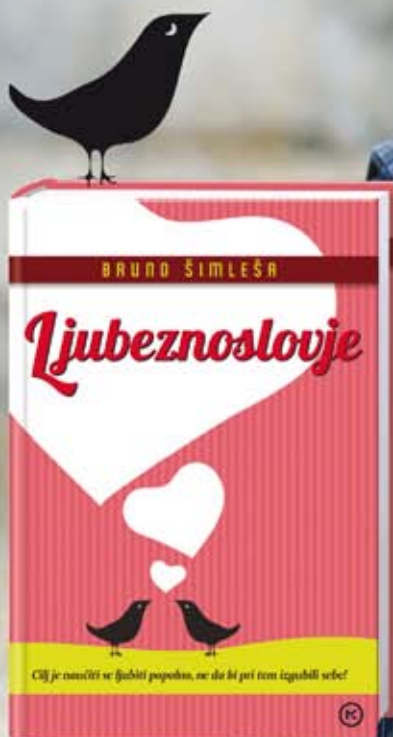
Tehniška založba Slovenije

www.tzs.si
narocila@tzs.si

Strokovnjak za ljubezen

ruši stereotipe o medsebojnih odnosih.

Najbolj priljubljen
hrvaški avtor,
BRUNO ŠIMLEŠA,
sedaj tudi v
slovenščini!

336 strani

Cena: 24,94 €

VABLJENI NA OKROGLO MIZO!

14. februar 2013 ob 18. uri,
Cankarjev dom, Štihova dvorana

Gostje: Bruno Šimleša, psihoterapevt dr. Zoran Milivojević in novinarka Nika Vistoropski
Povezovalka: Miša Molk

Okrogla miza bo deloma potekala v hrvaškem in srbskem jeziku, prevod v slovenski jezik bo zagotovljen.

Vstopnice so na voljo na blagajni Cankarjevega doma (cena: 5 €).